

Årsrapport 2022 från Tåkerns Fältstation

Föreningen Tåkerns Fältstation är en sammanslutning av fauna- och floraintresserade personer och har till ändamål att främja intresset för biologiska studier samt att verksamt delta i arbetet för naturskydd. Verksamheten stöds ekonomiskt av Tåkernfonden.

Styrelsen:

Ordförande: Bengt Andersson 070-549 06 09
Åkerstigen 6 byn.andersson@gmail.com
599 32 ÖDESHÖG

Vice ordf: Tommy Tyrberg tel 011-532 30
Kimstadvägen 37 tommy.tyrberg@gmail.com
610 20 KIMSTAD

Sekreterare: Adam Bergner 073-926 00 57
Djurgårdsgatan 89 adam.bergner@gmail.com
582 29 LINKÖPING

Kassör: Lars Gezelius 070-325 12 88
S. Krängevägen 16 gezelius.lars@gmail.com
585 99 LINKÖPING

Ledamöter:

Ellen Hultman Villagatan 6 599 93 ÖDESHÖG 070-942 39 03 ellenhultman@yahoo.se	Konny Hörberg Vretgatan 11 573 61 BOXHOLM 070-545 40 98 konnyh@hotmail.se	Christer Elderud Älgsjö Smedja 596 91 Skänninge 073-443 07 03 christer@elderud.se	Peter Berglin Fortunagatan 33 553 23 JÖNKÖPING 0723-50 90 90 peter.berglin.birder@gmail.com
---	---	---	---

Suppleanter:

Lotta Johansson Vårbackavägen 3 573 97 Tranås 073-382 99 60 lotta_svensson_8@hotmail.com	Malin Granlund Bäckfors 135 592 94 VADSTENA 0738-202927 malin@naturred.se	Kim Arrio Hagahallsvägen 8 617 34 SKÄRBLACKA 070-145 66 07 swespy_kim@hotmail.com	Bo Håkansson Karpstigen 2 587 91 TRANÅS 070-365 42 24 bo.thomas.hakansson@telia.com
--	---	---	---

Föreningsadress: Tåkerns Fältstation, Renstad Åsen 2, 596 95 VÄDERSTAD

Fältstation: Renstad, Åsen 2, 596 95 VÄDERSTAD

Plusgiro: 26 34 96 - 2

Swish: 1230180471

Medlemsavgift: Avgiften för 2024 är 100 kr - inkluderar ett info och Vingspegelns Tåkernnummer.

Hemsida: www.takern.se Org. nr. 823000-4817

Årsrapport 2022 från Tåkerns Fältstation

Redaktörer: Lars Gezelius, Karl-Martin Axelsson & Adam Bergner

Vadstena 2023. ISSN 1650-3058
Meddelande nr. 116 från Tåkerns Fältstation.
Rapport till Tåkernfonden.
Upplaga: 60 ex.

Omslag/Cover: Sjöspaning.

Foto: Lars Gezelius

Annual report 2022 from Tåkern Field Station, Sweden

*Contribution No. 116 from Tåkern Field Station.
Report to the Tåkern Fund.*

De årliga rapporterna som publicerats sedan 1990 har haft lite olika namn. Till en början hette de "Fältarbete" (1990-1997). Sedan kom namnet "Fåglar i Tåkern. Fältarbete" (1998-1999) och rapporten registrerades med ett ISSN nummer hos Kungliga biblioteket. Eftersom det inte alltid bara handlar om fåglar kändes benämningen Fåglar i Tåkern inte helt korrekt. Från och med 2000 heter den kort och gott "Årsrapport från Tåkerns Fältstation".

Arter på rödlistan anges med hotkategori i rubriken. (CE - akut hotad, EN - Starkt hotad, VU- sårbar, NT - nära hotad).

Innehåll	Sida
Verksamheten 2022.....	4
Väder.....	5
Skäggdopping.....	6
Rördrom.....	7
Knölsvan.....	8
Gåsräkningar.....	9
Sädgås.....	10
Kanadagås.....	10
Grågås.....	11
Årta.....	12
Skedand.....	13
Snatterand.....	14
Simfågelräkningar.....	15
Brun kärrhök.....	18
Småfläckig sumphöna.....	19
Trana.....	20
Skrattmå.	21
Fisktärna.....	22
Svarttärna.....	23
Trastsångare.....	24
Vassångare.....	25
Skäggmes.....	26
Pungmes.....	27
Ringmärkning.....	28
Punktrutt Tåkern runt.....	29
Inventering av strandängar.....	30
Övriga obsar 2022.....	48
Dagfjärilar & flora 2022.....	50
Förteckning över meddelanden.....	51

Tåkerns Fältstation stöds ekonomiskt av Tåkernfonden.

Tåkern Field Station is financially supported by the Tåkern Fund.

Verksamheten 2022

2022 var stationens 59:e verksamhetsår. Inventeringarna följde till största delen de standardiserade rutinerna för övervakning av häckande och rastande våtmarksfåglar i Tåkern. Specialprojekt för dokumentation av Tåkerns flora och fjärilar genomfördes också. Den publika verksamheten kom igång efter Coronapandemin och vi genomförde många visningar av ringmärkning, guidningar och föredrag i samarbete med naturum. Arbetet har till största delen utförts av våra många lokala trotjänare och stationen var bemannad 161 dagar, vilket är normalt. Långliggande personal var Karl-Martin Axelsson, Adam Bergner och Lars Gezelius. Inventerings- och ringmärkningsinsatser samt en del publika insatser har också gjorts av Bengt Andersson, Kjell Antonsson, Kim Arrio, Göran Axelsson, Peter Berglin, Göran Bergengren, Ingrid Bergengren, Torbjörn Blixt, Elsa Bolinder, Victor Bridal, Linus Donn, Benny Ekberg, Christer Elderud, Julia Hagström, Hanna Hederberg, Sofie Hellman, Jan Henriksson, Linnea Henriksson, Ellen Hultman, Bo Håkansson, Konny Hörberg, Lotta Johansson, Athena Johansson, Morgan Johansson, Olle Jonsson, Malte Jonsson, Ylva Jonsson, Hugo Karlström, Staffan Kvist, Alessandra Munari, Gunnar Myrhede, Elke Myrhede, Maria Nilsson,, Jan-Erik Nordqvist, Gabriella Rinaldo, Göran Sanfridsson, Magnus Swenson, Tommy Tyrberg och Claud Youssif.

Januari - mars

Stationen var bemannad 21 dagar. Vinterfågelrutten "Tåkern Runt" genomfördes i början av januari. I mitten av januari räknade vi simfåglar i Vättern och Svartån. Matning av småfåglar vid Glänås ombesörjdes och därstädes bedrevs småfågelfångst under 11 morgnar. Vintermärkning av skägges bedrevs vid Svanshalsplattformen vid fem tillfällen. Vid evenemanget "Vinterfåglar inpå knuten" och "Örnens dag" visades ringmärkning. Gåsräkningar genomfördes 5 och 12 mars. En nattfågelrutt kördes söder om Tåkern och en studiecirkel för nya skådare startade. Personal var bl.a. Bengt Andersson, Ingrid Bergengren, Adam Bergner, Lars Gezelius, Bosse Håkansson, Konny Hörberg, Lotta Johansson och Athena Johansson.

April-maj

Under april var stationen bemannad 17 dagar. Huvudfokus i april är inventeringar av strandängarna, liksom kartering av brun kärrhök, rördrom och trana. En paddeltur i Renstad yttre, en nattfågelrutt och två tranräkningar genomfördes 2 och 9 april. Plattformen vid Renstad kanal renoverades för vårens spaningar. I maj var stationen bemannad 12 dagar. Strandängar inventerades, grågåskullar räknades och kartering av doppingar, skedand, årta, snatterand, skrattmåsar, tärnor, trastsångare och vassångare bedrevs. 15 maj deltog vi i nationella sjöfågelräkningen och 28 maj deltog vi i 10-årsjubileet av naturum med visning av ringmärkning. Ringmärkning bedrevs vid tolv tillfällen vid Holmen och Glänås. Fågelklubben i Norrköping guidades 22 maj. Holkarna vid Åsen, Kvarnstugan och Glänås kollades. Tre paddlingsturer gjordes; två i Renstad yttre och en vid Tovören. Stationspersonal under månaderna var bl.a. Karl-Martin Axelsson, Ingrid Bergengren, Adam Bergner, Lars Gezelius, Hanna Hederberg, Sofie Hellman, Konny Hörberg, Athena & Lotta Johansson samt Elke & Gunnar Myrhede.

Juni-juli

Under juni var stationen bemannad 20 dagar. Arbetet under perioden dominerades av inventeringar av häckande fåglar på strandängarna samt trastsångare, vassångare, rördrom, måsar, tärnor, doppingar och trana. Punktruttsinventeringarna "Tåkern runt" och Omberg genomfördes. Inventeringarna ute i sjön omfattade totalt tio paddelturer fördelat på Källstadviken 1, västra vassarna 2, Renstad yttre 1, Tovören 1, Storudden 1, Glänås 2, Lorbydelat 1 samt östra vassarna 1. Ringmärkning av boungar av skrattmåsar, fisktärna, svarttärna, pilgrimsfalk (inom ramen för Projekt pilgrimsfalk) och holkhäckande fåglar bedrevs. Den traditionella nattsångarinventeringen genomfördes 3 juni. I juli var stationen bemannad 27 dagar. Den standardiserade ringmärkningen vid Glänås och Renstad kanal startade. Fångst bedrevs under totalt 25 morgnar (Glänås 22 och Renstad kanal 3). En paddeltur till Renstad yttre gjordes. Inventeringar av flora genomfördes på flera strandängar och i strandskogar.

Stationspersonal var Karl-Martin Axelsson, Adam Bergner, Lars Gezelius, Julia Hagström, Sofie Hellman, Hanna Hederberg, Jan Henriksson, Ellen Hultman, Athena & Lotta Johansson, Morgan Johansson, Olle Jonsson, Hugo Karlström, Alesandra Munari, Elke & Gunnar Myrhede, Magnus Swenson och Claud Youssif.

Augusti-september

I augusti var stationen bemannad 23 dagar och i september 9. Två simfågelräkningar och tre gås- och tranräkningar genomfördes. Ringmärkning bedrevs 22 morgnar (Glänås 16 och Renstad kanal 6). Vid "Skägghelgen" visades ringmärkning vid naturum. Stationspersonal var Kim Arrio, William Arrio, Karl-Martin Axelsson, Adam Bergner, Linus Donn, Gabriella Fjellander, Lars Gezelius, Hanna Hederberg, Sofie Hellman, Linnea Henriksson, Ellen Hultman, Lotta & Athena Johansson, Olle Jonsson, Gabriella Rinaldo, Maria Nilsson och Claud Youssif.

Oktober-december

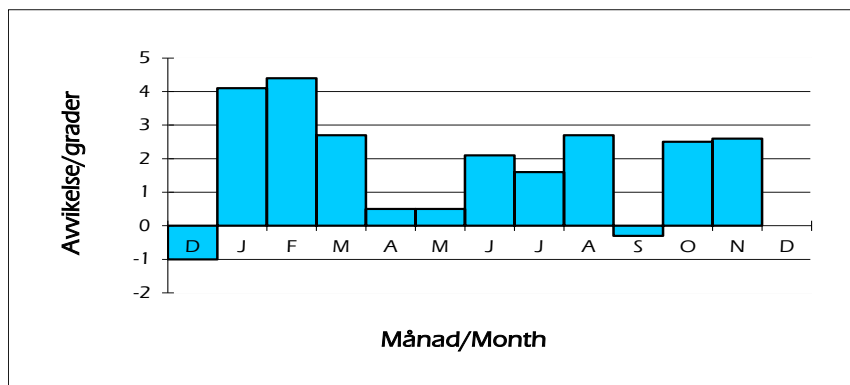
Under perioden var stationen bemannad 32 dagar. Fyra gåsräkningar och en simfågelräkning genomfördes. Ringmärkning bedrevs vid Glänås vid 14 tillfällen och vid Svanshalsplattformen vid fem tillfällen. I oktober guidades Kalmar Ornitologiska förening under en helg. I november deltog vi för Ödeshög i det årliga kommunrallyt samt visade ringmärkning vid naturum under höstlovet. Personal var Elsa Bolinder, Julia Hagström, Lars Gezelius, Adam Bergner, Lotta Johansson, Athena Johansson, Sofie Hellman, Hanna Hederberg. Fågelmatningen vid Glänås påbörjades och en vinterfågelrutt på Omberg kördes. Ett varmt tack till alla som bidragit!

Väder (data från SMHI, stationen Härsnäs (temp) och Ödeshög (nederbörd))

Vintern blev ganska kall inledningsvis och sjön var frusen hela december (2021). Den var sedan isbelagd till omkring 20 februari. Det blev en viss vårflod i februari och strandängarna var väl översvämmade under våren. Våren blev sedan synnerligen torr och ganska varm. Sommaren blev även den varm och torr. Därefter följde en tämligen varm/mild höst som tvärt avbröts av ett rejält snöfall i slutet av november. I början av december kom snö med vinterkyla och sjön frös till första veckan i december. Slutet av månaden blev dock mycket mild.

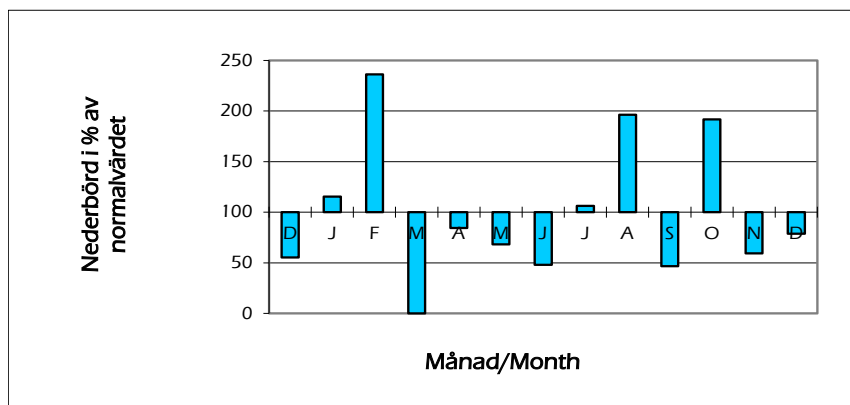
Figur 1. Temperaturavvikelse från normalvärdet under dec. 2021 - dec. 2022.

Deviation (degrees) from normal temperature from December 2021 to December 2022.

Figur 2. Nederbörden i procent av normalvärdet under dec. 2021 - dec. 2022 (Normalvärdet = 100 %).

Precipitation expressed as percentage of normal amount. December 2021 to December 2022. (Normal precipitation = 100 %).

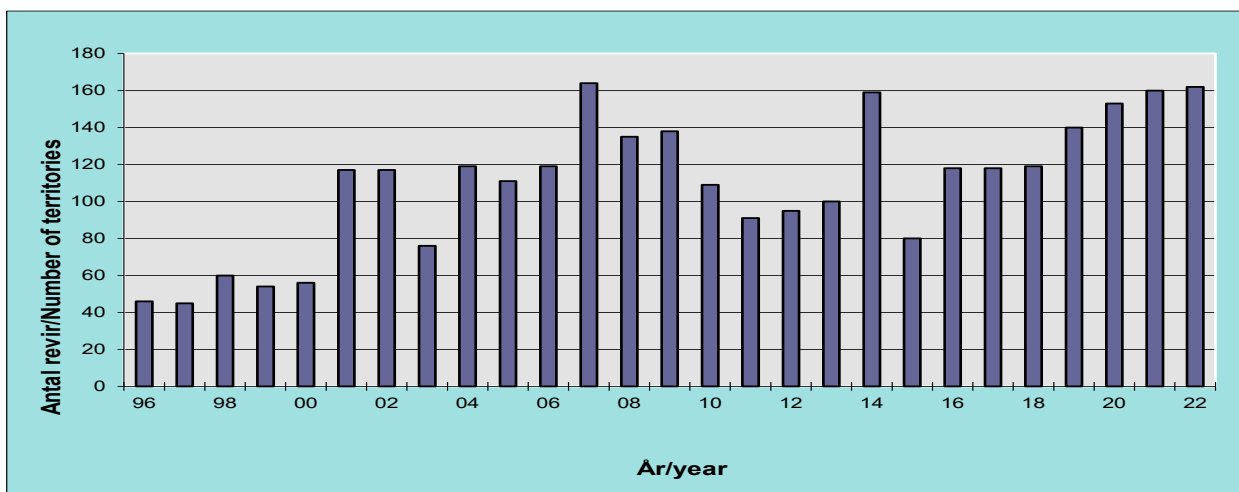

Skäggdopping *Podiceps cristatus*

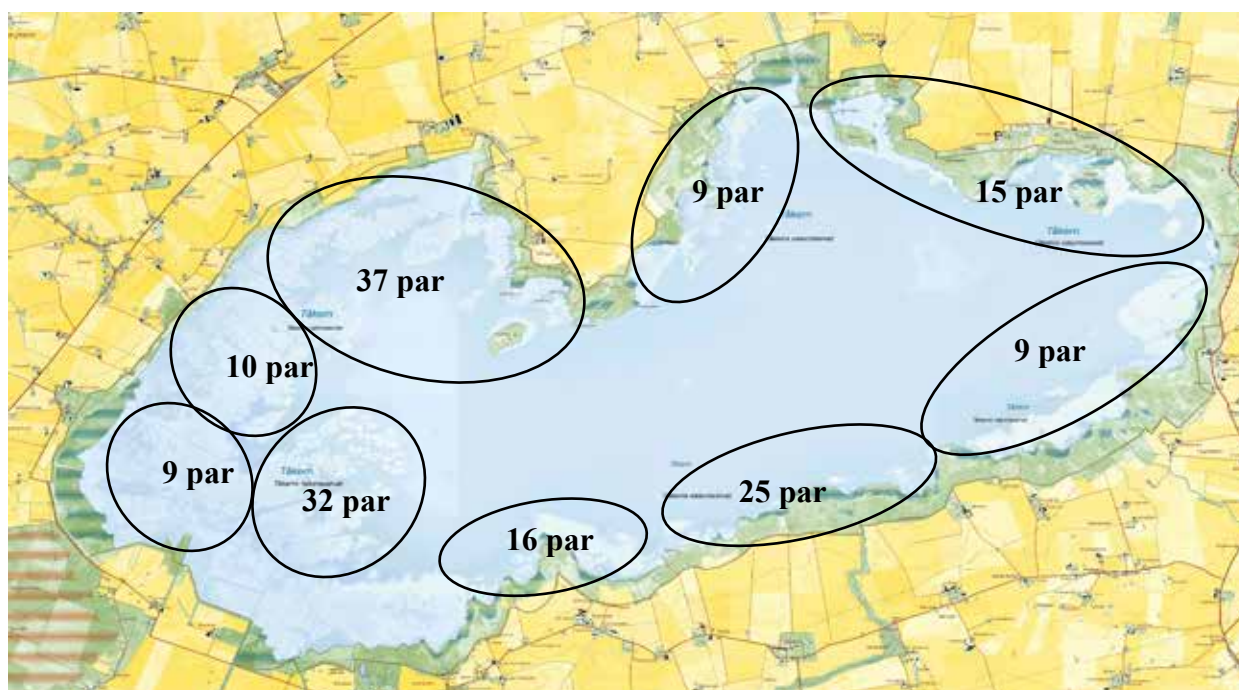
Karl-Martin Axelsson

Inventeringen av skäggdopping sker främst genom räkning av par under maj-juni samt av totalantalet skäggdoppingar under sensommar och höst. Räkningen av par sker dels genom observationer från land, men i stor utsträckning även genom paddelturer längsmed stränderna och sjöns vassområden. Genom detta täcks de områden som bedöms vara aktuella för häckande/revirhållande par in på ett bra sätt. Totalt bedöms antalet par (revir) ha uppgått till cirka 162 under 2022, vilket är ungefär lika många som 2021. Populationen håller sig därmed på en fortsatt hög nivå.

Räkning av totalantalet individer, efter häckning, sker i samband med de simfågelräkningar som genomförs under sensommar och höst, där så gott som hela sjöns yta täcks in vid varje räkningstillfälle. Vid simfågelräkningarna under 2022 noterades skäggdopping med som mest 670 exemplar, den 17 september, vilket är i nivå med fjolårets siffra (700 exemplar), men lägre än toppnoteringen från 2020 (960 exemplar). Första rapporterade observationen av skäggdopping vid Tåkern gjordes 1 mars, och sista observationen gjordes 2 december. Båda dessa observationer gjordes vid Glänås.

Figur 3. Antalet häckande par av skäggdopping i Tåkern 1996-2022. *Number of pairs of Crested Grebe 1996-2022.*

Figur 4. Skäggdoppingrevir, totalt 162 par. *Territories of Great Crested Grebe, in total 162 pairs.*

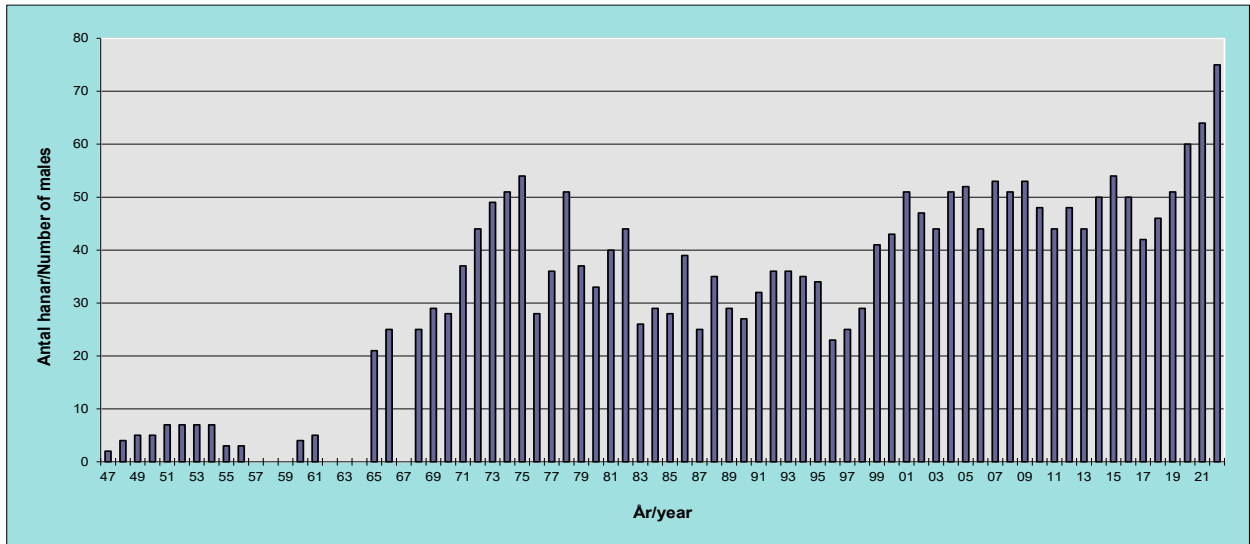

Rördrom *Botaurus stellaris* (NT)

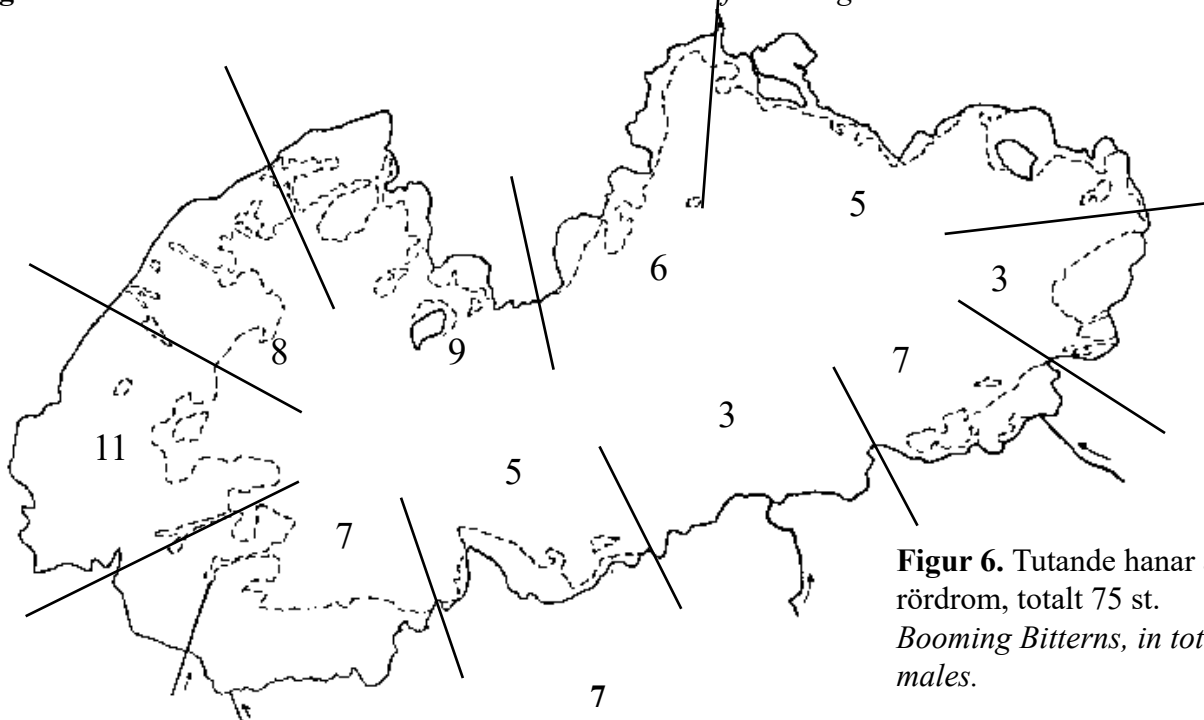
Lars Gezelius

En fågel sågs vid Hov 15 januari. Den första rördrommen hördes tuta redan 26 februari. Inventeringen pågick från april fram till midsommar. Avlyssning har skett från stränderna och vid paddelturer i kanaler och vid vassens ytterkant, parallellt med inventering av övriga vassararter såsom brun kärrhök och trastsångare. Vassbesök är ett måste för att lokalisera reviren, då avståndsbedömningen är mycket svår att göra. Rördrommen är ju fågelsjöns doldis och ses enstaka gånger vid spelflykten under tidig vår. Större är chansen i början av juni, då honorna flyger fram och åter mellan boet och fiskeplatserna.

Reviren ligger som tidigare tätast i de västra vassarna och med glesare täthet i sjöns östra del. Hela 75 tutande hanar registrerades, vilket återigen är ett rekord för Tåkern och trenden är stigande de senaste säsongerna. Årets sista observation gjordes 16 oktober. Enligt Fåglarna i Sverige - antal och förekomst (SOF 2012) finns ca 780 par i Sverige, d.v.s. Tåkern hyser nästan tio procent av det svenska beståndet. Enligt Svensk häckfågeltaxering har arten ingen tydlig trend vare sig uppåt eller nedåt.

Figur 5. Antalet tutande rördrommar 1947-2022. *Number of booming Bitterns 1947-2022.*

Figur 6. Tutande hanar av rördrom, totalt 75 st. *Booming Bitterns, in total 75 males.*

Knölsvan *Cygnus olor*

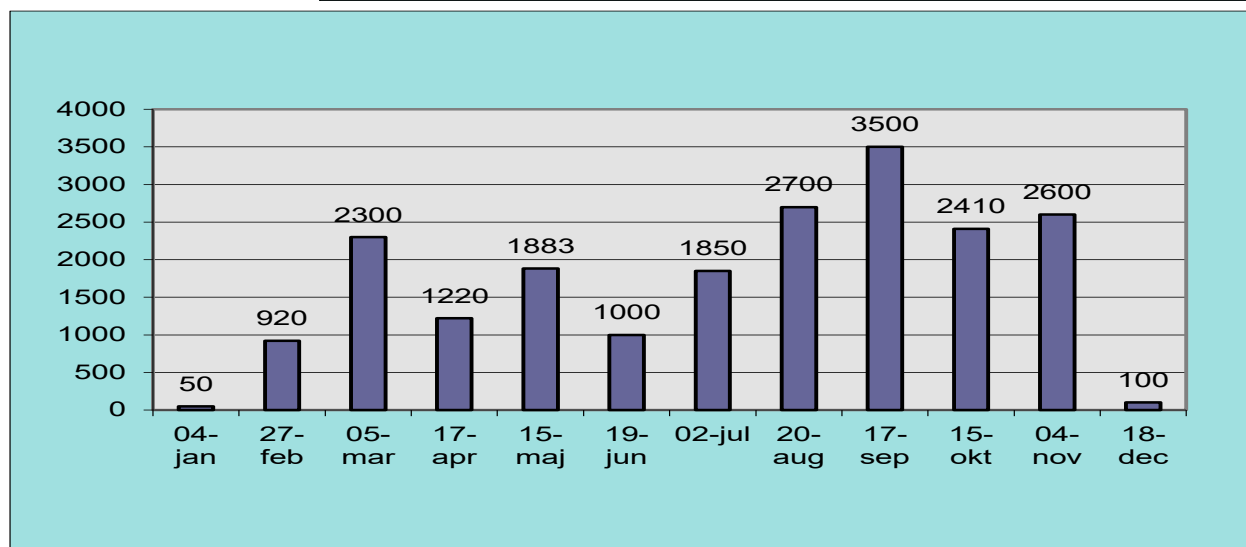
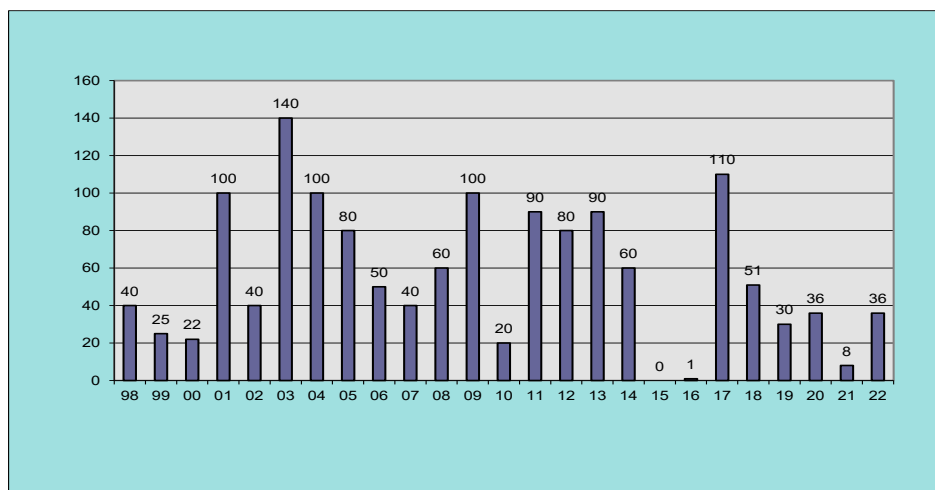
Lars Gezelius

1998 började vi att räkna knölsvanar i Tåkern mer systematiskt. Förutom noteringar om bl.a. häckande svanar som gjorts i samband med annat inventeringsarbete har räkningar av rastande fåglar och ungpullar skett från strategiska platser runt sjön, framförallt från Glänåstornet. Här ser man i juni-juli en stor del av kullarna som har kläckts i sjön under året. Från höstens simfågelräkningar finns också data men här är naturligtvis antalet översomrare och inflyttare stort. Även om simfågelräkningarna inte visar hur många häckningar som genomförts i sjön under året ger de ändå en bra bild av Tåkerns förutsättningar att attrahera knölsvanar.

Denna vinter fanns i stort sett inga öppna rårar under en period från mitten av januari till mitten av februari och senare i december lade sig sjön fullständigt, vilket är ovanligt tidigt. Det gör att det liksom i fjol blev rätt stora skillnader mellan sommar och vinter. Generellt är det flest svanar i Tåkern under höstmånaderna och årets topp med 3500 kom i mitten av september. All time high i Tåkern är 5000.

Antalet ungpullar blev 36, vilket är något under medelantalet på 47 för den närmast föregående 10-års perioden. 17 familjer noterades vid ett par tillfällen i juni/juli från Glänåstornet. På andra håll i sjön sågs ytterligare 19 familjer vid paddelturerna i juni. Medelkullstorleken i 28 noterade svankullar i juni var 3,8 ungar per kull.

Figur 7. Max antal knölsvansfamiljer under sommaren i Tåkern 1998-2022. *Maximum number of Mute Swan families during summer 1998-2022.*

Figur 8. Antal knölsvanar i Tåkern 2022 räknade i huvudsak från Glänås fågeltorn (från och med september, inklusive årsungar). *Number of Mute Swans in Lake Tåkern in 2022 counted mainly from Glänås bird tower. From September juveniles are included.*

Gåsräkningar / Goose-counts

Lars Gezelius

Vår

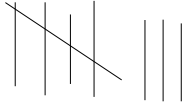
Under vårsäsongen sågs **sädgäss** redan från 26.1 och under vintern sågs upp till 150-450 ex. Vårmax blev 5750 ex. 5.3, vilket är den fjärde högsta vårsumman sedan vi började räkna på våren 1998. I slutet av april hade de flesta dragit vidare. Ett ex. höll till vid Holmenmaden i början av juni. Hela 900 ex. bedömdes som **tundrasädgäss** vid Hov 24.3. **Grågässen** sågs från dag 3 och sedan årets alla månader utom december som blev osedvanligt kall. Högsta vårnotering blev hela 4080 ex. 12.3, vilket är den näst högsta vårsumman vid sjön. **Bläsgås** rastade i rekordantal. Toppen blev hela 1260 ex. 12.3. Tidigare högsta notering var 950 ex. hösten 1974. **Spetsbergsgås** noterades med som mest endast åtta fåglar i mars. En halsmärkt fågel sågs 12.3. Märkt i Norge och första fyndet i Sverige. 24.3 noterades 31 **vitkindade gäss**. En till två **fjällgås** rastade 24.3 - 2.4 vid Hov/Säby.

Höst

Under hösten räknade vi vid sju tillfällen. **Sädgässen** kom i början av september, men toppnoteringen gjordes vid sista räkningen 13.11, dock med ganska låga 7360 ex. Nästan 1300 ex. höll ut i vintervädret till mitten av december. Årets sista notering gjordes 20.12. Endast elva fåglar bestämdes till rasen **tundrasädgås** vid Hov 1.10. **Grågässen** toppade i början av september med näst högsta notering någonsin med 22100 fåglar. Sista notering var 28.11. **Vitkindade gäss** rastade förhållandevis sparsamt med max 520 ex. 29.10, framförallt vid Ramstad. **Kanadagåsen** rastar numer i beskedliga antal vid sjön. Maxnotering vid hösträkningarna blev bara 700 ex. 29.10. **Bläs- och spetsbergsgäss** rastade liksom tidigare år i sparsamma antal. Maxantal för **bläsgås** blev 123 ex. 13.11. För **spetsbergsgås** blev toppen 120 ex. 17.11 vid Ramstadfälten. Två färgmärkta **fjällgäss** rastade i Ramstad-Kälkestad-området 29.10 - 2.11.

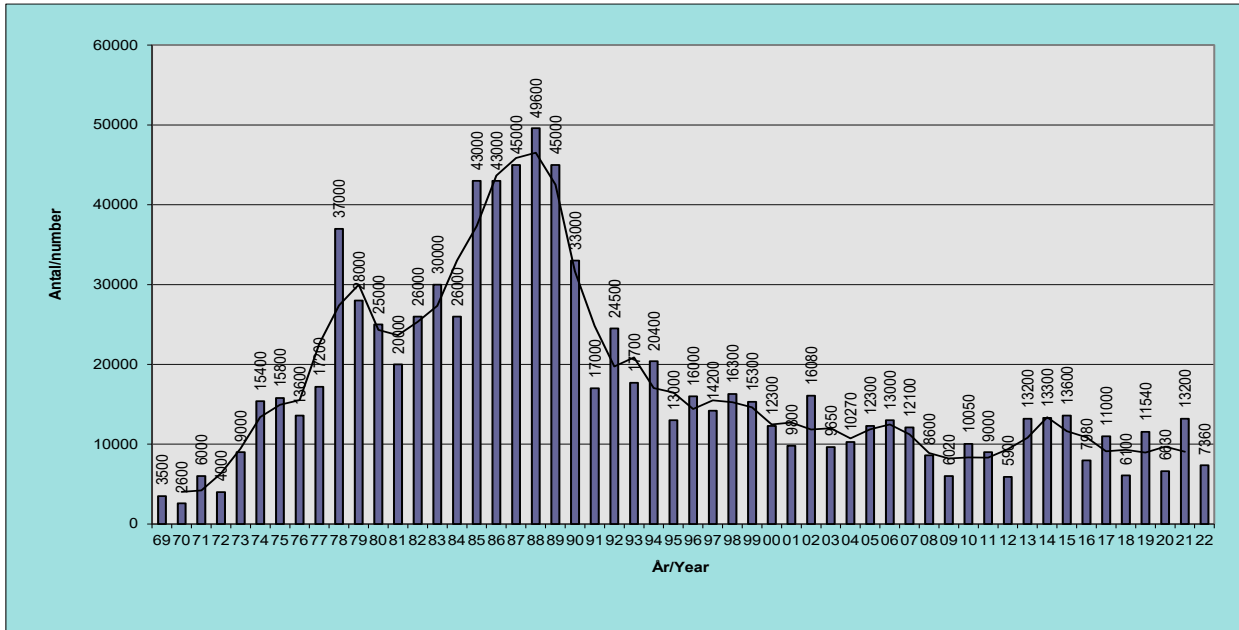
Tabell 1. Antalet individer av olika gåsararter vid höstens räkningar. *Number of Geese counted*

	20/8	3/9	17/9	1/10	15/10	29/10	13/11
Sädgås <i>Anser fabalis</i>	4	73	200	1550	1700	5000	7360
Grågås <i>Anser anser</i>	13050	22100	16000	17250	11800	4200	170
Bläsgås <i>Anser albifrons</i>	-	-	-	-	7	24	123
Spetsbergsgås <i>Anser brachyrhynchus</i>	-	-	-	-	-	6	-
Kanadagås <i>Branta canadensis</i>	50	59	110	170	570	700	500
Vitkindad gås <i>Branta leucopsis</i>	-	-	-	70	153	520	375

Sädgås *Anser fabalis*

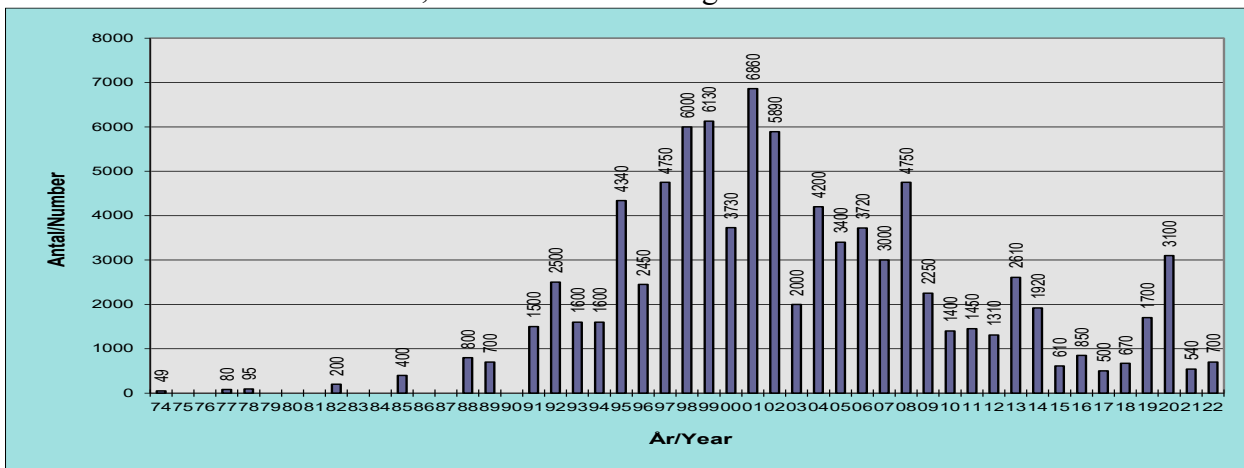
Höstmaximum infaller allt senare på säsongen. Årets topp kom liksom i fjol så sent som 13 november då 7360 ex. räknades. Det är en relativt låg summa men ändå i linje med de senaste två årens nivåer. De flesta gässen flög liksom tidigare ut i sektorn Säby-Furåsa, samt vid Holmen-Renstad. Vid Östen noterades hela 25000 ex 13.11 och vid Hjälvstaviken 13900 ex. 23.9. Antalet sädgäss i Sverige i oktober 2015-19 har legat rätt stabilt kring 80000 ex. där 65-70000 är taigasädgäss. Arten ökade som höstrastare i Sverige fram till 2007.

Figur 9. Max antal sädgäss vid Tåkern höstarna 1970-2022. Linjen anger rullande treårsmedel. *Maximum number of Bean Geese at Tåkern during the autumns 1970-2022. The line shows running three-year means.*

Kanadagås *Branta canadensis*

Antalet höstrastande kanadagäss ökade i slutet av 1990-talet men efter 2001 finns en klart nedåtgående trend vad gäller höstmaximum. Variationerna under hösten är dock relativt stora och beror bl.a. på att de utnyttjar Vättern som alternativ sovplats. Årets max blev endast 700 ex. i slutet av oktober. Antalet häckande kanadagäss är fortsatt lågt i Tåkern. I maj-juni sågs inte någon kull i vassarna eller på strandängarna. Inga kullar har noterats de senaste sex åren. I hela Sverige ökade antalet höstrastare fram till 2007, varefter en minskning har skett.

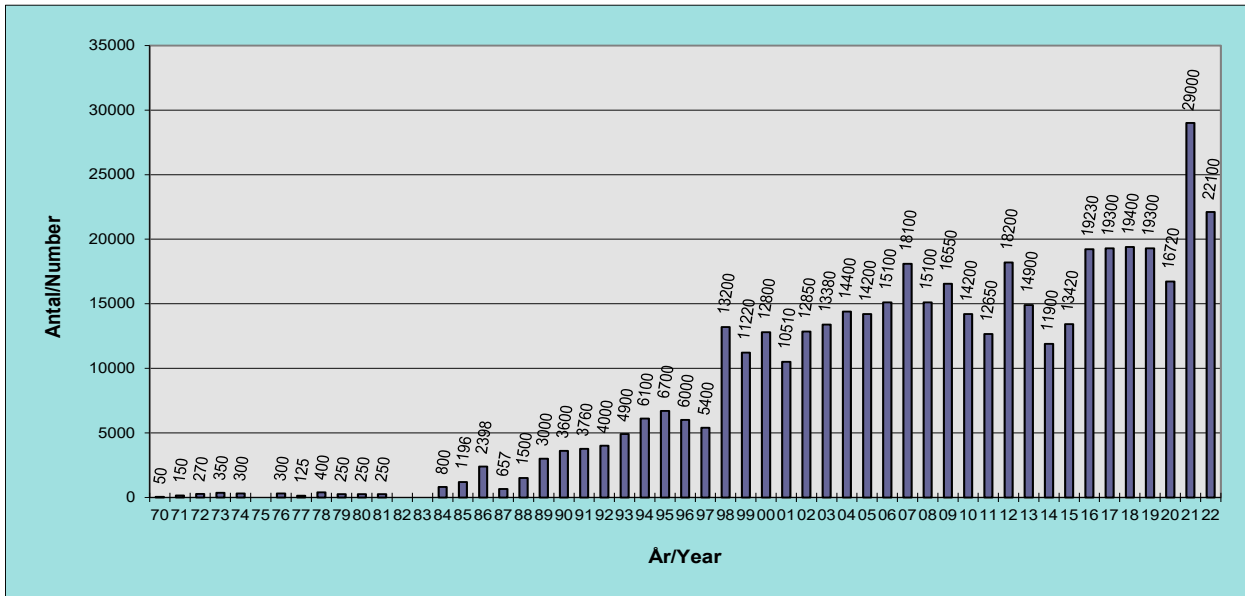

Figur 10. Max antal kanadagäss vid Tåkern höstarna 1974-2022. *Maximum number of Canada Geese at Tåkern during the autumns 1974-2022.*

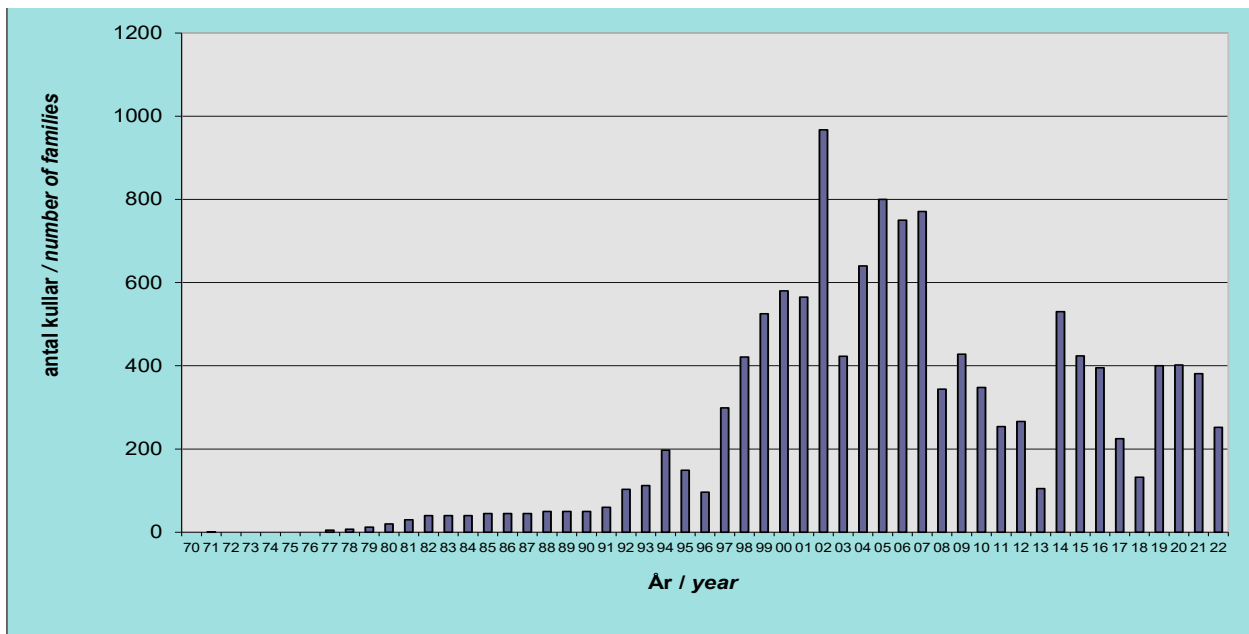
Grågås *Anser anser*

Maxantalet grågäss under hösten, 22100 ex. i början av september, är den näst högsta noteringen vid Tåkern och lite lägre än fjolårets rekordnotering på 29000. Vid Getterön noterades 8000 ex. 30 augusti, vid Hjälstaviken rastade 17000 ex. 7 september och vid Östen 8000 ex. 30 september. Totalsumman har vid de riksomfattande septemberinventeringarna i Sverige ökat kraftigt från 1984 och framåt. I september 2019 summerades till drygt 233000 ex. i Sverige.

Figur 11. Maxantal grågäss under höstarna 1970-2022. *Maximum number of Greylag Geese during the autumns 1970-2022.*

Årets inventering av grågåsfamiljer var heltäckande och noteringar skedde 20 april - 8 maj på strandängarna. Årets häckning var relativt tidig med ganska låg framgång jämfört med närmast föregående år. De första ungarna sågs 16 april. Årets inventering slutade på 252 kullar, vilket är under medeltalet för den närmast föregående 10-årsperioden som är 326 kullar. Flest kullar sågs liksom i fjol på Åsby-Yxstad, Holmenmaden resp. Svanshals äng, där mer än hälften av årets antal noterades. Antalet sedda kullar är naturligtvis inte samma sak som antalet häckande par som är högre.

Figur 12. Antal grågåskullar 1970-2022. *Number of Greylag Geese families 1970-2022.*

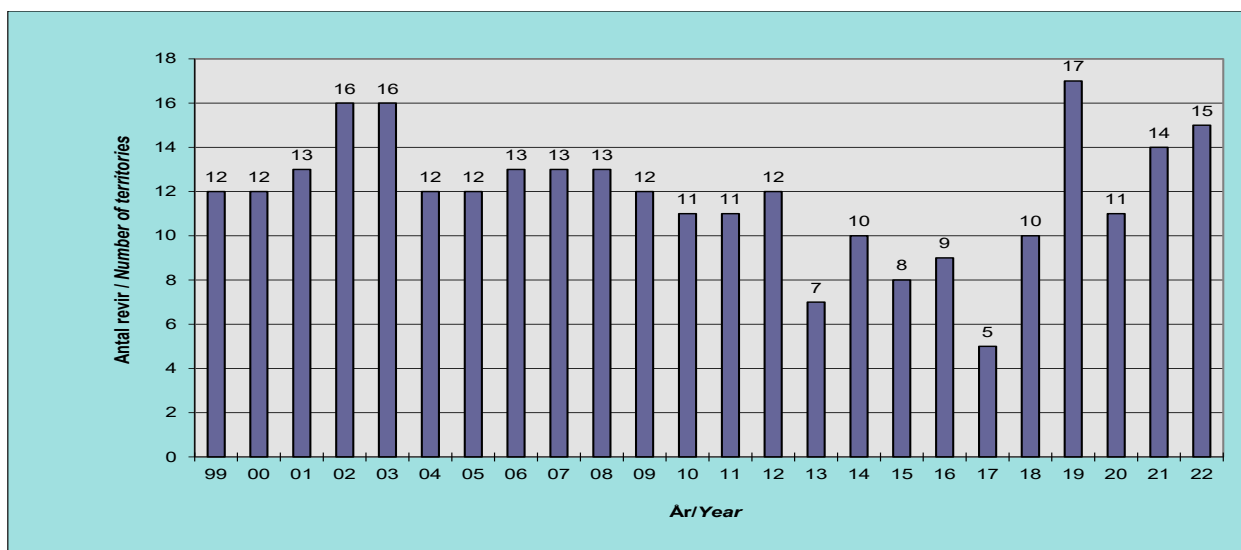

Årta *Spatula querquedula* (EN)

Karl-Martin Axelsson

Inventeringen av årta inriktar sig i huvudsak på att bedöma antalet häckande par. De häckande par är ofta knutna till den blå bården och bedömningen av antalet par baseras i stor utsträckning på observationer som görs vid inventeringen av strandängar under vår och försommar. Observationer görs även i samband med de paddelturer som genomförs under försommaren och som komplement till detta hämtas även uppgifter från Artportalen. Utifrån detta underlag bedöms cirka 15 par ha uppehållit sig vid Tåkern under häckningstid.

Under höstens simfågelräkningar noterades arten endast med en individ, vid räkningen den 20 augusti. Arten förbises dock lätt vid dessa inventeringar, då stora ytor inventeras från varje observationsplats. Årets första rapporterade observation gjordes vid Bankängen, där 1 par sågs den 15 april. Sista rapporten för året kommer från Glänås den 20 augusti. Sannolikt fanns dock årtor kvar vid sjön en tid efter det datumet, då arten brukar ses en bit in i september.

Figur 13. Antalet par av årta i Tåkern 1999-2022. *Number of breeding pairs of Garganey in Tåkern 1999-2022.*

Figur 14. Par/revir av årta *Anas querquedula*, 15 st. *Number of pairs of Garganey, 15.*

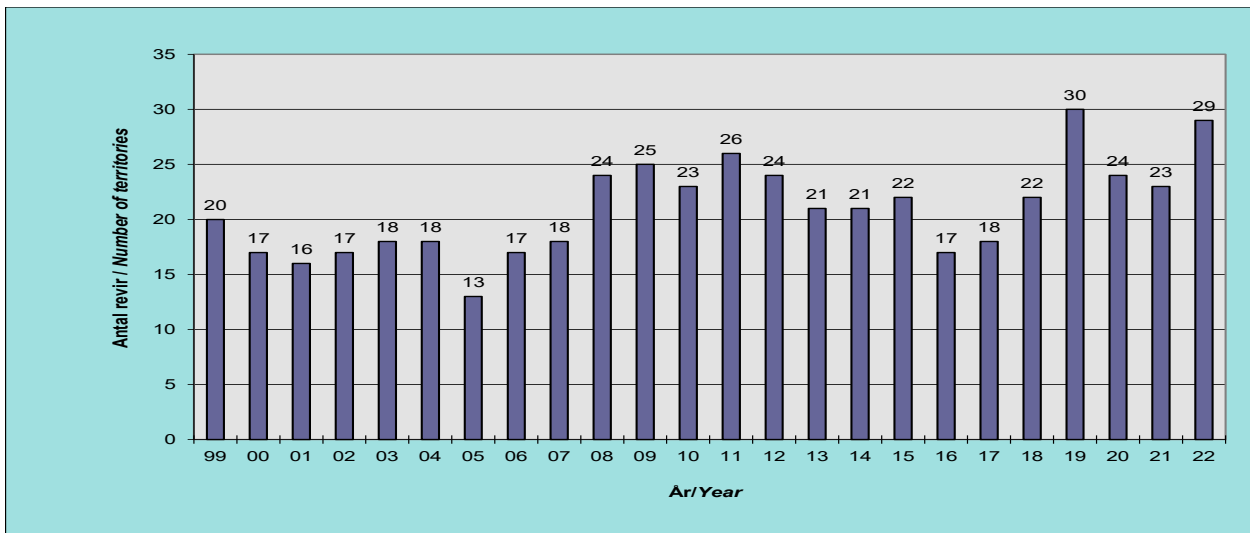
Skedand *Spatula clypeata* (NT)

Karl-Martin Axelsson

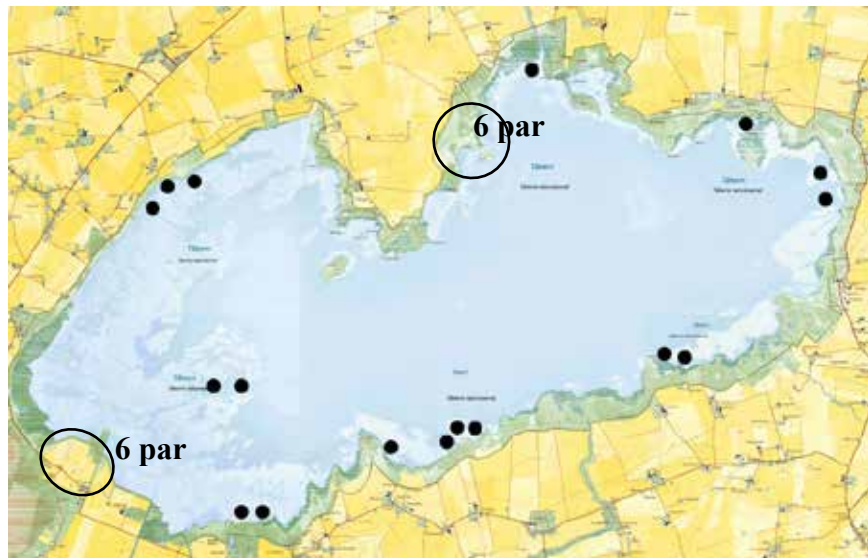
Antalet häckande par av skedand bedöms i stor utsträckning utifrån de inventeringsinsatser som görs vid sjöns strandängar under vår och försommar. Under våren uppehåller sig skedänderna främst i den blå bården och ses då enklast från land. Som komplement till detta görs även noteringar i samband med de paddelturer som görs, främst i slutet av maj och början av juni. Utöver de observationer som görs av fältstationen granskas även rapporter från Artportalen, vilka bidrar till den slutliga bedömningen. Under 2022 bedöms 29 par ha uppehållit sig vid Tåkern under häckningstid. Det är den näst högsta noteringen under de år inventeringarna genomförts. De största ansamlingarna av häckande par sågs vid Holmenmaden och Tovören.

Högsta antalet skedänder som noterades vid höstens simfågelräkningar var 69 individer, vid räkningen den 15 oktober. Detta är ett förhållandevis högt antal. Antalet skedänder som ses vid simfågelräkningarna under hösten varierar dock kraftigt och det är svårt att utläsa några trender.

Första rapporterade observationen gjordes den 29 mars, då ett par sågs vid Bankängen. Sista rapporten för året kommer från Holmenmaden där 3 individer rastade den 19 november.

Figur 15. Antalet par av skedand Tåkern 1999-2022. *Number of breeding pairs of Shoveler in Tåkern 1999-2022.*

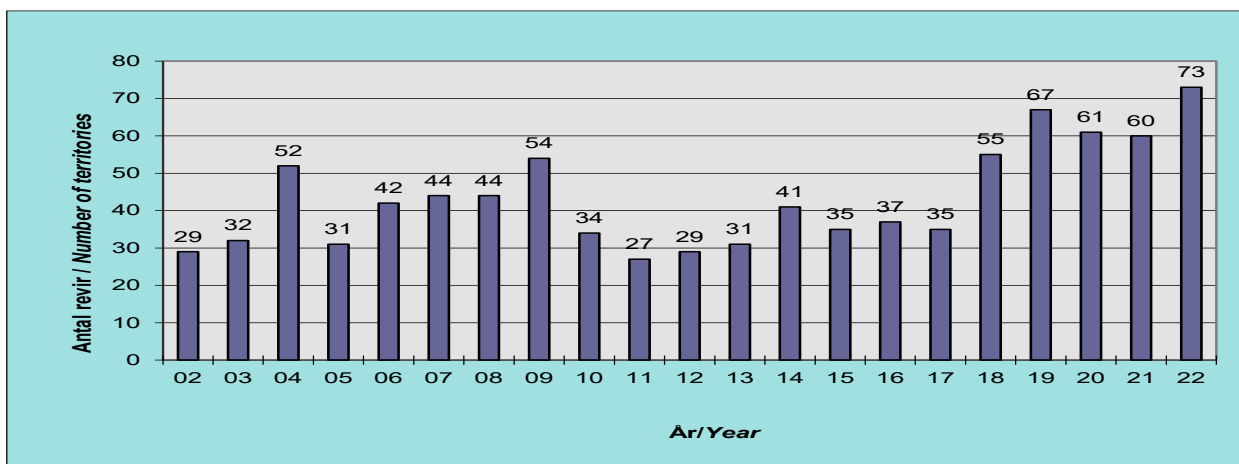
Figur 16. Par/revir av skedand *Anas clypeata*, 29 st. *Number of pairs of Shoveler, 29.*

Snatterand *Mareca strepera*

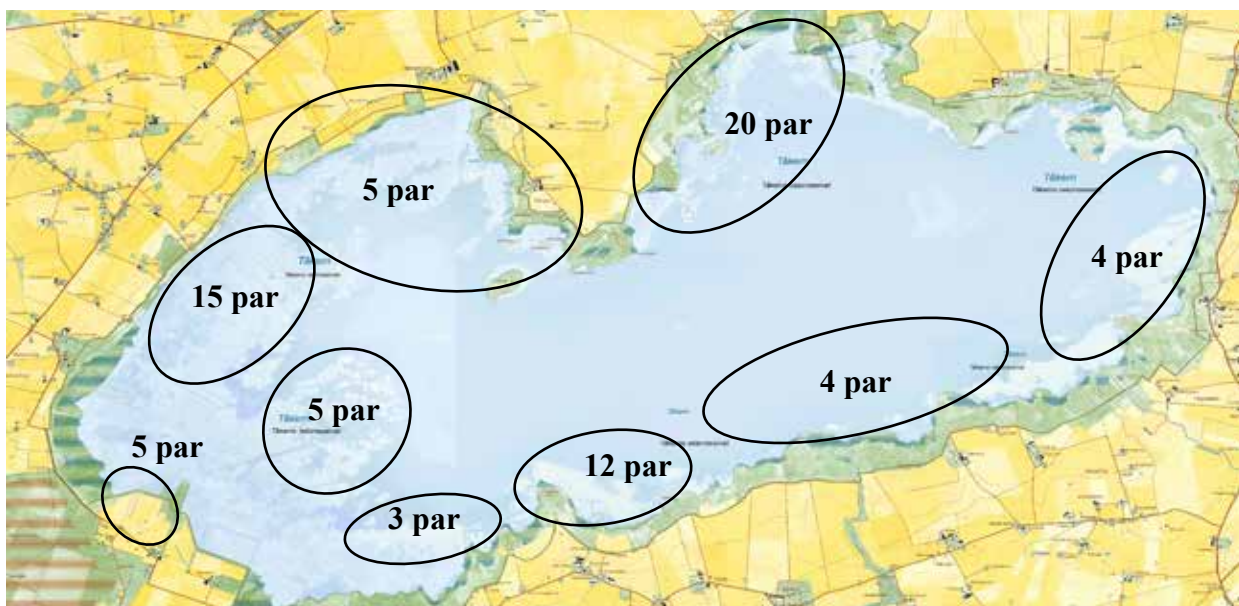
Karl-Martin Axelsson

Snatteranden är svårinventerad vid Tåkern under häckningsperioden. De inventeringsinsatser som görs ger dock en tillräckligt god bild av det häckande beståndet för att bedöma trenderna i utvecklingen hos arten. Bedömningen av antalet häckande par baseras dels på de observationer som görs i samband med inventering av strandängarna under vår och försommar, dels observationer i samband med paddelturer under försommaren. Även rapporter på Artportalen utgör ett värdefullt komplement. Utifrån detta bedöms cirka 73 par ha häckat vid Tåkern under 2022, vilket är det högsta antal par som bedömts häcka sedan inventeringarna startade. Föregående toppnotering gjordes 2019 (67 par). Höga antal noterades bland annat utanför Åsby samt vid Svälänge/Tovören, vilket bidrog till bedömningen. Även vid höstens simfågelräkningar slogs rekord för arten. Vid räkningen den 20 augusti sågs 4 650 individer, vilket var ett klart högre antal än tidigare toppnotering från 2019, på 3 950 individer. Första rapporterade observationen för året gjordes den 16 februari, då en hane sågs vid Hovtornet. Även årets sista rapport kommer från Hovtornet, där 16 ex noterades den 29 november.

Figur 17. Antalet par av snatterand i Tåkern 1999-2022. *Number of breeding pairs of Gadwall in Tåkern 1999-2022.*

Figur 18. Par/revir av snatterand *Anas strepera*, 73 st. *Number of pairs of Gadwall, 73.*

Simfågelräkningar / *Counts of Waterfowl*

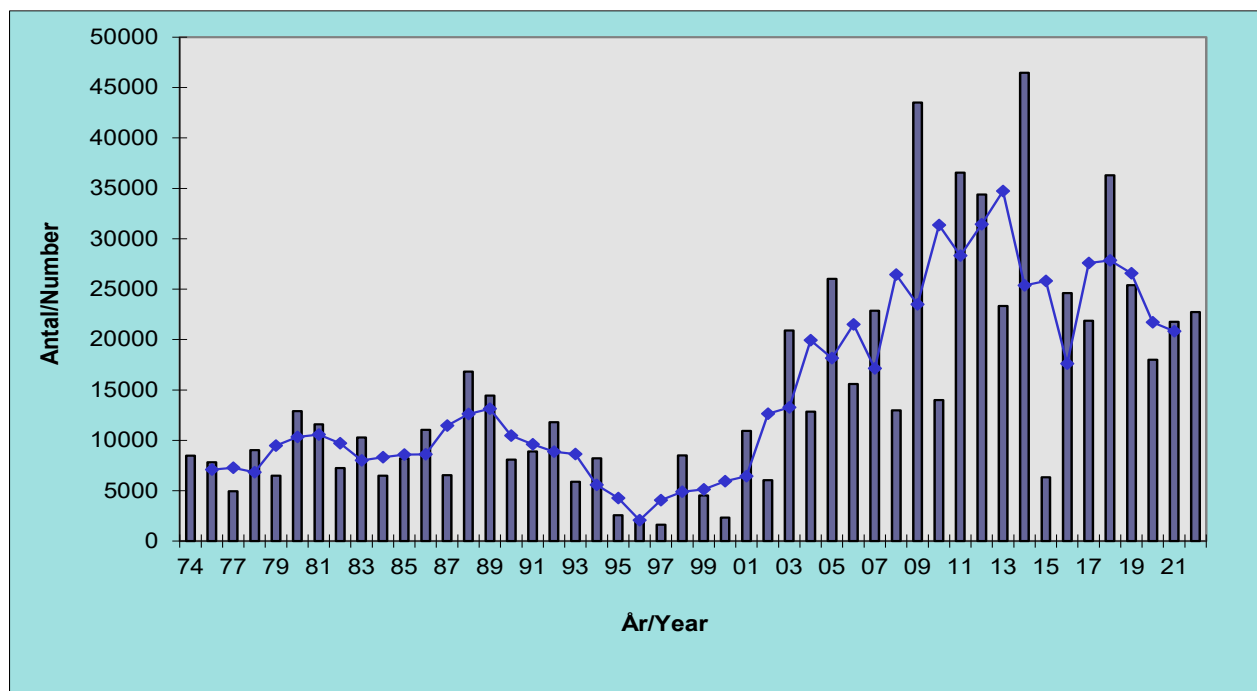

Lars Gezelius

Under hösten genomfördes tre simfågelräkningar. Räkningen i september ingår i de alleuropeiska räkningarna av simfåglar som är en del av Wetlands Internationals program. Väderbetingelserna var bra vid augusti- och septberräkningen men vid räkningen i oktober var det sämre siktförhållanden och kompletteringar fick göras dagen efter. Räkningsplatserna var bemannade som tidigare år, d.v.s. Svanshals udde, Glånås, Sjötuna, Hov, Säbyviken, Svålinge och Källstadviken. Nu har även Holmenmaden tillkommit som späder på antalet doppingar och t.ex. skedand.

Antalet rastande simfåglar har återhämtat sig från bottennoteringen 2015. De låga antalen 2015 förklaras bl.a. av att en stor del av sjöns bottenyta saknade undervattensvegetation. Under 2016 skedde en viss återkomst av axslinga *Myriophyllum spicatum* och kransalgen rödsträfsa *Chara tomentosa*. Återkomsten gynnades troligen av den torra, soliga och vindmässigt tämligen lugna våren och sommaren. Utbredningen av undervattensvegetation var fortsatt god under 2022.

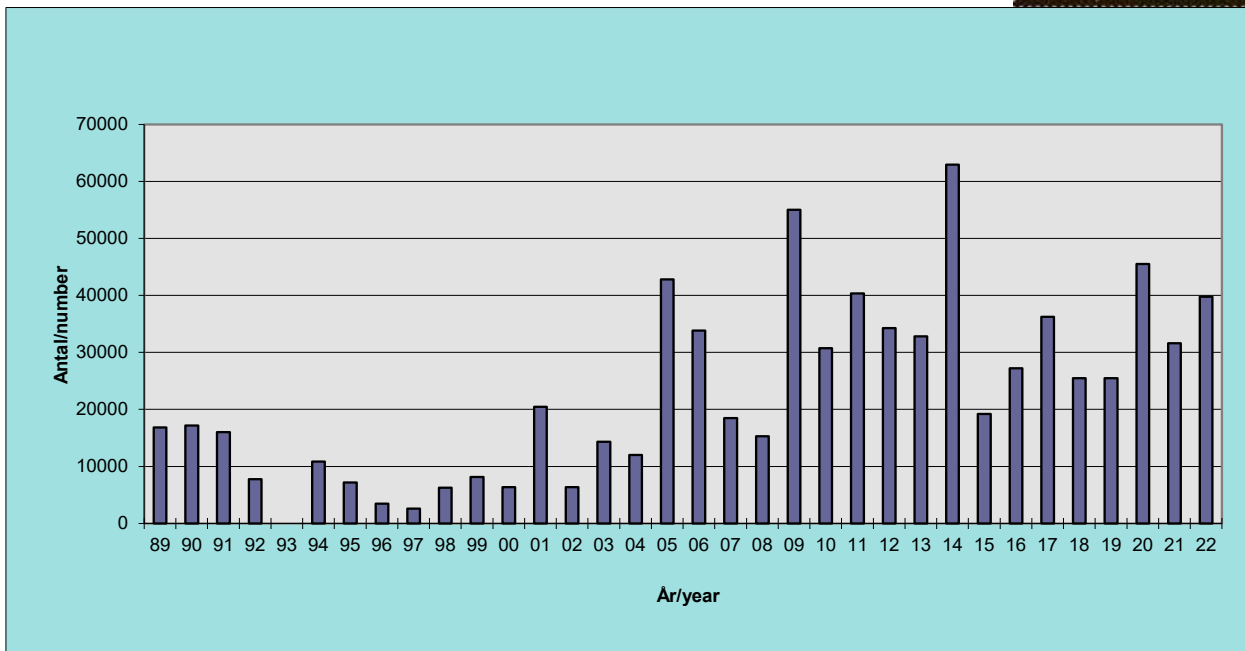
Antalet rastande simfåglar låg denna höst nära genomsnittet för den senaste 10-års perioden. Det var tämligen höga summor för skäggdopping, snatterand och sothöna. För snatterand var det rekord i augusti och oktober. Ägretthägers frammarsch i länet syns nu på allvar i dessa siffror och det blev rekordsiffror vid alla räkningar. Årets allra högsta notering på 84 ex, är rekord för Tåkern. Den grå hägern visade sig däremot i relativt blygsamma antal. Knölsvanen låg stabilt kring medelantalet med undantag för september då det rastade hela 3500 ex. Bläsanden var särskilt talrik i oktober. Gräsand och kricka låg i vanlig ordning på relativt beskedliga antal kring medeltalen, men 1920 gräsänder i augusti är tämligen högt. Antalet brunänder låg denna höst klart under medel. De två bottenfaunaätaarna vigg och knipa uppträdde lite olika. Viggarna var fåtaliga i augusti medan kniporna var fåtaliga i oktober. Sothönsen var däremot synnerligen talrika i augusti. Utanför räkningarna kan

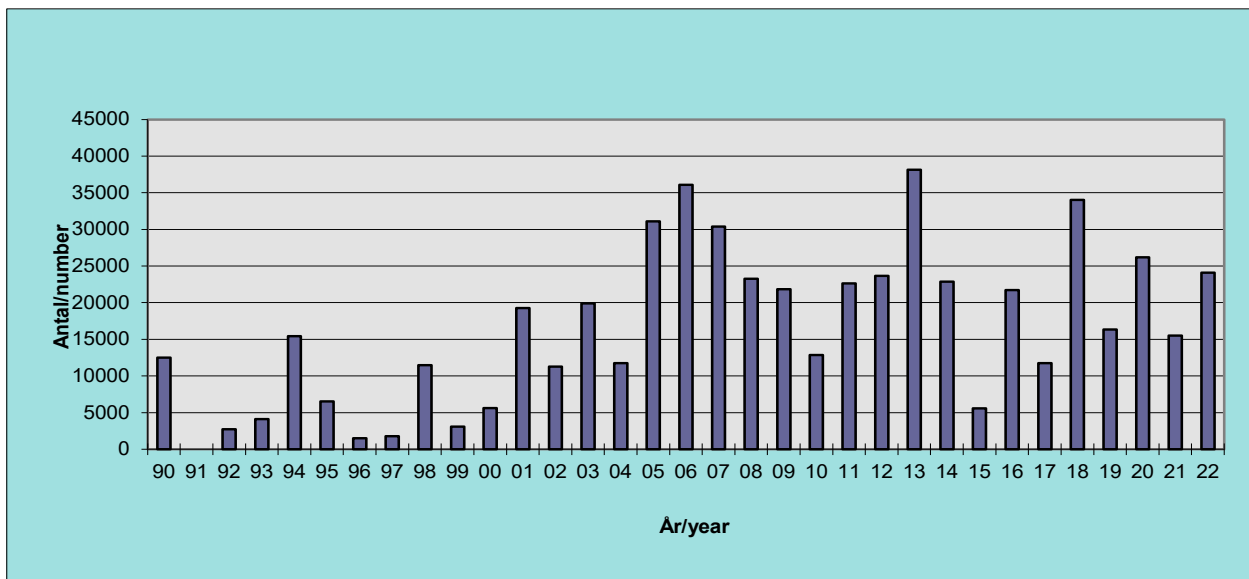
Figur 19. Totalt antal inräknade simfåglar, exklusive sothöns, i Tåkern under septberräkningen 1974-2022. Linjen anger rullande treårsmedelvärde. *Total number of waterfowl, exclusive of Coots, in Tåkern in the mid-september counts 1974-2022. The line shows running three-year mean.*

Augusti

Oktober

Figur 20. Totalt antal inräknade simfåglar vid augustiräkningarna (omkring 15 augusti) och oktoberräkningarna (omkring 15 oktober). Ingen räkning genomfördes i augusti 1993 eller i oktober 1991. *Total number of waterfowl counted in Lake Tåkern in August and October.*

nämnas 3200 **vigg**ar vid Furåsa 4.11, minst 300 **salskrakar** i sjön i slutet av november samt fyra unga **bergänder** vid Holmen 24.11.

Våren och sommaren

27.2 räknades till 630 rastande **vigg**ar vid Glänås. 1000 sothöns rastade vid Hov 15.4. 15 maj deltog vi i Svensk fågeltaxerings sjöfågelräkning med räkning på fem platser vid sjön, Holmenmaden, Svanshals udde, Glänås, Hov och Svälänge. Bl.a. summerades till 188 **skäggdopping**ar, 314 **vigg**, 228 **brunänder**, 1863 **knölsvanar** och 450 **sothöns**. 27.5 noterades en **smålom** vid Havsstjärten. I slutet av maj-början av juni fanns minst 400 **brunandshanar** i sjön. Det är rimligt att tro att omkring 150 par häckar i Tåkern. **Småskrake** noterades med tre ex. vid Hov 27.5.

Tabell 2. Antal simfåglar vid höstens räkningar. Inom parentes anges medelantalet för de senaste tio årens räkningar. * anges vid månadsrekord för Tåkern.

*Number of Waterfowl during the autumn counts. Within brackets the mean for the latest ten years' counts is given. * marks new monthly record for Tåkern.*

	20/8 (12-21)	17/9 (12-21)	15/10 (12-21)
Skäggdopping <i>Podiceps cristatus</i>	308 (291)	670 (377)	590 (475)
Gråhakedopping <i>Podiceps grisegena</i>	0 (0)	0 (0)	0 (1)
Svarthakedopping <i>Podiceps auritus</i>	1 (0)	0 (0)	0 (0)
Svarthalsad dopping <i>Podiceps nigricollis</i>	1 (0)	0 (0)	0 (0)
Smådopping <i>Tachybaptus ruficollis</i>	0 (1)	1 (1)	0 (1)
Storskarv <i>Phalacrocorax carbo</i>	40 (231)	230 (389)	190 (118)
Gråhäger <i>Ardea cinerea</i>	16 (19)	8 (20)	15 (78)
Ägretthäger <i>Ardea alba</i>	55* (4)	80* (8)	40* (4)
Knölsvan <i>Cygnus olor</i>	2700 (2719)	3500 (2676)	2410 (2517)
Sångsvan <i>Cygnus cygnus</i>	0 (2)	19 (3)	79* (16)
Gravand <i>Tadorna tadorna</i>	0 (0)	0 (1)	7 (0)
Bläsand <i>Mareca penelope</i>	1240 (2148)	4540 (5387)	8140 (6474)
Snatterand <i>Mareca strepera</i>	4650* (1352)	3540 (1789)	2230* (567)
Kricka <i>Anas crecca</i>	510 (602)	311 (414)	240 (207)
Gräsand <i>Anas platyrhynchos</i>	1920 (835)	275 (800)	820 (693)
Stjärtand <i>Anas acuta</i>	29 (11)	75 (88)	132 (29)
Årta <i>Spatula querquedula</i>	1 (0)	0 (0)	0 (0)
Skedand <i>Spatula clypeata</i>	30 (34)	35 (18)	69 (24)
Brunand <i>Aythya ferina</i>	5500 (11693)	7100 (11790)	2400 (2768)
Vigg <i>Aythya fuligula</i>	600 (5180)	1740 (1823)	1930 (2332)
Knipa <i>Bucephala clangula</i>	153 (324)	300 (207)	420 (1724)
Rödhuwad dykand <i>Netta rufina</i>	0 (0)	0 (0)	0 (0)
Bergand <i>Aythya marila</i>	0 (0)	0 (0)	0 (0)
Sjööorre <i>Melanitta nigra</i>	0 (0)	0 (3)	0 (0)
Salskrake <i>Mergellus albellus</i>	2 (1)	5 (18)	54 (38)
Småskrake <i>Mergus serrator</i>	0 (0)	0 (0)	0 (3)
Storskrake <i>Mergus merganser</i>	0 (1)	306 (33)	240 (249)
Sothöna <i>Fulica atra</i>	22000 (13153)	14100 (11112)	4100 (3244)
Rörhöna <i>Gallinula chloropus</i>	0 (0)	0 (0)	0 (0)
Summa:	39756 (34074)	36835 (36955)	24101 (21577)
% av medelvärdet	117 %	100 %	112 %

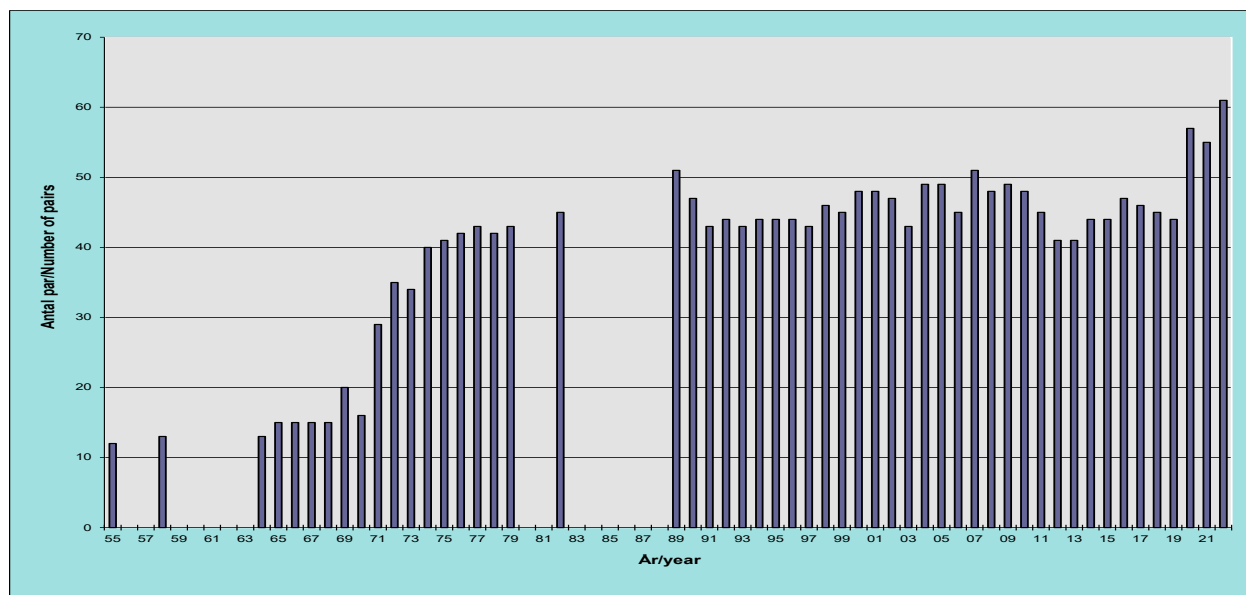
Brun kärrhök *Circus aeruginosus*

Lars Gezelius

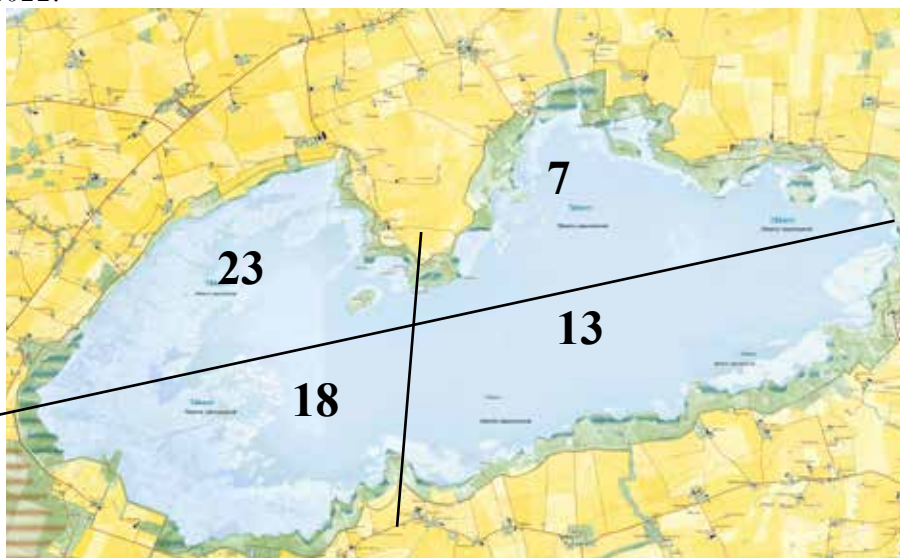

Den första brunhöken sågs 18 mars. Inventeringen pågick fram till midsommar och var som mest intensiv i april, då bobyggnaden pågår. Både honan och hanen bygger med mindre kvistar, vass och starr och fodrar boet med gräs.

Fördelningen av antalet par i sjöns sektorer blev SV 18 par, vilket är normalt. I NV noterades 23 par, vilket däremot är en hög siffra. I öster var det ungefär som under 2020 och 2021 med 13 par i SO och 7 par i NO. Totalt häckade 61 par och det är en ny toppnotering för Tåkern. En del av förklaringen kan ligga i att ovanligt mycket tid lades på spaning efter bobyggande fåglar i april både under 2021 och -22. Arten har också en stigande trend i Sverige enligt Svensk häckfågeltaxering. Enligt Fåglarna i Sverige - antal och förekomst (SOF 2012) häckar ca 1500 par i Sverige, d.v.s. Tåkern hyser ca fyra procent av det svenska beståndet. Inga ungar har ringmärkts och inga återfynd har rapporterats. Årets sista observation gjordes 10 oktober.

Figur 21 Antalet par av brun kärrhök i Tåkern 1955-2022. *Number of breeding pairs of Marsh Harriers in Tåkern 1955-2022.*

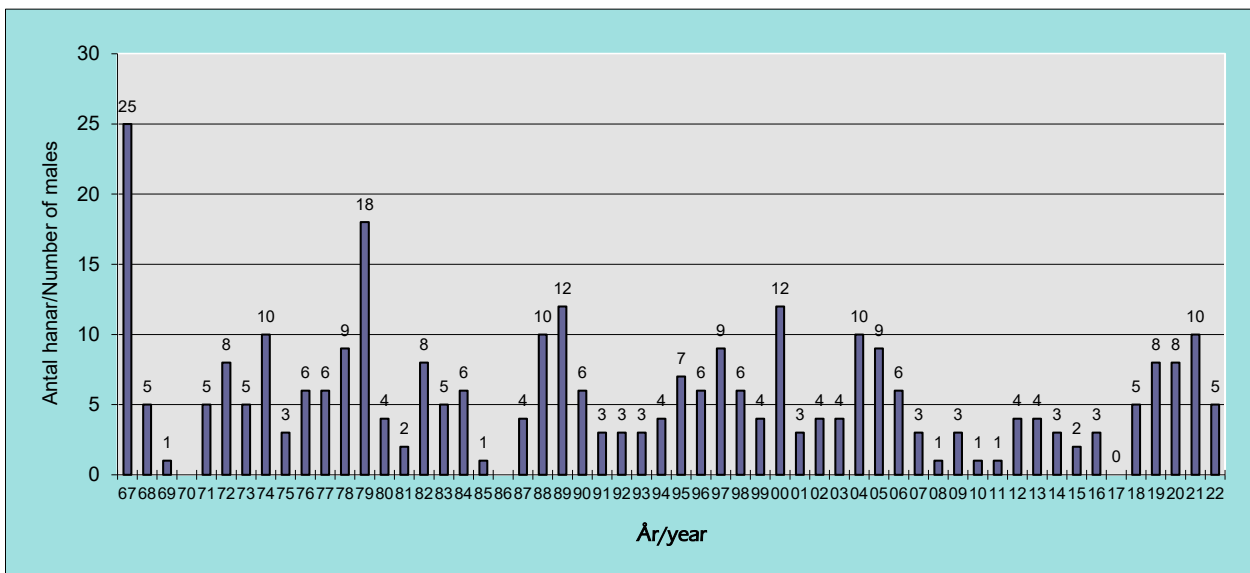
Figur 22. Antal häckande par av brun kärrhök i fyra sektorer, totalt 61 par. *Number of pairs of Marsh Harriers in different parts of the lake, in all 61 pairs.*

Småfläckig sumphöna *Porzana porzana* (VU)

Lars Gezelius

Antalet småfläckiga sumphönor har varierat betydligt mellan åren. I figuren nedan visas numerären under de senaste dryga 50 åren. De sista åren på 1960-talet skedde en drastisk minskning då noll till fem individer hördes. 1967 kunde 10-25 exemplar höras på sträckan Väversunda-Renstad. Under 1990-talet kan en svagt uppåtgående trend skönjas. År 2000 var ett toppår med en av de högsta årssummorna under hela perioden. Under 2000-talet har antalet revir fortsatt att variera kraftigt, från ett till tio revir per år. Enligt Fåglarna i Sverige (SOF 2012) fanns 250 par i Sverige (2002-2008). Under 2019 ökade antalet revir vid Tåkern, efter några dåliga år, till åtta. Det var högsta antalet sedan 2005. Såväl Svensk Fågeltaxering (nattrutter) som Fågelåret 2019 (SOF-Birdlife 2020) redovisar rekord för riket under 2019. Tåkerns bestånd föll tillbaka till fem revir 2022, vilket är medelantalet de senaste tio åren. Årets fåglar har noterats under perioden 21 maj till 19 juni. På en plats har arten bara hörts vid enstaka tillfälle. Första observationen för året gjordes 29 april vid

Figur 23. Antal revir av småfläckig sumphöna vid Tåkern 1967-2022. *Number of territories of Spotted Crakes at Lake Tåkern 1967-2022.*

Figur 24. Spelande småfläckiga sumphönor 2022. *Territories of Spotted Crakes 2022.*

Trana *Grus grus*

Lars Gezelius

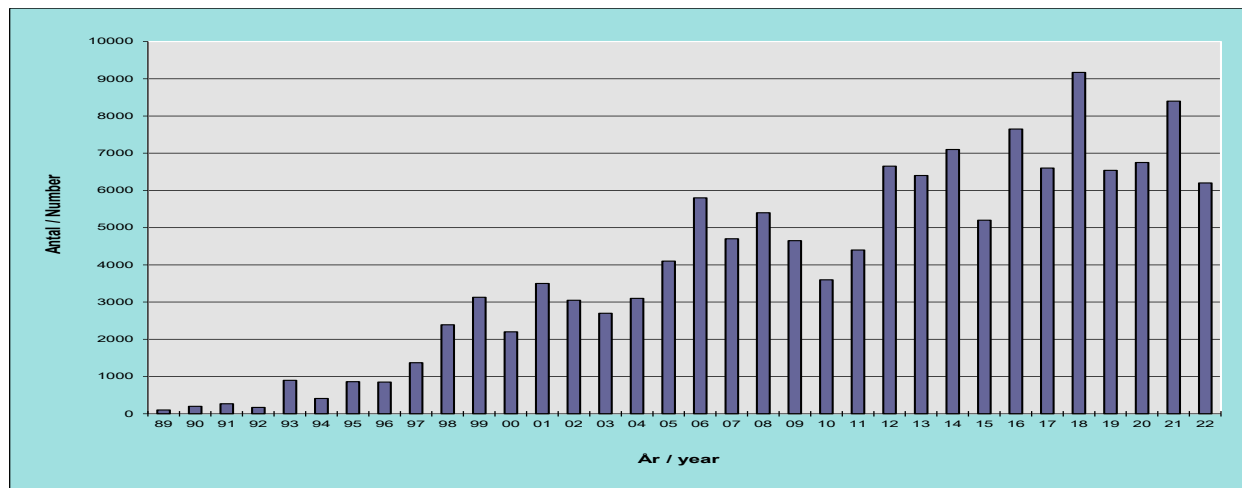
Första tranan siktades redan 25 februari och 5520 tranor räknades 9 april, vilket är vårrekord för Tåkern! Tidigare högstanotering på våren är 4000 ex. från 2014. Sammantaget bedöms drygt 300 tranor ha översomrat vid sjön, huvudsakligen vid Tovören och Lorbydeltat/Sjötuna. Under april till juni markerades ensamma par, varnande fåglar eller par med ungar på karta över Tåkern. I år bedöms att 34 par påbörjat häckning vid sjön, vilket är en ny toppnotering. Två par sågs med 1-2 ungar. Trenden är alltså en svagt ökande häckande population. Då stora ytor i de yttre vassarna betats ned av grågässen skapas nya "starrungflyn" ute i sjön som erbjuder bra häckplatser för bl.a. trana. Vid räkningarna under hösten noterades antalet tranor med följande resultat:

	20/8	3/9	17/9	1/10	15/10	29/10	13/11
Trana	4400	6200	5620	5030	1600	8	2

Tranorna rastade i höga antal denna höst. Toppen blev 6200 ex. 3 september. Rekordet är 9170 ex. från 2018. Sista observationen gjordes 13 november. Under hösten räknades andelen ungfåglar. Bland 1101 åldersbestämda tranor var 88 årsungar (8 %).

Figur 25. Häckningsplatser för tranor vid Tåkern 2022, 35 par.
Territories of Cranes at Tåkern 2022, 35 pairs.

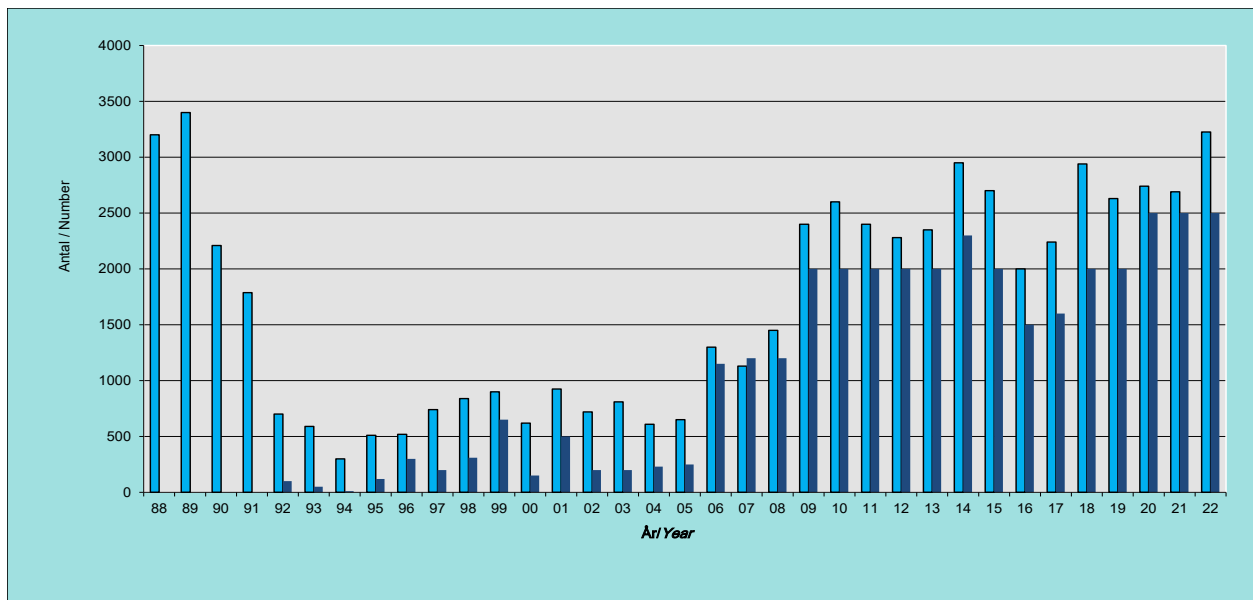
Figur 26. Högsta dagsnotering av tranor vid Tåkern under höstarna 1989-2022.
Highest number of Cranes at Tåkern during the autumn 1989-2022.

Skrattmås *Chroicocephalus ridibundus* (NT)

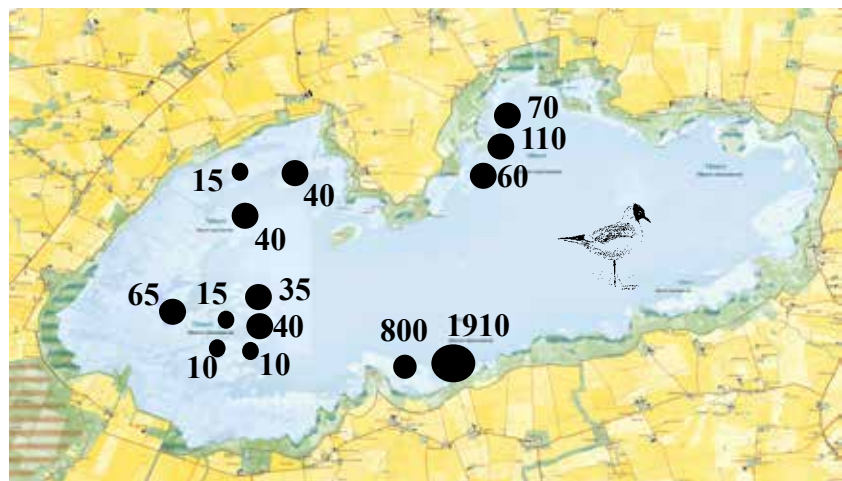
Lars Gezelius

Enstaka fåglar dök upp början av mars. I maj påbörjade 3220 par häckning på flera håll i sjön och med ungefär samma fördelning som året innan; Glänås, Renstad yttre, Källstadviken/Åsbyvassen och Tovören. Populationen har legat relativt stabilt kring 2500 par sedan 2009, men i år blev det alltså en klar ökning och det högsta antalet på 33 år!! Liksom de senaste åren häckade alla par på öar ute i sjön. Flest par häckade på de skapade öarna vid Glänås som restaurerades hösten 2016 och innebar ett lyft för de kolonihäckande fåglarna. 1910 par skratmmåsar häckade vid Glänås och de var fördelade på yttre ön 20, träflottarna 100, mellersta öarna 535, västra ön 700, sydligaste ön 180 och de östra öarna 375. Vid mynningen av Svanshals kanal fanns den hittills största kolonin med 800 par. Vid Tovören fanns 240 par i tre större kolonier. 86 kullstorlekar noterades 22 maj till 6 juni med följande fördelning 2 x 4, 59 x 3, 21 x 2 och 4 x 1 ägg, vilket ger 2,68 ägg per par. Detta år bedöms totalt 2700 ungar ha blivit flygga, vilket ger drygt 0,8 ungar per par. Ungfågelproduktionen har legat på denna tämligen goda nivå de senaste 16 åren. 51 boungar ringmärktes.

Figur 27. Antal par 1988-2022 och unproduktion 1992-2022 hos skratmmås. För åren 1988-91 saknas data angående unproduktionen, men baserat på anteckningar på fältkartor dessa år bedömer vi att antalet ungar då var minst 0,5 ungar per par. *Number of breeding pairs of Black-headed Gulls 1992-2022 and number of fledglings 1992-2022 in Tåkern. During the years 1988-91 we estimate the number of chicks to at least 0,5 per pair.*

Figur 28. Skratmmåsens häckningsplatser i början av juni, 3220 par. *Breeding sites of the Black-headed Gull in early June, 3220 pairs.*

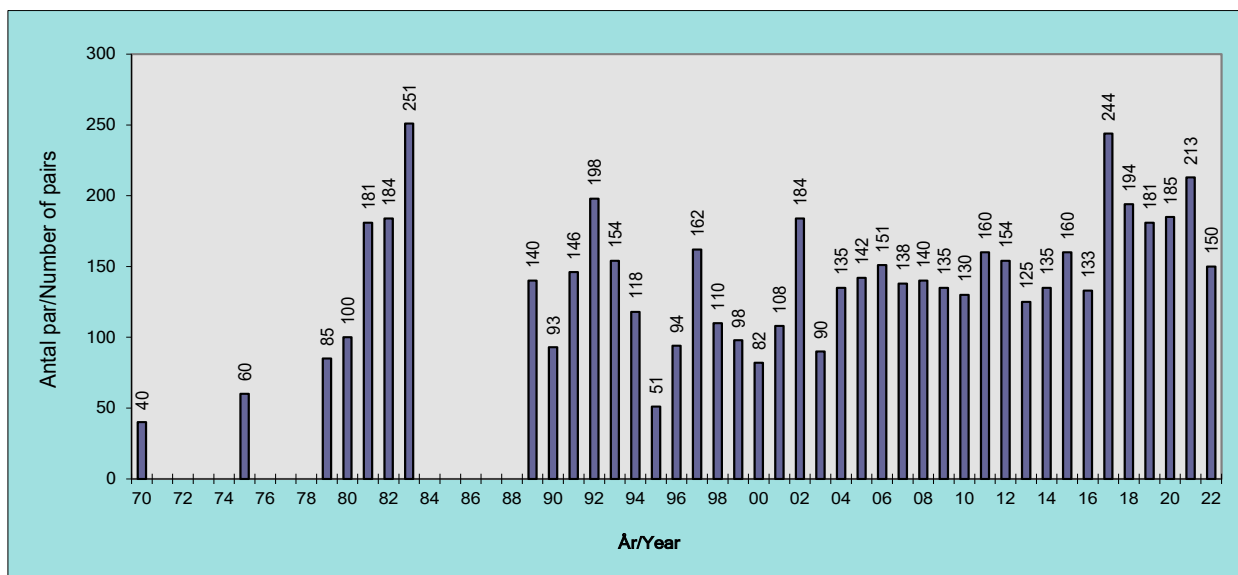

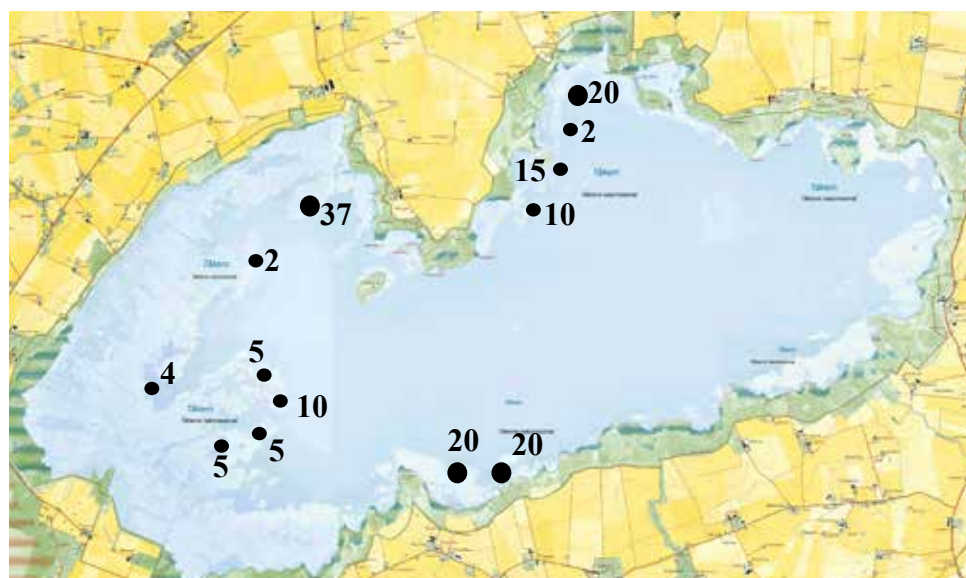
Fisktärna *Sterna hirundo*

Lars Gezelius

Årets första observation gjordes 17 april. I år häckade 150 par fisktärnor i Tåkern, vilket är en klar tillbakagång från fjolåret. Medelantalet för åren 2012-21 är 172 par. Populationen i Tåkern har varierat med relativt snabba svängningar, men under 2000-talet och 10-talet har populationen legat stabilt kring 130-160 par. De senaste fem åren har dock populationen legat kring 200 par. Spridningen av kolonierna i sjön var även i år relativt stor (fig. 30) och lik de närmast föregående åren. De största kolonierna fanns i år i Källstadviken. I övrigt var kolonierna ganska små. Inga fisktärnor häckade på någon av de fem flottarna vid Glänås. Antalet par på dessa har legat i intervallet 26 - 56 under åren 2004-16 och medelandelan par på flottarna har varit 29 %. De senaste åren har flottehäckarna bara utgjort enstaka procent, vilket är en följd av att många andra attraktiva platser finns att tillgå (särskilt vid Glänås), samt att högre gräs/starr vuxit upp på flottarna, vilket missgynnar tärnorna medan skratmåsarna tagit över. Kullstorleken i 41 bon i början av juni var 1 x 4, 19 x 3, 2 x 2 ägg, och 1 x 1 ägg, vilket ger ett medeltal på 2,5 ägg per par. Under året ringmärktes 57 ungar. Uppskattningsvis kom minst 100 ungar på vingarna. Inga återfynd har rapporterats under året.

Figur 29. Antalet häckande par fisktärnor i Tåkern 1970-2022. *Number of breeding pairs of Common Tern in Tåkern 1970-2022.*

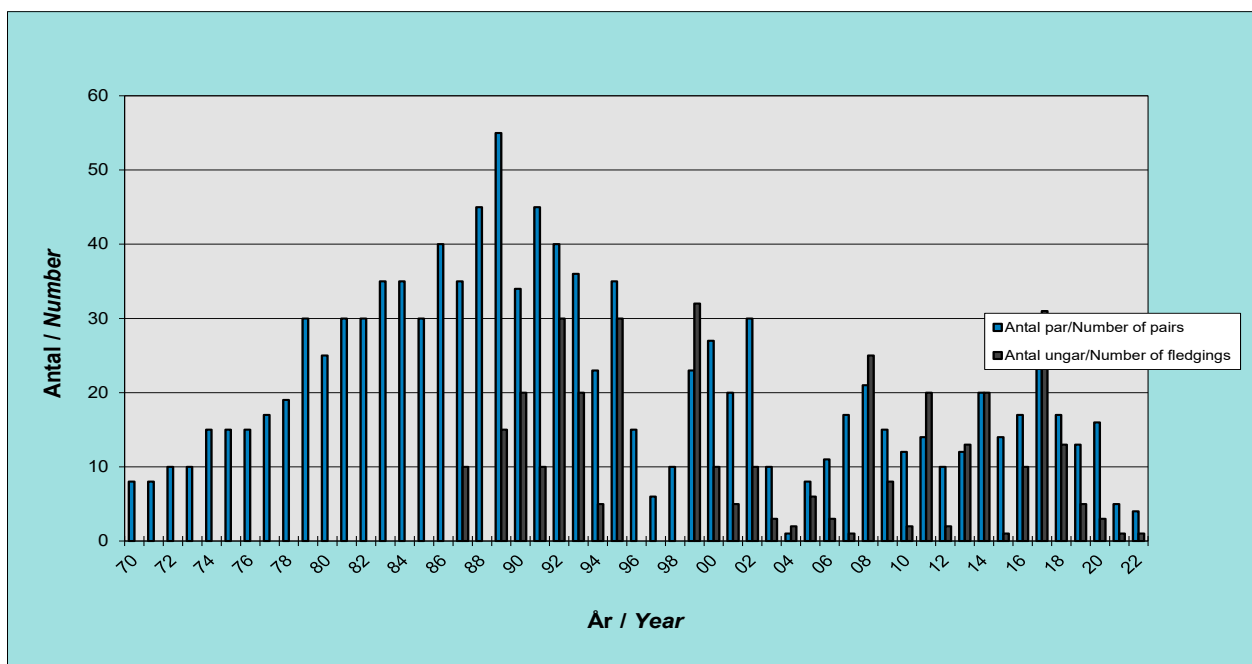
Figur 30. Fisktärnans häckningsplatser (antal par) i Tåkern 2022, totalt 150 par. *Breeding sites (number of pairs) of Common Tern 2022, in all 150 pairs.*

Svarttärna *Chlidonias niger* (VU)

Lars Gezelius

Efter toppåren i slutet av 1980-talet och början av 1990-talet har populationen minskat och fluktuerat ganska kraftigt med en ungfågelproduktion som varierat stort. Under 2010-talet låg populationen på 10-20 par med undantag för toppåret på 26 par 2017. De senaste två åren har en påtaglig minskning skett. Årets första svarttärnor sågs 29 april vid Svälänge. I maj sågs bara enstaka fåglar i sjön. I slutet av juni och början av juli fanns som mest åtta varnande fåglar vid Renstad yttre. Ett bo med två ägg noterades. I slutet av juli noterades en årsunge tillsammans med en adult vid Sjötuna. Summa summarum påbörjade endast fyra par häckning i år men bara något par lyckades. Årets sista observation gjordes redan 21 juli.

Figur 31. Antal par 1970-2022 och ungproduktion (randiga staplar) 1987-2022 hos svarttärna. *Number of breeding pairs of Black Tern 1970-2022 and number of fledglings (striped bars) 1987-2022 in Tåkern.*

Figur 32. Fyra par svarttärnor gick till häckning i Renstad yttre. *Four pairs of Black Tern started breeding (at the black dot).*

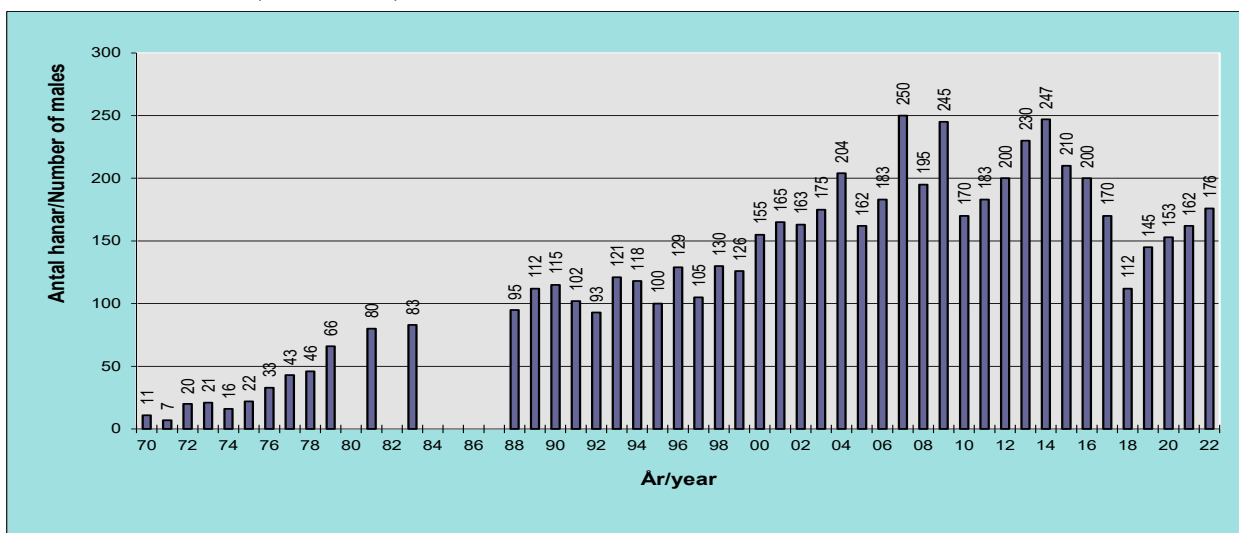

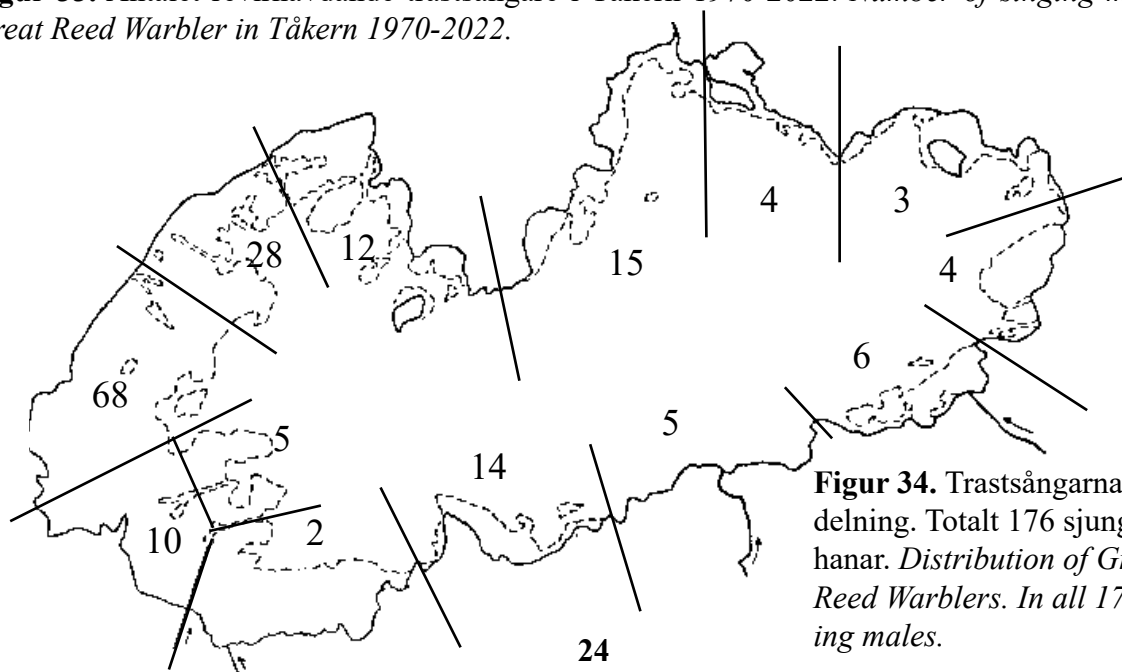
Trastsångare *Acrocephalus arundinaceus* (NT)

Lars Gezelius

Årets insats koncentrerades på att inventera antalet sjungande hanar. Första trastsångaren hördes 27 april. I stort sett alla vassområden blev inventerade och sjungande hanar prickades in på vasskartor från 22 maj till 26 juni. De flesta områden besöktes en gång, men några besöktes två till tre gånger. Årets inventering slutade på 176 sjungande hanar, vilket innebär en fortsatt återhämtning efter 2018 års riktigt låga antal. Antalet ökade ytterligare i de västra vassarna utanför Väversunda-Lundtorp-Nyby samt vid Glänås-Svanshals. Där är vassarna fortsatt höga och vitala men mindre påverkan av grågåsbyte. Däremot är det numera färre revir i Renstad yttre och i viss mån i Källstadviken. I dessa områden är vassen starkt påverkad av grågåsbyte med glesare och lägre vassbestånd. Under den standardiserade märkningen vid Glänås i juli-september fångades hela 24 trastsångare, men ingen vid Renstad kanal. Fångststatistiken vid Renstad kanal har inte varit särskilt väl korrelerad med antalet sjungande hanar de senaste åren. Två tredjedelar av det svenska beståndet förekommer på mindre än tio lokaler, där Tåkern, Hornborgasjön, Kvismaren, norra Vänern och Tämnaren hyser flest. Tåkern har under 2000-talet framstått som allt viktigare för arten då närmare 30 % av den svenska populationen förekommer här. Det svenska beståndet uppgår till cirka 500 par och beståndet är stabilt (artfakta.se).

Figur 33. Antalet revirhävande trastsångare i Tåkern 1970-2022. *Number of singing males of Great Reed Warbler in Tåkern 1970-2022.*

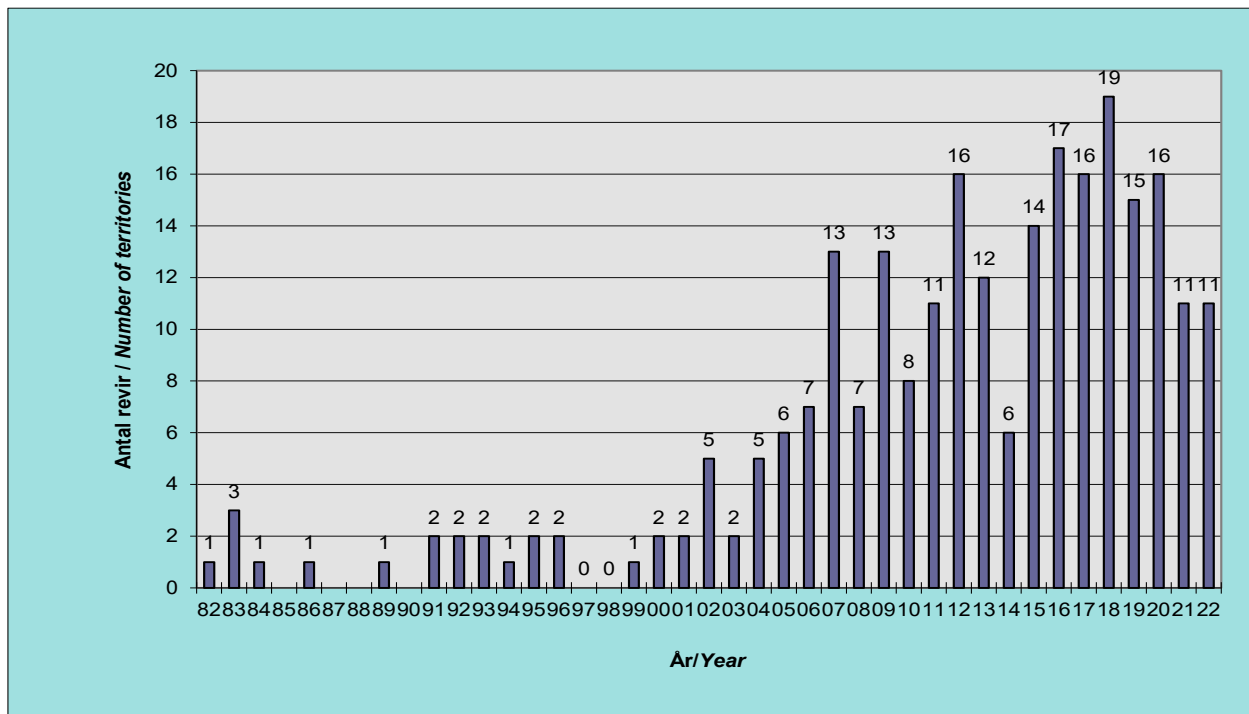
Figur 34. Trastsångarnas fördelning. Totalt 176 sjungande hanar. *Distribution of Great Reed Warblers. In all 176 singing males.*

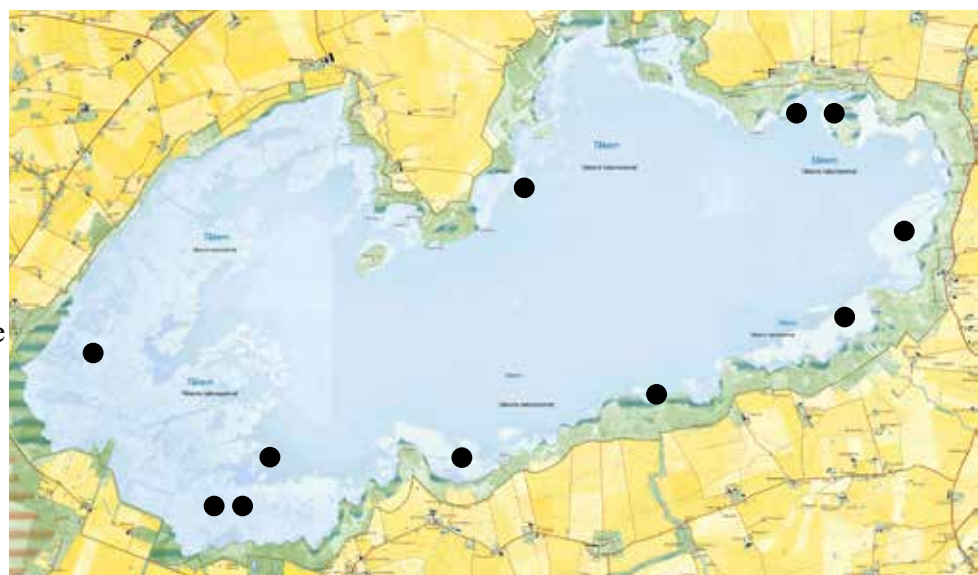
Vassångare *Locustella luscinioides* (VU)

Lars Gezelius

Efter ett förstafynd 1972 och en första konstaterad häckning 1996 har Tåkernbeståndet av vassångare ökat sedan början av 2000-talet. Enligt Fåglarna i Sverige - antal och förekomst (SOF 2012) finns ca 30 par i Sverige. Artens etablering i Tåkern, såväl som i Sverige, är intressant att följa. Första obsen för året gjordes 5 maj vid Renstad yttre. Arten noterades i år med 11 revir, vilket är samma som 2021 och lite lägre än de närmast föregående åren. Reviren var väl spridda i sjön detta år och inte som tidigare med tydlig dominans i Renstad kanal-Renstad yttre området. Endast en vassångare fångades 24.8 - en årsunge. Totalt har nu 108 vassångare ringmärkts i Tåkern. Inga återfynd har rapporterats under året.

Figur 35. Antalet revirhävdande vassångare i Tåkern 1992-2022. *Number of singing males of Savi's Warbler in Tåkern 1992-2022.*

Figur 36. Vassångare i Tåkern 2022
Totalt minst 11 revir.
Distribution of territories of Savi's Warbler. In all 11 singing males.

Skäggmес *Panurus biarmicus*

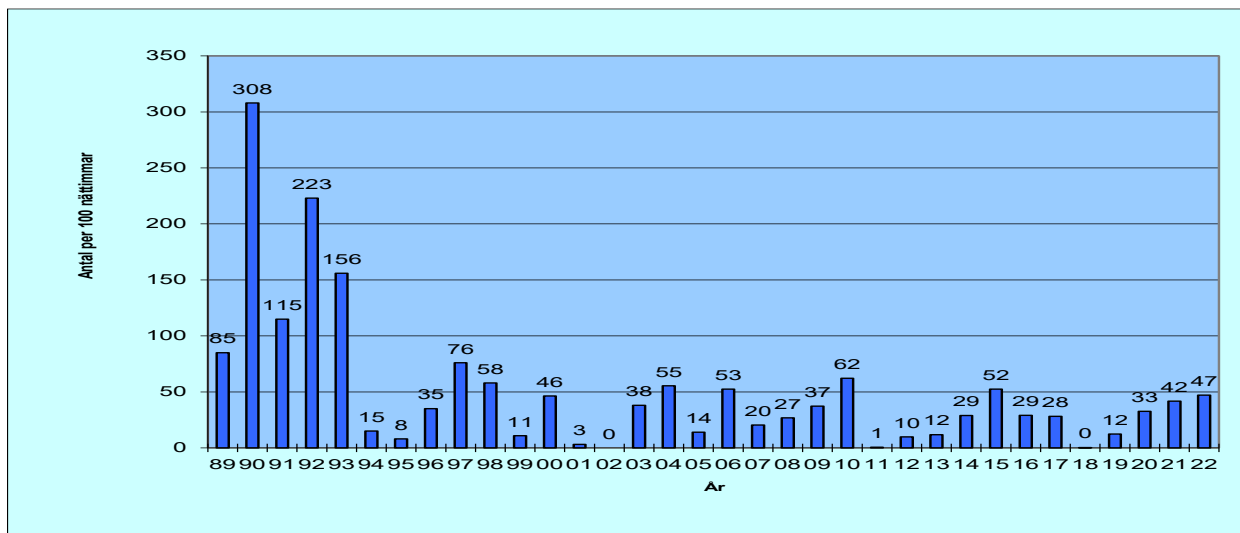
Lars Gezelius

303 fyndrapporter under året finns på Artportalen med den klassiska toppen under högflyktsperioden i september. Vintern blev kall inledningsvis i december, men sedan mycket mild. I år var det över lag dåliga isförhållanden och det blev inte många observationer ute i sjöns vassar. Vinterflockar noterades dock vid Svanshals, Glänås och Svälinge. Förmodligen klarade de denna vinter galant. En hel del fåglar noterades vid paddlingsturerna i de västra vassarna i maj/början av juni och i vanlig ordning som mest under högflykten i oktober. Totalt märktes 223 skäggmесar, framförallt vid Glänås, under hösten och nu har 14890 fåglar märkts vid Tåkern genom åren. I figur 38 visas fångsten per nättimme under vassmärkningen september-oktober för de senaste 30 åren, vilket ger en fingervisning om förändringar av populationsstorleken. Mellan 1993 och -94 skedde en kraftig minskning och därefter har populationen legat på en lägre nivå och fluktuerat. 2011 var ett bottenår, liksom 2018. Därefter ser vi dock en stadig uppgång 2018-2022. En jämförelse av nätfångsten med antalet rapporterade skäggmесar under 2010-talet i Artportalen visar på ett förvånande samstämmigt mönster. En fågel märkt vid Tåkern 2021 hittades död i ett uthus i Hökerum, Västergötland

Figur 37. Antalet rapporterade skäggmесar per vecka vid Tåkern 2022.
Number of reported Bearded Tits per week 2022.

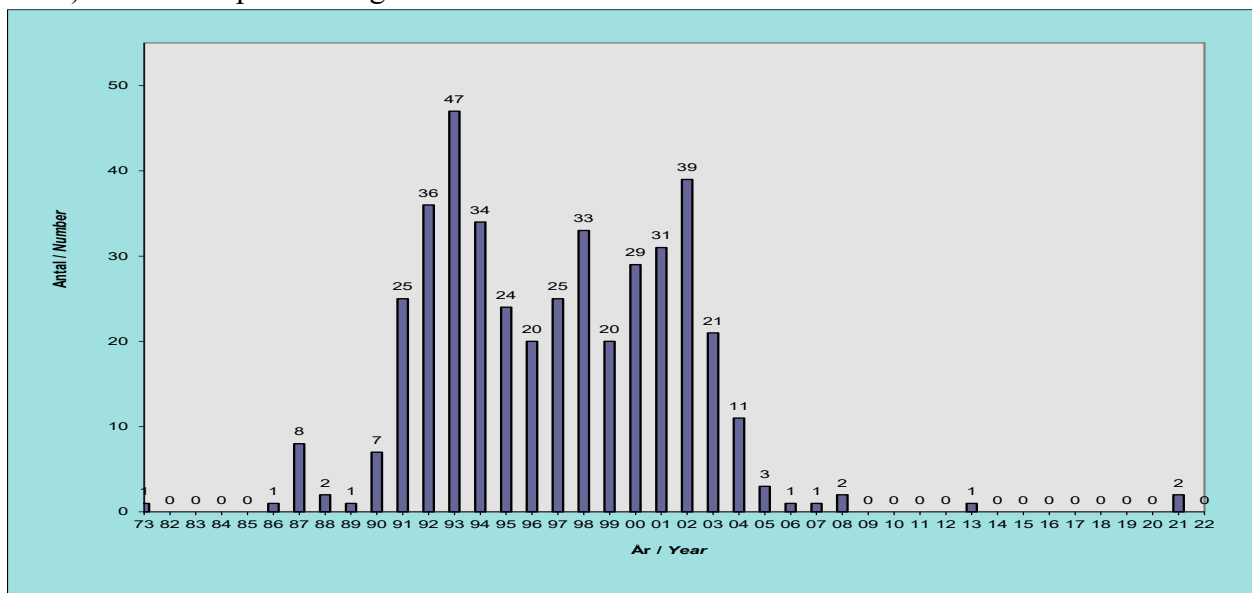
Figur 38. Antalet fångade skäggmесar per 100 nättimmar under september-oktober 1989-2022.
Number of trapped Bearded Tits per 100 net-hours during September-October 1989-2022.

Pungmes *Remiz pendulinus* (CR)

Lars Gezelius

Efter drygt tio års frånvaro kostaterades i fjol bobyggande hanar på två platser i västra delen av sjön, med bo i "korg" på en av platserna. Det var en efterlängtd återkomst om än i litet antal. 2022 uteblev däremot arten helt vid Tåkern. Så var fallet även 2011, samt 2018-19, men dessförinnan får vi backa ända till 1988 för att hitta ett "nollår". Senaste häckningsförsöket var vid Svälunge 2013. Det är troligen ingenting i Tåkerns biotoper som spelar in eftersom det finns gott om björkridåer utefter kanalerna som fortsatt erbjuder goda häckningsmöjligheter. Under 2000-talet har arten fortsatt att minska i antal i Sverige, även om mellanårsvariationerna har varit ganska kraftiga (artfakta.se). Arten klassas nu som akut hotad på rödlistan. Enligt Fåglarna i Sverige - antal och förekomst (SOF 2012) finns ca 60 par i Sverige.

Figur 39. Antal funna påbörjade eller kompletta pungmesbon vid Tåkern 1973-2022. *Number of found nests of Penduline tit (in various stages of completion) at Tåkern 1973-2022.*

Ringmärkning / Bird ringing

Lars Gezelius

Under året ringmärktes 2609 fåglar av 63 arter och dessutom har 337 tidigare märkta fåglar kontrollerats. Nu har knappt 13500 fåglar märkts genom åren. Ny märkart blev havstrut med 2 pulli i Gryts skärgård och det blev årsrekord för fiskmås och sillgrissla (också i Gryt). Bland ovanligheter för Tåkern kan nämnas en busksångare. Det blev höga antal för skräntärna, trastsångare och st. hackspett. I skärgården blev det höga antal av silvertärna och skräntärna. Totalt sett blev det ett medelmåttigt märkår lite över genomsnittet jämfört med medianårssumman som är 2261. Jämfört med fjolåret var det framförallt de båda karaktärsarterna i vassen, rörsångare och sävsångare, som märktes i relativt få antal. Sommaren blev ju mycket torr och inte en bladlus syntes till på vassbladen. En övrig notering är att ingen grönsångare märktes på tio år nu.

Märkning av boungar

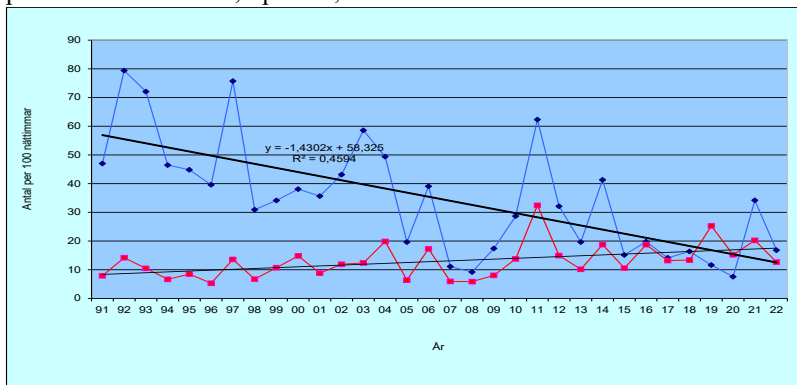
Under året märktes 745 boungar, vilket är ungefär som i fjol men fler än de närmast föregående säsongerna. Arbetet koncentrerades som vanligt på holkhäckande och kolonihäckande arter, de sistnämnda till stor del i Gryts skärgård. Skratmås märktes i normalt antal (51), men det blev lite färre fisktärnor (57) märkta. Skräntärnorna hade ett bra år i Gryts skärgård och 92 ex. märktes. I övrigt i Gryt kan nämnas 27 sillgrisslor. Antalet märkta ungar i holkar blev 475, vilket är mycket bra och ungefär såsom 2020.

Höstmärkning

Den standardiserade ringmärkningen i vassmiljö genomfördes vid Renstad kanal och vid Glänås 1 juli till 1 oktober och omfattade 1931 nättimmar. Antalet nättimmar (nt) var i juli 917, i augusti 829, i september 161 och i oktober 24. Insatsen vid Glänås (1440 nt) var tre gånger så stor som vid Renstad kanal (492 nt). Vad gäller trender, i form av antalet fåglar märkta per 100 nt, kan vi konstatera att det generellt blev ett dåligt år för vassarerna rör- och sävsångare samt sävsparv. Rörsångare har en klart nedåtgående trend. I år fångades 17 per 100 nt alltså hälften av medel på 35 (fig 40). 13 sävsångare per 100 nt är lika med medelantalet. Knappt en sävsparv fångades per 100 nt, vilket är långt under medelantalet som är fyra. Den totala fågelfångsten per nättimme var dubbelt så hög vid Glänås som vid Renstad kanal. En av få arter som har likvärdig fångst vid de båda lokalerna är sävsångare. Under senhösten bedrevs fortsatt fångst vid Glänås (119 nt) och vid Svanshalsplattformen (30 nt), som gav god fångst av skägges.

Återfynd och kontroller

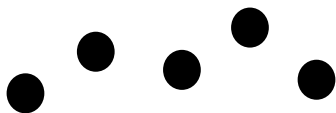
Hittills har drygt 30 återfynd/kontroller rapporterats under året. Bl.a. kan nämnas en järnsparv till Tyskland, Många skräntärnor märkta i Gryt rapporterades från Polen, Spanien, Marocko och Tunisien.

Figur 40. Antal fångade rörsångare (blå) och sävsångare (röd) per 100 nättimmar vid Renstad kanal 1991-2022 och Glänås 2020-22. *Number of trapped Reed Warblers (blue) and Sedge Warblers (red) per 100 net hours at our standard effort sites at Renstad canal 1991 - 2022 and Glänås 2020-22.*

Tabell 3. Antalet ringmärkta fåglar 2022. Inom parentes anges hur många som var boungar. *Number of ringed birds in 2022. Ringed as nestlings within brackets.*

Skrattmås <i>Chroicocephalus ridibundus</i>	51	(51)
Fiskmås <i>Larus canus</i>	5	(5)
Havstrut <i>Larus marinus</i>	2	(2)
Gråtrut <i>Larus argentatus</i>	14	(14)
Skräntärna <i>Hydroprogne caspia</i>	92	(92)
Fisktärna <i>Sterna hirundo</i>	57	(57)
Silvertärna <i>Sterna paradisea</i>	22	(22)
Sillgrissla <i>Uria aalge</i>	37	(27)
Kattuggla <i>Strix aluco</i>	1	
Tornseglare <i>Apus apus</i>	1	
St. hackspett <i>Dendrocopos major</i>	16	
Tornfalk <i>Falco tinnunculus</i>	5	(5)
Nötskrika <i>Garrulus glandarius</i>	7	
Skata <i>Pica pica</i>	1	
Kaja <i>Corvus monedula</i>	6	
Svartmes <i>Periparus ater</i>	18	(13)
Tofsmes <i>Lophophanes cristatus</i>	2	
Entita <i>Poecile palustris</i>	11	
Talltita <i>Poecile montanus</i>	3	
Blåmes <i>Cyanistes caeruleus</i>	275	(74)
Talgöxe <i>Parus major</i>	282	(122)
Skägges <i>Panurus biarmicus</i>	223	
Backsvala <i>Riparia riparia</i>	2	
Ladusvala <i>Hirundo rustica</i>	9	
Stjärtmes <i>Aegithalos caudatus</i>	12	
Lövsångare <i>Phylloscopus trochilus</i>	53	
Gransångare <i>Phylloscopus collybita</i>	2	
Trastsångare <i>A. arundinaceus</i>	24	
Sävsångare <i>A. schoenobaenus</i>	260	
Busksångare <i>A. dumetorum</i>	2	
Rörsångare <i>A. scirpaceus</i>	348	
Kärrsångare <i>Acrocephalus palustris</i>	9	
Härmsångare <i>Hippolais icterina</i>	1	
Vassångare <i>Locustella luscinioides</i>	1	
Svarthätta <i>Sylvia atricapilla</i>	19	
Trädgårdssångare <i>Sylvia borin</i>	16	
Årtsångare <i>Curruca curruca</i>	2	
Törnsångare <i>Curruca communis</i>	16	
Kungsfågel <i>Regulus regulus</i>	5	
Gärdsmyg <i>Troglodytes troglodytes</i>	14	
Nötväcka <i>Sitta europaea</i>	28	(19)
Trädskräp <i>Certhia familiaris</i>	2	
Stare <i>Sturnus vulgaris</i>	27	(26)
Koltrast <i>Turdus merula</i>	22	
Björktrast <i>Turdus pilaris</i>	1	
Rödvingetrast <i>Turdus iliacus</i>	1	
Taltrast <i>Turdus philomelos</i>	1	
Grå flugsnappare <i>Muscicapa striata</i>	2	
Rödhake <i>Erithacus rubecula</i>	46	
Näktergal <i>Luscinia luscinia</i>	2	
Svartvit flug. <i>Ficedula hypoleuca</i>	220	(216)
Pilfink <i>Passer montanus</i>	38	
Järnsparv <i>Prunella modularis</i>	2	
Sädesärta <i>Motacilla alba</i>	5	
Bofink <i>Fringilla coelebs</i>	9	
Bergfink <i>Fringilla montifringilla</i>	7	
Stenknäck <i>Coccothraustes coccothraustes</i>	9	
Domherre <i>Pyrrhula pyrrhula</i>	5	
Grönfink <i>Chloris chloris</i>	126	
Steglits <i>Carduelis carduelis</i>	1	
Grönsiska <i>Spinus spinus</i>	87	
Gulspurv <i>Emberiza citrinella</i>	15	
Sävsparv <i>Emberiza schoeniclus</i>	28	
Antal arter: 63		
Summa:	2609	(745)

Punktrutt Tåkern runt / Standard route around Tåkern

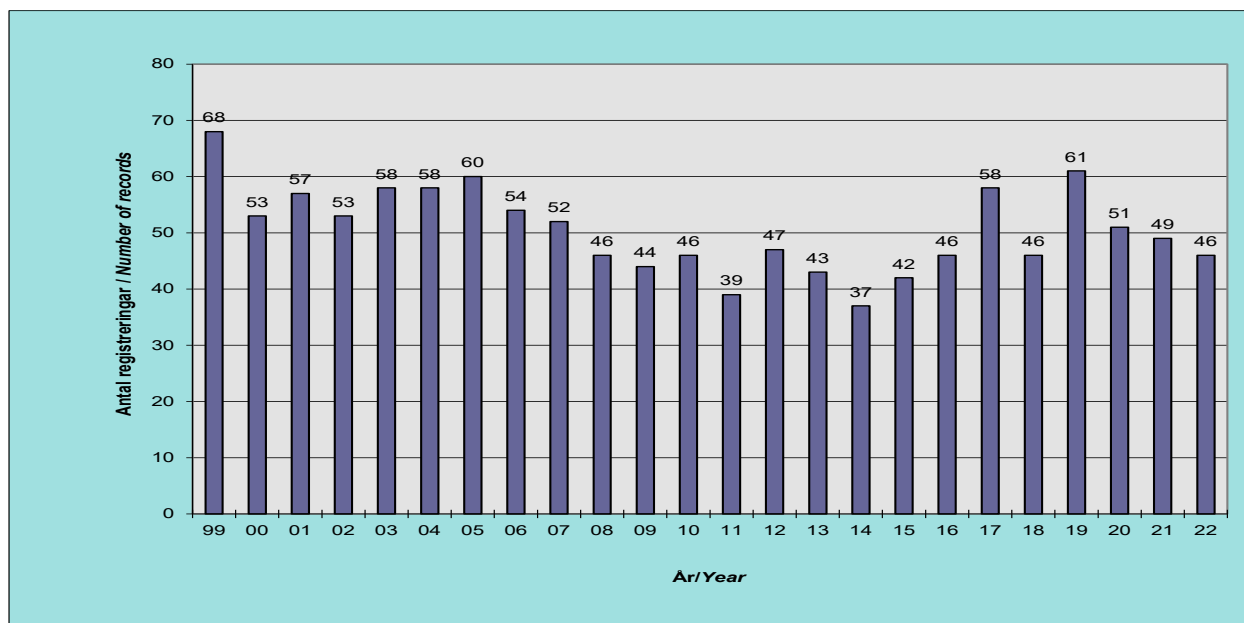
Lars Gezelius

På sjuttioalet fanns ett antal fasta punktrutter i Tåkern som inventerades under framförallt häckningstid. De var belägna i det sydvästra vassområdet och förflyttningarna mellan punkterna skedde med kanot.

Fältstationen återupptog 1998 arbetet med fasta punktrutter, dock inte i själva sjön utan på land nära sjön. En rutt består av tjugo punkter som inte får ligga för nära varandra (för att förhindra dubbelräkning). Rutten startas senast en timme efter soluppgången och vid varje punkt noteras alla fåglar som ses eller hörs under fem minuter. Eftersom avsikten var att kunna genomföra inventeringarna när som helst under året lades punkterna utmed det allmänna vägnätet runt sjön, "Giro del Tåkern" var skapat. Tanken var också att samla in jämförbara data om jordbrukslandskapets fåglar. Förfarandet följer reglerna för Svenska Häckfågeltaxeringen. Där beskrivs också varje punkt avseende biotop. Fyra poäng fördelas på de fyra huvudbiotoperna; barrskog, lövskog, åker/bete och myr/hygge. För vår rutt blev fördelningen åker 70 poäng, lövskog 7 poäng och myr 3 poäng. Utan tvekan en rutt i jordbrukslandskapet!

Målet är att inventera rutten en gång omkring nyår och en gång under häckningstid i början av juni. Det är viktigt att vädret vid inventeringstillfället är bra, dvs utan besvärande nederbörd eller blåst. Vinterinventeringen genomfördes för 24:e året i januari, medan 21 inventeringar hittills gjorts i juni. Fältstationen har också en sommar- och vinterpunktrutt på Omberg som inventerades första gången 2000. Huvudansvar för inventeringarna har Bengt Andersson (vinter) resp. Lars Gezelius (sommars). Avsikten med den här typen av inventering är dels att beskriva fågelsamhället och dels att följa förändringar i antalet fåglar över tiden. Resultatet av inventeringarna är en viktig pusselbit i den nationella övervakningen av fåglarnas populationsutveckling. Se www.fageltaxering.lu.se.

I figuren nedan anges totalantalet punkter där tio jordbruksmarksfåglar (tofsvipa, sånglärka, ladusvala, buskskvätta, stenskvätta, törnsångare, stare, gråsparv, hämpling, gulsparrv) registrerats i juni 1999-2022. En av dessa arter på en punkt ger en poäng, det innebär att högsta möjliga totalpoäng är 200 varje år (10 arter x 20 punkter). Efter en nedåtgående trend från mitten av 00-talet till mitten av 10-talet följde en uppåtgående trend som nu tyvärr förbytts i en nedåtgående trend i jordbrukslandskapets fåglar.

Figur 41. Antal registreringar av jordbruksfåglar på punktruten "Tåkern runt" 1999-2022. *Number of records of bird species typical for agricultural landscape noted on the standard route around Tåkern 1999-2022.*

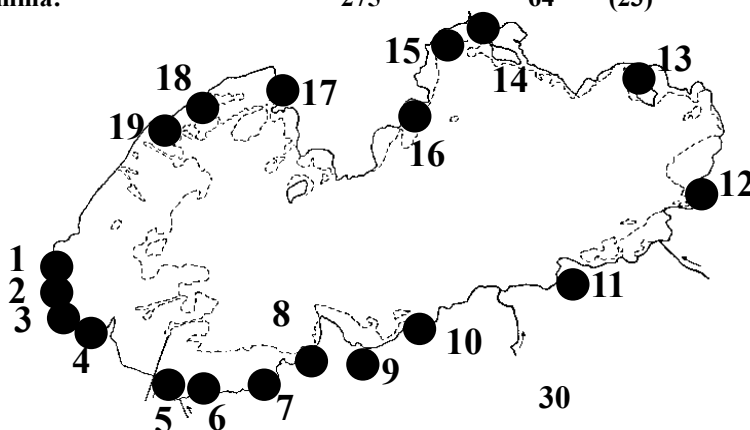
Inventering av Tåkerns strandängar

Adam Bergner

Under året har 19 hävdade, öppna strandängar besökts under häckningstid med syfte att dokumentera häckande fåglar. Mest intresse har ägnats de typiska strandängsarterna; vadare, ängspiplärka och gulärta. Observationer av andra arter, såsom andfåglar, har också noterats. De större strandängarna har besökts 5-6 gånger från slutet av april till midsommar. Mindre och mer lättinventerade strandängar besöktes 3-5 gånger under samma period. I tabellen nedan sammanfattas antalet häckande par av tofsvipa, rödbena och gulärta. Karteringen av dessa arter är tillförlitlig samtidigt som förekomst av dessa är bra indikatorer på områdets hävd. När det gäller tofsvipa står siffran oftast för högsta antalet ruvande fåglar och för rödbenan liksom gulärlan antalet revirhävdande par. Arealen avser inventerad strandäng inklusive den s.k. blå bården. Femton strandängar har inventerats sedan 2003. Under 2011 tillkom två strandängar; Toregårdsängen och Glänås, samt 2012 Svålingemaden och 2019 Holmenmaden. För respektive strandäng anges även aktuell hävdstatus i kategorierna god, måttlig, svag och saknas. Igenväxningsgraden anges i kategorierna låg, medel och hög. Tofsvipan

Tabell 4. Antal revir av tofsvipa, rödbena och gulärta på Tåkerns välhävdade strandängspartier 2022, inom parentes anges antal per km². *Number of breeding Lapwings, Redshanks and Yellow Wagtails on the meadows at Tåkern 2022, within brackets are given number per km².*

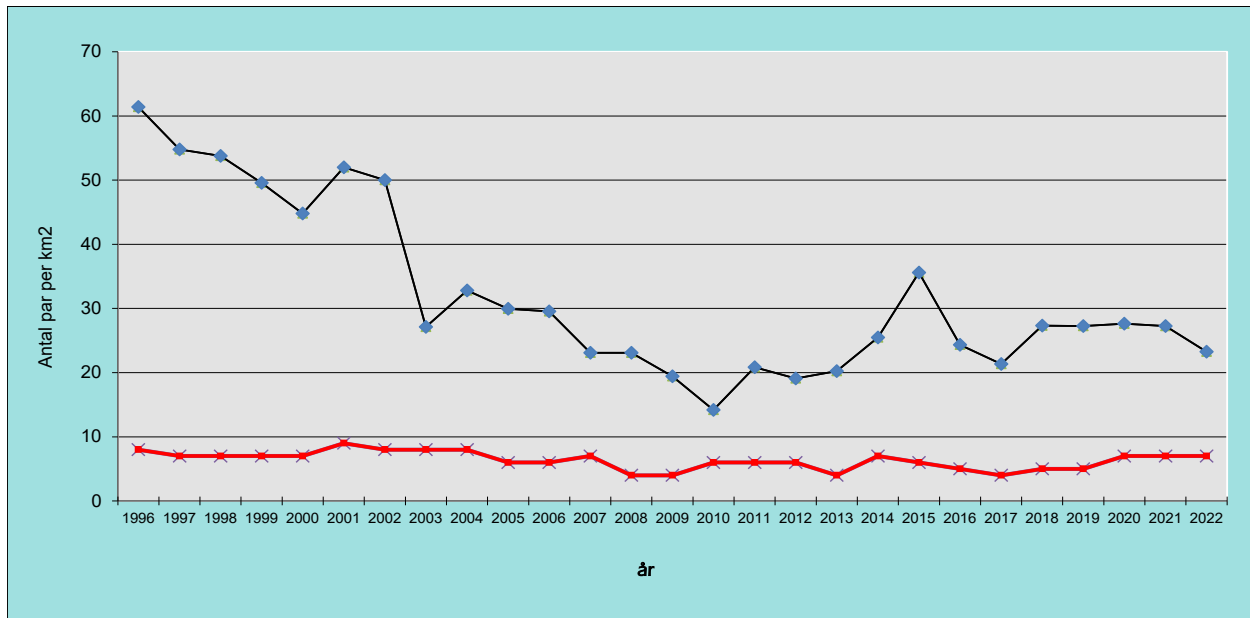
	Storlek (ha)	Tofsvipa (NT) <i>Lapwing</i>	Rödbena <i>Redshank</i>	Gulärta <i>Yellow Wagtail</i>
1. Väversundamaden	22	1 (5)	-	-
2. Charlottenborgsmaden	15	2 (13)	-	-
3. Lövängsborgsmaden	18	2 (11)	1	-
4. Holmenmaden	10	3 (30)	2	-
5. Renstadmaden	7	- (0)	-	-
6. Kvarnängen	16	1 (6)	1	-
7. Bankängen	23	6 (26)	2	-
8. Toregårdsängen	10	2 (20)	1	-
9. Svanshals äng	21	2 (10)	1	2
10. Glänåsängen	2	4 (200)	2	1
11. Sjötuna	9	6 (67)	2	1
12. Furåsa/Hov	23	3 (13)	1	2
13. Säby	16	3 (12)	-	-
14. Svålingemaden	8	2 (25)	-	1
15. Herrestad	15	5 (33)	1	-
16. Källstad hopabete	26	8 (31)	2	1
17. Källstadviken	5	0 (0)	-	.
18. Yxstad strand	10	6 (60)	2	1
19. Åsby	19	8 (42)	2	1
Summa:	275	64 (23)	20 (7)	10 (4)

Figur 42. Strandängarnas lägen. *The location of the meadows monitored.*

var fåtaligare jämfört med de närmast föregående åren. Rödbenan har en svag ökning till årets 20 par, vilket bl.a. hänger samman med Holmenmadens tillkomst. Gulärta noterades med 10 revir vilket är i paritet med året innan. Hävdstatusen har förändrats till det bättre på flera ängar medan graden av igenväxning är i stort sett oförändrad. Restaureringar av blå bårder, viss tuvfräsning och röjning av sly/träd framstår som angeläget på flera strandängar, bl.a. på Kvarnängen, Renstadmaden och Bankängen.

Figur 43. Antal revir av tofsvipa (blå punkter) och rödbena (röda) per 100 ha på Tåkerns inventerade strandängar 1996-2022. *Number territories of Lapwing (blue dots) and Redshank (red) per 100 ha on the investigated meadows at Tåkern 1996-2022.*

Väversundamaden 22 ha. Hävd: måttlig. Igenväxning: låg.

En medelstor strandäng som är belägen nedanför Väversunda kyrka vid sydvästra delen av Tåkern. Ängen avgränsas i väster av gränsen för naturreservatet. Ytan längst i norr brukas tidvis som vallåker. Betetrycket har under senare år varit måttligt eller tämligen gott på de lite torrare delarna av ängen, men vissa år kommer betesdjuren ut för sent på säsongen för att lyckas hålla vegetationen i schack. Närmast vassen brukar relativt hög starrvegetation snabbt komma upp på våren. En smal blå bård fanns under april månad.

Antal häckande par:

	1996-2000	2001-05	2006-10	2011-15
Tofsvipa	4,2	1,8	1,8	2
Rödbena	0,2	0,2	0,6	0,2
Enkelbeckasin	?	?	?	0,4
Gulärta	?	?	-	0,2

	2016-20	2021	2022
Tofsvipa	2,4	2	1
Rödbena	0,2	-	0
Enkelbeckasin	2,2	2	2
Gulärta	0,2	-	0

Övriga observationer:

Buskskvätta 2 revir
Gräshoppsångare 1 revir

Charlottenborgsmaden 15 ha. Hävd: god. Igenväxning: medel.

Den här ytan låg länge för fäbot men med början 1999 startade en restaurering av området. Med hjälp av grävmaskin skapades norr och söder om Charlottenborgskanalen två dammar med några öar. Dammarna är 0.5-1 m djupa och ca en ha stora. Även kanalen har breddats och fördjupats. Av någon anledning har björkar planterats på kanalbanken. Öarna är nu igenvuxna av lövsly och vass. När vårens högvatten dragit sig tillbaka betas området. Strandängen är en blandning av olika miljöer med olika behov av hävd. Trots, eller tack vare, detta hopkok av grävmaskinsmiljöer varvat med slättermad är fågellivet förhållandevis rikt även om flera arter har minskat i antal. Till undantagen hör enkelbeckasin som istället verkar ha ökat på senare år.

Antal häckande par:

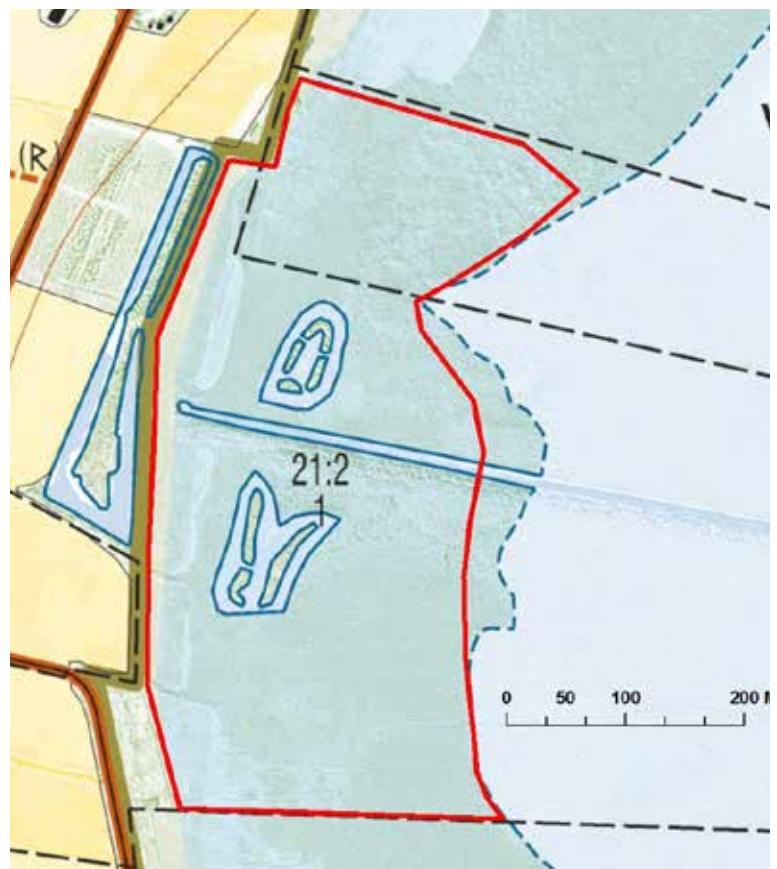
	Medel 00-05	2006-10	2011-15	2016-20	21	22
Snatterand	0,5	1	0,2	-	-	-
Årta	1	0,2	-	-	-	-
Skedand	1,5	0,6	-	-	-	-
Tofsvipa	5	1,8	1,2	1,8	1	2
Enkelbeckasin	4,2	3,4	1,5	3,6	4	8
Rödbena	2,2	1,8	0,6	0,8	-	1
Gulärta	0,2	0,8	-	-	-	-
Ängspiplärka	0,4	-	-	-	-	-

Övriga observationer:

Bronsibis 1 ex 22 maj

Dubbelbeckasin som mest 4 ex 7-22 maj

Småfläckig sumphöna som mest 3 ex 29 april-11 juni

Lövängsborgsmaden 18 ha. Hävd: god. Igenväxning: låg.

Restaureringen av denna relativt stora strandäng påbörjades 1988 och hela dagens yta om ca 18 ha stod klar 1991. Arbetet bekostades av Tåkernfonden. Maden sköts genom slätter (utom den inre delen som betas) och den utförs med ett rotorslätteraggregat i augusti. Det slagna gräset strängläggs och samlas upp alternativt eldas. Efterbetning sker ibland med nötkreatur/ hästar. I år var ungefär hälften av ytan dränt i mitten av april. Karaktäristiskt för slätterängen är att gräset växer kraftigt när värmen kommer och vattnet sjunker undan. Det gör att fåglarna kan vara svårbedda från mitten av maj och fram till slättern. Hävden fungerar tillfredsställande men har försämrats på vissa delar under senare år, bl.a. betesfällan närmast plattformen. En del uppslag av buskar centralt på ytan har tagits bort under senare år. Behov av röjning av uppväxande småträd och buskar kvarstår längs diket centralt.

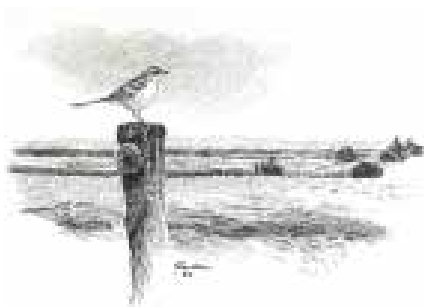
Antal häckande par:

	medel 1993-99	2000-04	2005-09	2010-14	15-19	20	21	22
Årta	1,4	0,2	0,6	-	-	-	-	-
Småfläckig sumph.	1,3	1,2	1,6	1,2	0,8	1	2	2
Tofsvipa	13	7	5,6	2,4	3,2	6	6	2
Enkelbeckasin	ca 14	12	8,2	5,2	5,4	8	10	9
Dubbelbeckasin	0,3	0,2	-	-	-	-	1	-
Rödbena	4,7	3	2	1,6	0,4	2	-	1
Brushane	0,4	-	-	-	-	-	-	-

Övriga observationer:

Grönbena 30 ex 1 maj

Buskskvätta 1 revir

Holmenmaden 4 ha land. Hävd: måttlig. Igenväxning: låg.

Detta område med invallad åkermark köptes in av Naturvårdsverket och ingår sedan 2019 i naturreservatet. Syftet är att återskapa en strandägmiljö med en central vattenspiegel om ca 10 ha. Omgivande landareal är ungefär lika stor och sköts genom slåtter efter häckningstiden. Området ställdes delvis under vatten redan 2019 och änder och vadare svarade mycket snabbt och nyttjade området för både häckning och som rastplats. Under 2022 hölls en drygt 10 ha stor vattenspiegel större delen av året. Fina dystränder bildades frampå sommaren vilket lockade förhållandevis många fåglar. Områdets attraktivitet bland rastande fåglar påverkades i viss utsträckning till det sämre eftersom slåttern uteblev i de blötare gräsmarkerna.

Antal häckande par:

	2019	2020	2021	2022
Tofsvipa	5	5	5	3
Rödbena	2	1	2	2
Enkelbeckasin	-	-	2	2
Gulärta	-	-	-	-
Mindre strandpipare	1	-	1	1
Strandskata	-	-	1	1

Övriga observationer:

Gravand	som mest 5 ex 10-13 april, ingen konstaterad häckning
Snatterand	som mest 7 par i april
Kricka	som mest 195 ex rastande 17 juni
Årta	ett revirhävdande par under våren
Skedand	som mest 34 ex 23 april
Smådopping	ett par som troligen genomförde lyckad häckning
Gråhakedopping	som mest 4 par bobyggande och 2 lyckade häckningar
Svarthakedopping	som mest 2 par och troligen en lyckad häckning
Brushane	som mest 32 ex rastande 29 april

Renstadmaden 7 ha. Hävd: måttlig. Igenväxning: låg.

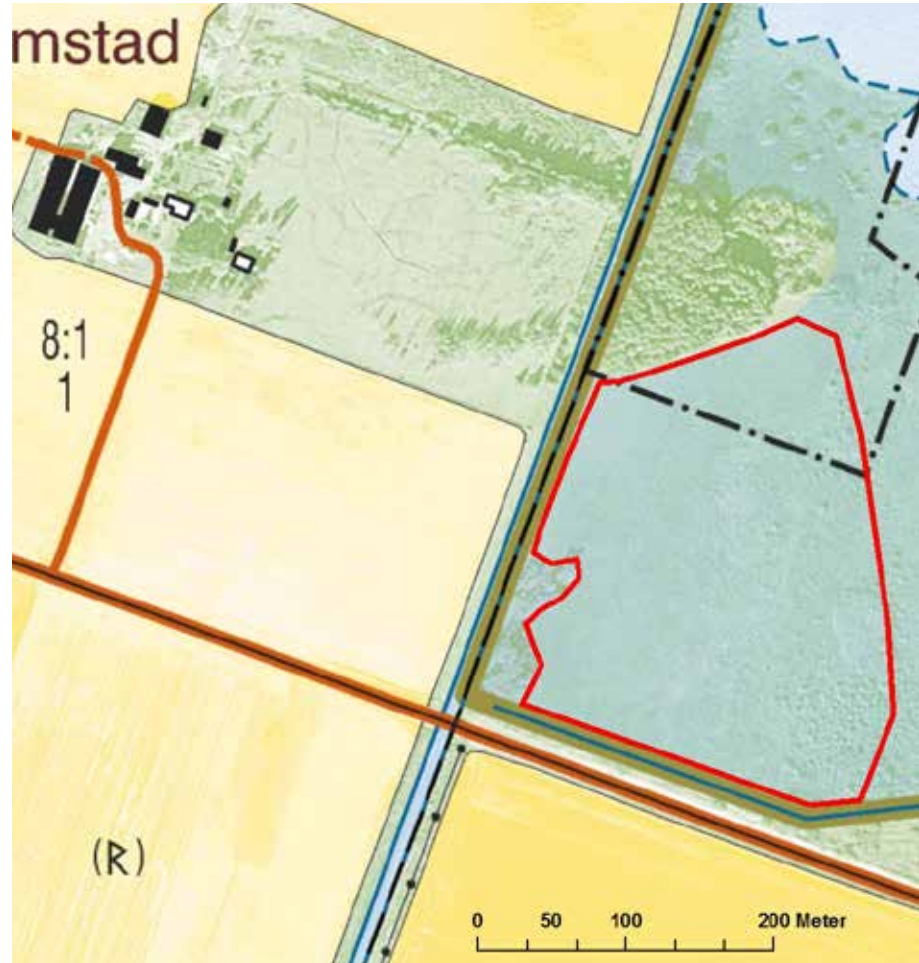
Restaureringen av denna slåttermad strax öster om Ramstad kanal påbörjades under hösten 1997 i Länsstyrelsens regi med buskröjning och fräsning av starrtuvor. Den restaurerade ytan är ca sju hektar. Maden kan avspanas väl från landsvägen söder om maden. I augusti 2002 släpptes de första betesdjuren ut på ytan som varit obetad under många år. Betestrycket blev dock för svagt och under efterföljande vår fanns mycket långt fjolårsgräs och stora tuvor. Från 2003 har betningen för det mesta fungerat tillfredsställande. Det framstår som angeläget att få till viss tuvfräsning och buskröjning i madens ytterkanter. En stor del av maden är vanligen vattendränkt långt in i maj.

Antal häckande par:

	medel 1998 - 2002	2003-07	2008-12	2013-17	18	19	20	21	22
Gräsand	1,1	1	-	-	-	-	-	-	-
Årta	0,2	-	-	-	-	-	-	-	-
Småfläckig sumphöna	1,0	1	0,4	0,2	1	1	1	1	1
Tofsvipa	4,0	2	2	1,4	2	1	2	-	-
Enkelbeckasin	5,6	3,6	2,6	1,4	5	4	3	3	2
Rödbena	0,2	0,6	0,4	0,2	1	-	-	-	-

Övriga observationer:

Trana 1 par

Kvarnängen 16 ha. Hävd: god. Igenväxning: medel.

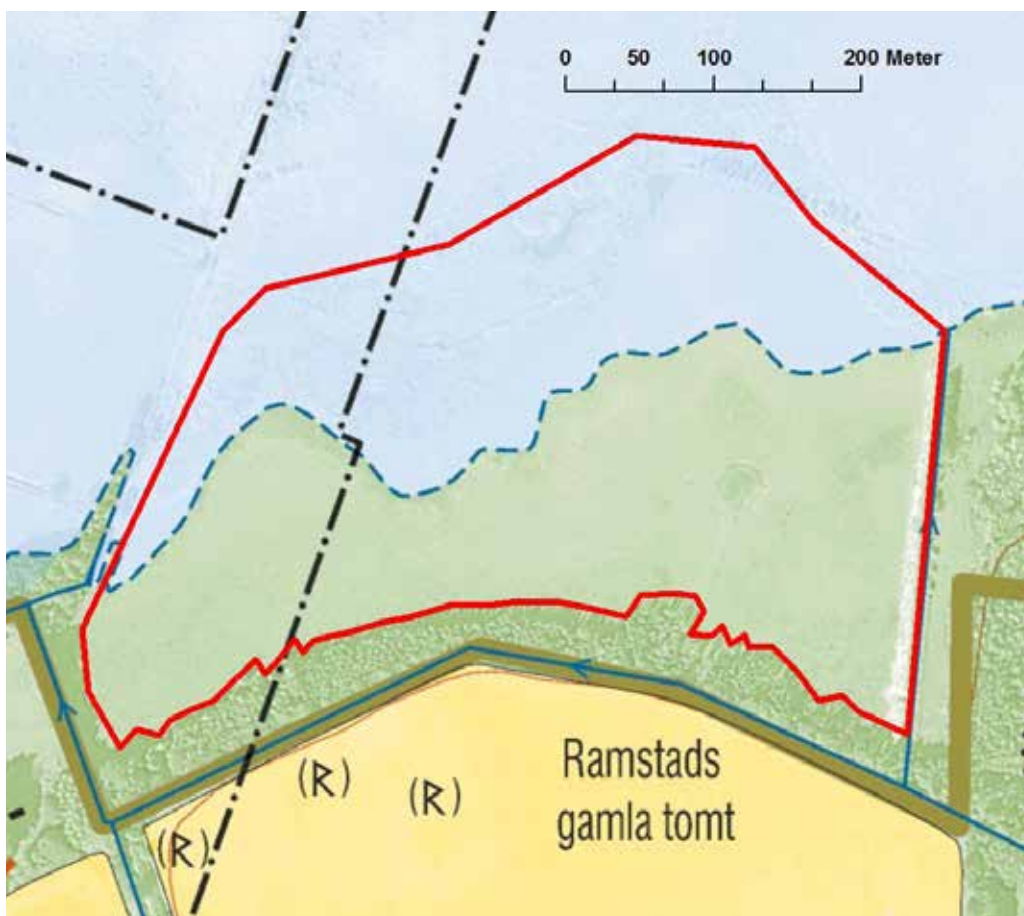
Effekterna av den stora restaureringen 1993, då den blå bården bearbetades med maskin, har efterhand klingat av. Betestrycket på de torrare delarna av ängen är oförändrat mycket bra, men tyvärr visar djuren inget större intresse för att beta i den blå bården. Bården är därför helt igenvuxen med högstarr och kaveldun. Det senaste mekaniska underhållet på ängen gjordes hösten 2012 med maskinell körning i den blå bården. På senare år har relativt mycket alsly etablerat sig på ängens södra delar och skulle behöva röjas bort. Trots att ängen är i förhållandevis gott skick har antalet fåglar minskat markant, möjligen som en effekt av högt predationstryck från räv, grävling och vildsvin.

Antal häckande par:

	medel 1985-89	1995-99	2000-04	2005-09	2010-14	15-19	20	21	22
Tofsvipa	8,4	18	5	3	6,8	8,8	4	3	1
Enkelbeckasin	3,6	5	4	3	2,2	2,4	2	3	2
Rödbena	1,6	3	1,8	-	1	0,8	-	-	1
Ängspipl.	2,8	1	-	-	-	-	-	-	-
Gulärta	1,6	2,8	0,4	-	0,4	0,2	-	-	-

Övriga observationer:

Brushane 22 ex 18 april

Bankängen 23 ha. Hävd: medel (västra), god (östra). Igenväxning: låg.

Ängen är fortfarande i väl hävdad skick och en del uppväxande småträd och buskar har röjts bort på senare år. Betestrycket har dock gradvis försämrats under senare år (västra fällan), vilket återspeglats på antalet häckande fåglar som minskat något. Den blå bården har numera en relativt liten öppen vattenspegel, bl.a. beroende på att betesdjuren sällan rör sig i de här delarna. Någon form av maskinell bearbetning av bården, kanske i kombination med ökat betestryck, skulle behövas för att återge Bankängen dess förlorade stjärnstatus.

Antal häckande par:

	medel 1996-99	2000-03	2004-08	2009-13	2014-18	19	20	21	22
Strandskata	1	1	0,4	0,6	-	-	-	-	-
Tofsvipa	15	12	6	6	7,6	6	5	6	6
Enkelbeckasin	3	1,8	3	3,6	4	3	3	2	4
Rödspov	0,25	-	-	-	-	-	-	-	-
Storspov	0,25	0,3	-	0,4	0,8	1	1	1	1
Rödbena	1	1,3	0,8	1,2	1,6	1	2	2	2
Gulärta	-	0,8	0,8	0,6	0,8	1	1	-	0

Övriga observationer:

Smådopping 1 ex 30 april

Dubbelbeckasin 2 ex 13 maj

Dvärgbeckasin 1 ex 29 april

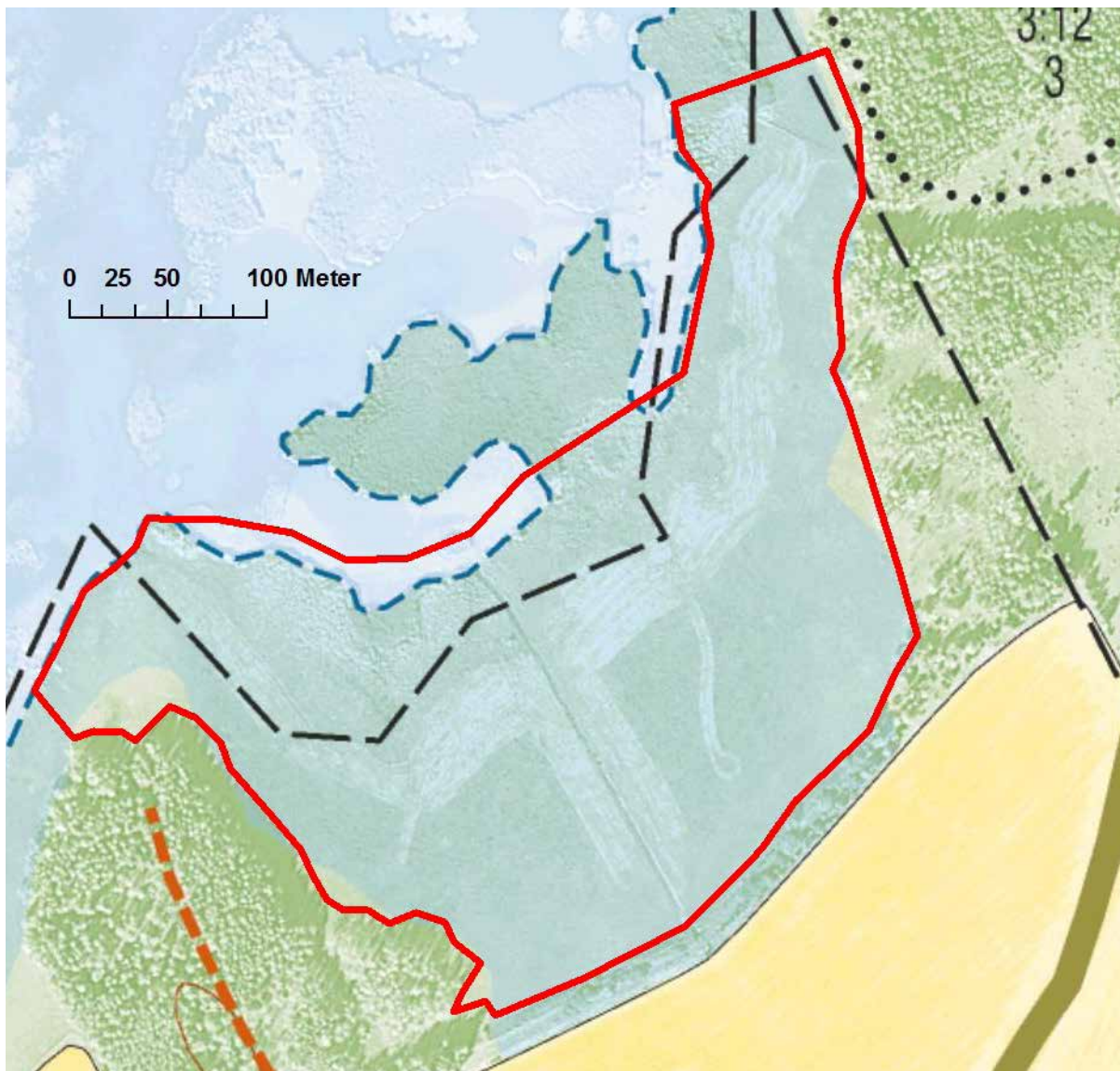

Toregårdsängen 10 ha. Hävd: god. Igenväxning: låg.

Denna äng har successivt under 2000-talet blivit bättre hävdad och 2011 inkluderades den i strandängsprogrammet. Området har genomgått vissa restaureringar genom att träd och buskar har röjts bort. Ängen är relativt blöt med högstarr men torrare partier finns i väster samt utmed diket centralt. Utanför Östra Bankudden är de strandnära områdena mycket kortbetade och av gallstrandskaraktär.

Antal häckande par:

	2011-15	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Tofsvipa	2	2	2	2	3	-	2	2
Enkelbeckasin	2,6	2	2	3	3	7	4	2
Rödbena	1	1	1	1	2	1	-	1
Gulärta	0,2	-	-	-	-	-	-	-
Strandskata	0,2	-	-	-	-	-	-	-

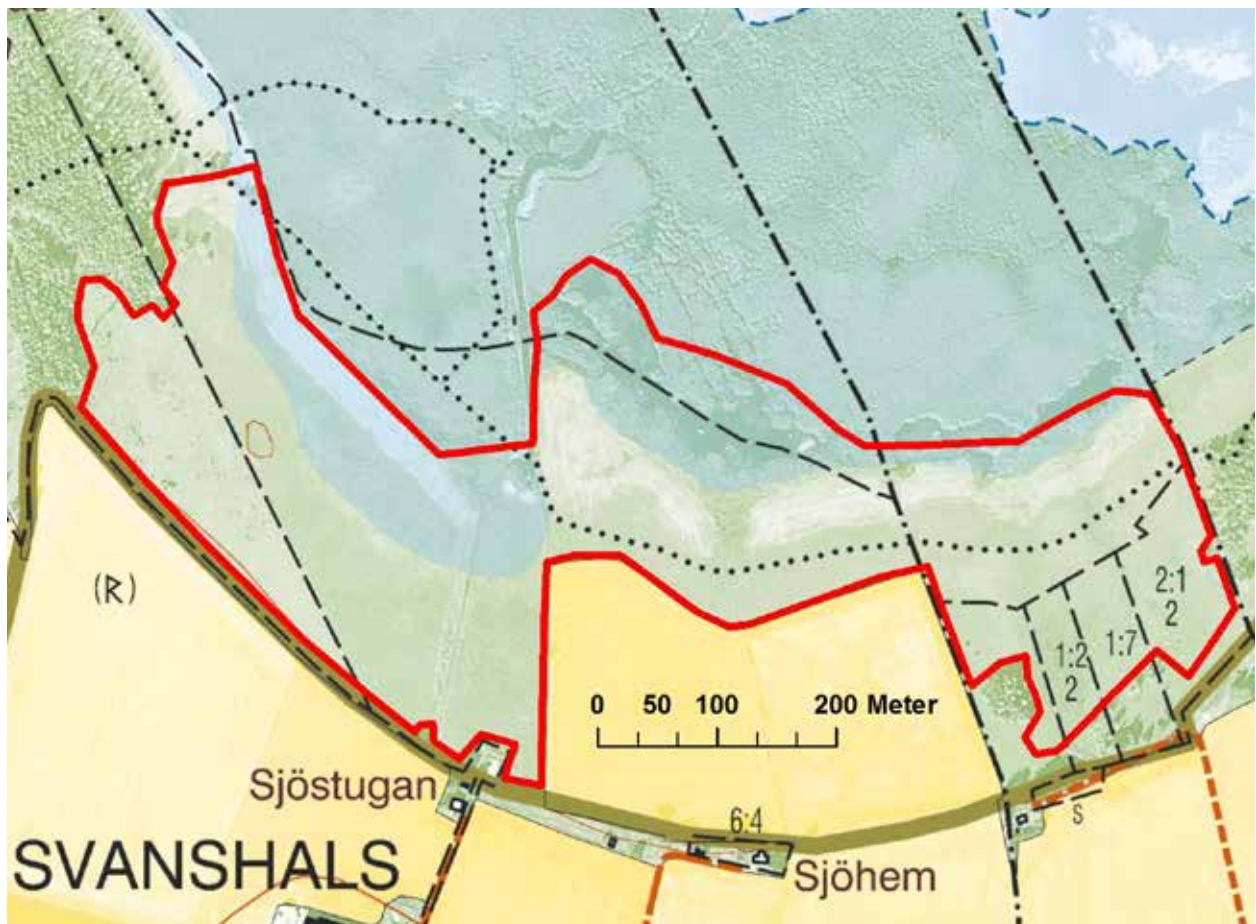
Svanshals äng 21 ha. Hävd: måttlig. Igenväxning: låg.

Ett stort och långsträckt strandängskomplex som innehåller flera olika hävdade miljöer, alltifrån halvöppna enbuskmarker till kortbetade fuktängar. Observationerna har dels skett från vandringsleden som löper tvärs över ängen och dels från den bro som går över ett dike mitt på ängen. Hävden är god i mellarsta fällan, men svagare i öster och västrer. Den blå bården är mycket bred och i relativt fint skick. De konstgjorda häckningsöarna i blå bården börjar få en del slyppslag.

Antal häckande par:

	1985-89	1996-2000	2001-05	2006-10	2011-15	16-20	21	22
Strandskata	0,2	0,4	-	0,2	0,4	-	-	-
Tofsvipa	7	14	3	1,6	4	4,2	2	2
Enkelbeckasin	8	4	3	2,4	2,6	3,6	2	2
Storspov	0,4	-	-	-	-	0,2	-	1
Rödbena	0,4	1,2	1	0,6	1	0,8	1	1
Ängspiplärka	2,6	2	0,8	0,4	-	0,2	-	-
Gulärta	3,8	3,2	1,6	1,6	1	1,8	2	2

Övriga observationer:

Glänåsängen 2 ha. Hävd: god. Igenväxning: låg.

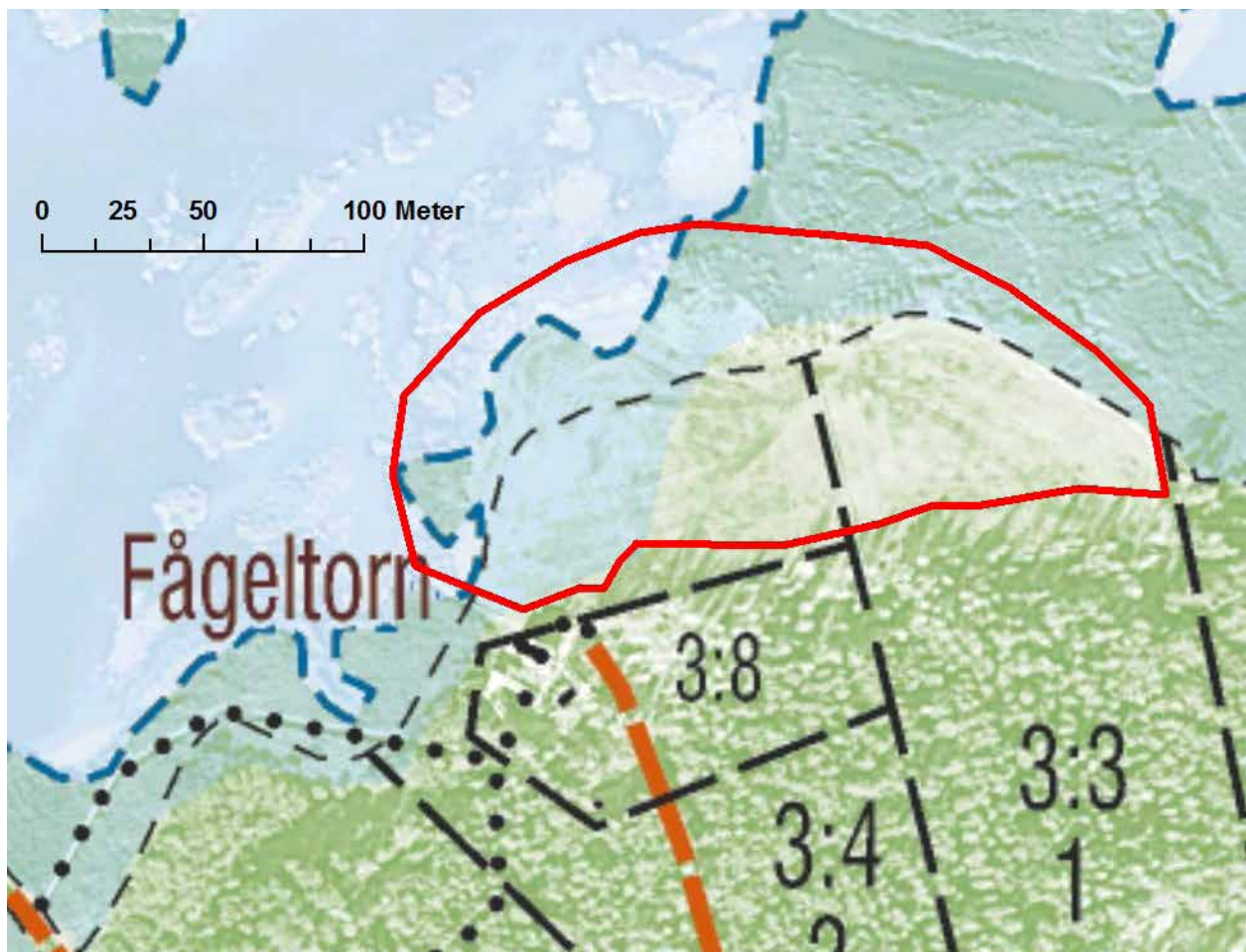
Denna lilla äng i omedelbar anslutning till naturum Tåkern restaurerades genom röjning av videbuskage och efterföljande stubbfräsning 2002. Sedan dess har ängen slagits med slätterbalk/betesputs fram på sensommaren. Inget bete har förekommit. Ytan är nu mycket välhävdad genom årlig slätter. Den yttre kanten mot sjön har bearbetats regelbundet och består delvis av dystrand med stor attraktionskraft bland såväl rastande som häckande fåglar. Tidig vår är merparten av ytan vanligen vattendränkt.

Antal häckande par:

	2011-15	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Tofsvipa	1,4	-	3	1	3	-	1	4
Enkelbeck.	1	1	2	2	1	2	2	2
Rödbena	1	1	1	1	1	2	2	2
Gulärta	0,6	1	1	-	1	1	1	1
Ängspiopl	0,2	-	-	-	-	-	-	-

Övriga observationer:

Brushane 43 ex 20 april

Sjötuna äng 9 ha. Hävd: god. Igenväxning: låg.

Den här strandängen är som helhet mycket välhävdad och har en lång sammanhängande sträcka av exponerad strand mot den öppna sjön. Fågellivet är tack vare detta rikt. När det gäller antal individer och arter står Sjötuna i en klass för sig bland Tåkerns strandängar. Detta gäller inte minst vadare och tärnor som ibland kan rasta i stora antal under flyttningen. Strandängens avskilda läge och den låga graden av mänsklig störning medför att området i perioder också lockar mycket gäss, änder och tranor.

Antal häckande par:

	1993	medel 1996-2000	2001-05	2006-10	2011-15	16-20	21	22
Strandskata	-	0,2	-	-	-	0,2	1	1
Tofsvipa	3	10	9	6,4	4,4	5,4	7	6
Brushane	-	0,8	-	-	-	-	-	-
Enkelbeck.	4	4	3	1,2	1	1,4	3	3
Rödbena	-	2	2	1,2	1,6	1,8	3	2
Ängspipl.	1	0,2	-	-	0,2	-	-	-
Gulärta	1	1	0,6	-	0,4	-	1	1

Övriga observationer:

Silkeshäger 1 ex 23 juli

Grönbena 30 ex 5 maj

Större strandpipare 31 ex 27 augusti

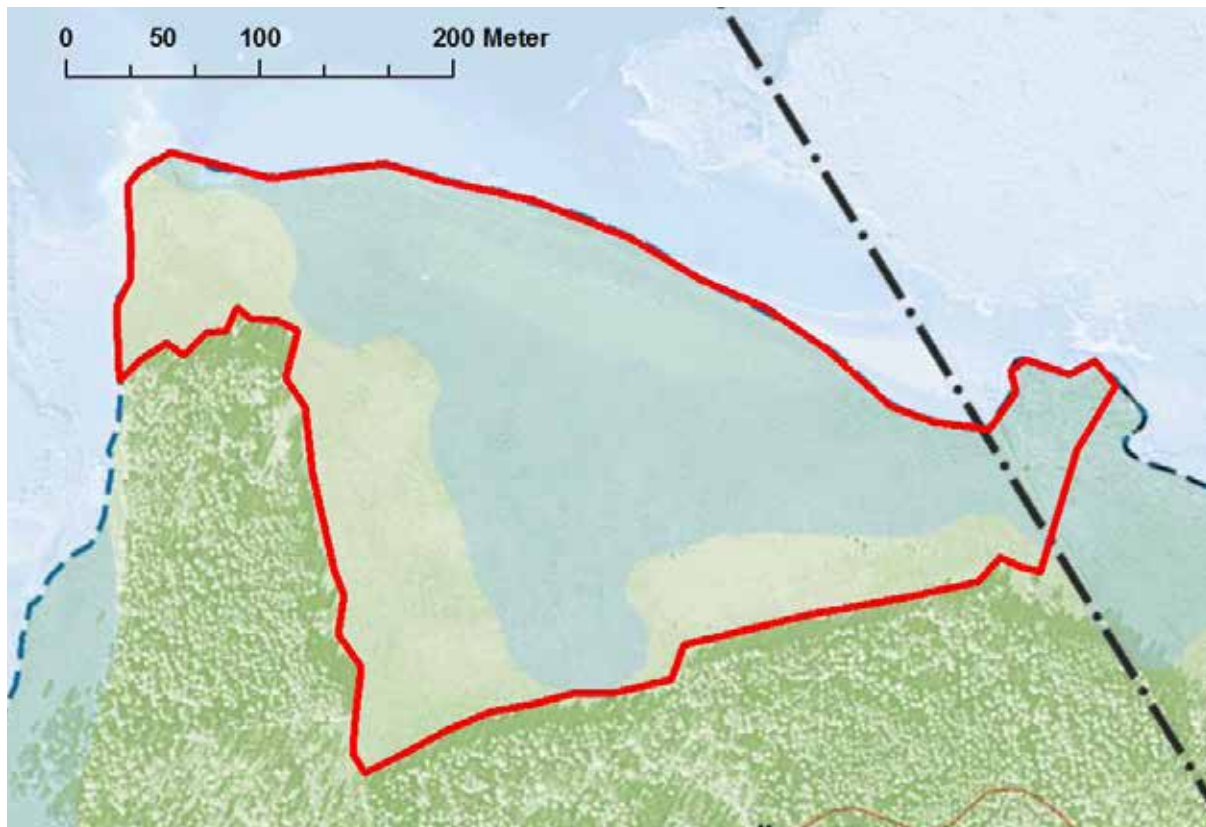
Kärnsnäppa 58 ex 28 september

Sandlöpare 1 ex 4 oktober

Myrsnäppa 1 ex 9 juli och 2 ex 24 augusti

Skräntärna 115 ex 5 augusti

Mindre strandpipare 2 ex. 29 april

Furåsa - Hov 23 ha. Hävd: god. Igenväxning: låg.

En långsträckt strandäng som delvis ligger inklämd mellan skog och vass. Här har aldrig varit några mängder av häckfåglar men området är ändå attraktivt för rastare och fåglar på näringsök. En viss utglesning av strandskog och enbuskmark har skett under senare år, vilket ökar ytans värde för strandängsfåglar. Blå bården är generellt fint utvecklade men håller inte vatten under hela våren.

Antal häckande par:

	medel 2000-04	2005-09	2010-14	2015-19	2020	2021	2022
Tofsvipa	4,8	3,2	3	3,2	2	3	3
Enkelbeckasin	2,7	3	3,2	3,2	3	3	3
Rödbena	1	0,2	0,8	-	-	2	1
Ängspiplärka	1	0,2	0,2	0,6	-	-	-
Gulärta	1	1	1,2	1	1	2	2

Övriga observationer:

Brushane 19 ex 24 april

Isländsk rödspov 2 ex 12-19 augusti

Säby 16 ha. Hävd: god-måttlig. Igenväxning: medel.

Ett strandängskomplex som är relativt varierande med såväl torrare gräsmarker som mer fuktiga starrmader i anslutning till mindre blå bårder. Området har under lång tid varit relativt välbetat men en viss försämring har skett under senare år vilket också återspeglas i fågelfaunan där flera arter försvunnit som regebundna häckare. En del för fågellivet störande element finns i form av en ristipp och en skjutbana. Vissa skötselbehov finns på ytan, främst i form av röjning av uppväxande träd.

Antal häckande par:

	medel 2001-05	2006-10	2011-15	2016-20	2021	2022
Strandskata	1	1	0,2	-	-	-
Tofsvipa	10	3,8	2,8	2,4	3	3
Enkelbeckasin	4	2	1,6	2,2	2	2
Rödbena	1,8	1,4	0,6	0,2	-	-
Ängspiplärka	0,4	0,2	-	-	-	-
Gulärta	4	2,6	2	1,2	1	-

Övriga observationer:
Småspov 1 ex 5 maj
Törnskata 1 revir

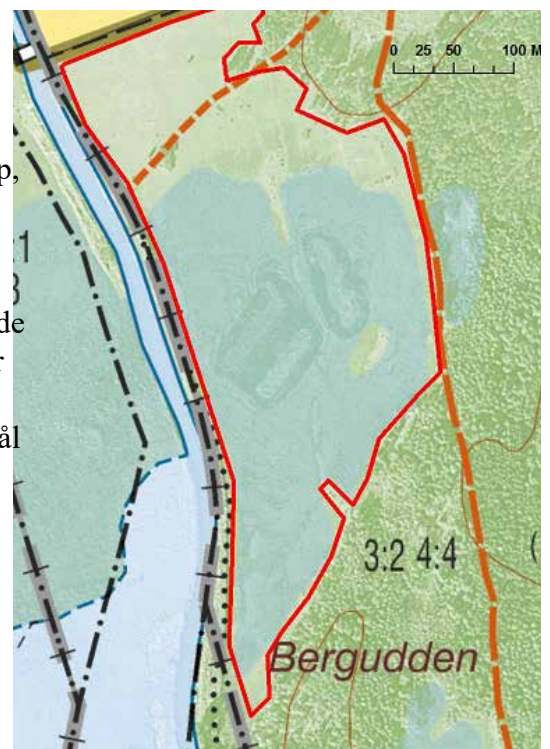
Svälingemaden 8 ha

Hävd: god. Igenväxning: låg.

Ett objekt som är beläget längs östra sidan av Tåkerns utlopp, Mjölån, och som successivt iordningställt till en liten men ändå värdefull strandäng. Maden slogs och röjdes på sly under hösten 2020 vilket gjorde förutsättningarna för strandängsfåglar ännu bättre. Betestrycket är tillfredsställande över i stort sett hela ytan, särskilt på hårdvallen där gräset är kortsnaggat. I norra delen växer några vindpinade tallar ute på ängen. I södra delen finns några maskinupptagna vattenhål omgivna av högstarrsvegetation.

Antal häckande par:

	medel 2012-16	17-21	22
Tofsvipa	1,2	1,2	2
Enkelbeck.	1	4	3
Rödbena	0	-	-
Gulärta	0,8	1,2	1

Herrestad äng 15 ha. Hävd: god-medel. Igenväxning: låg.

En strandäng som i huvudsak har varit i gott skick under många år. Förutom en torr del med spridda enbuskar i nordväst finns en rejäl mad som är ytterst värdefull både för lokala häckfåglar men också för fåglar som häckar i närheten och har maden som födosöksområde. Ängen är också övernattningslokal för relativt stora mängder gäss tidig vår och sen höst. Betestrycket på östra delen har varit bättre än på många år och kvigorna har också rört sig relativt långt ut i vassen. Den västligaste delen har varit sämre betad under flera år och uppslaget av björk, en och enstaka tallar är relativt stort. Här har dock vissa restaureringsinsatser påbörjats. Antalet häckande fåglar har långsiktigt minskat och det återstår att se om senare års restaureringsinsatser kan vända trenderna.

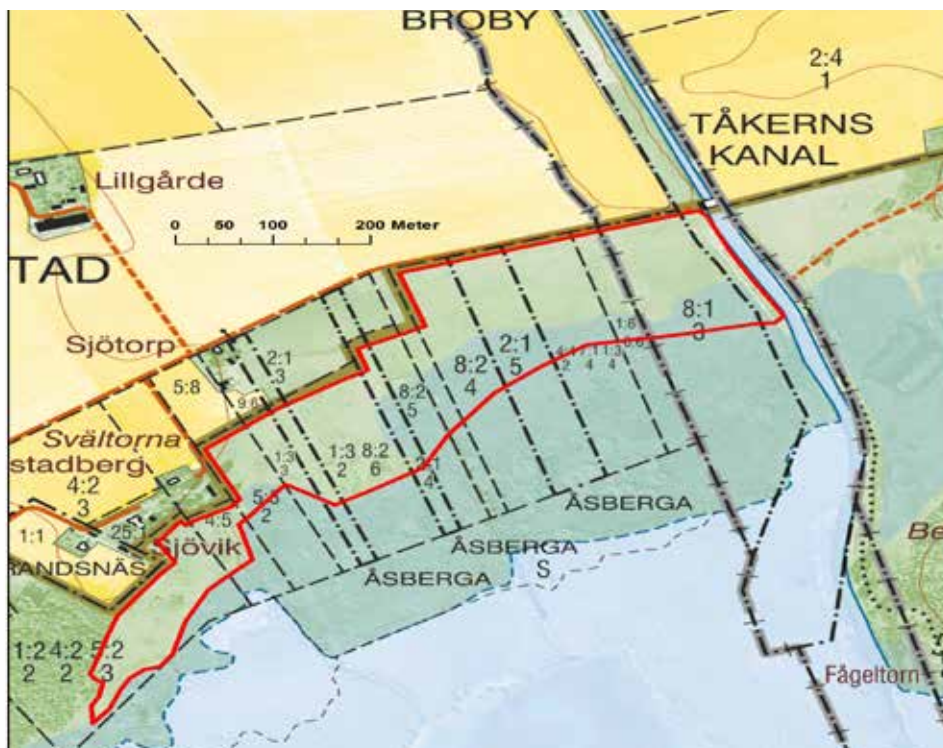
Antal häckande par:

	medel 1977-2001	2002-05	2006-10	2011-15	16-20	21	22
Tofsvipa	12	15	5	3	3	6	5
Enkelbeckasin	4	6	6,2	3,2	6,4	5	3
Storspov	0.4	-	-	-	-	-	1
Rödbena	0.6	1,8	0,8	-	0,2	-	1
Ängspiålrka	0.6	-	0,4	-	-	-	-
Gulärå	2	2	1,2	0,2	0,8	-	-

Övriga observationer:

Brushane 30 ex 19 april

Grönbena 40 ex 5 maj

Källstad hopabete 26 ha. Hävd: god. Igenväxning: låg.

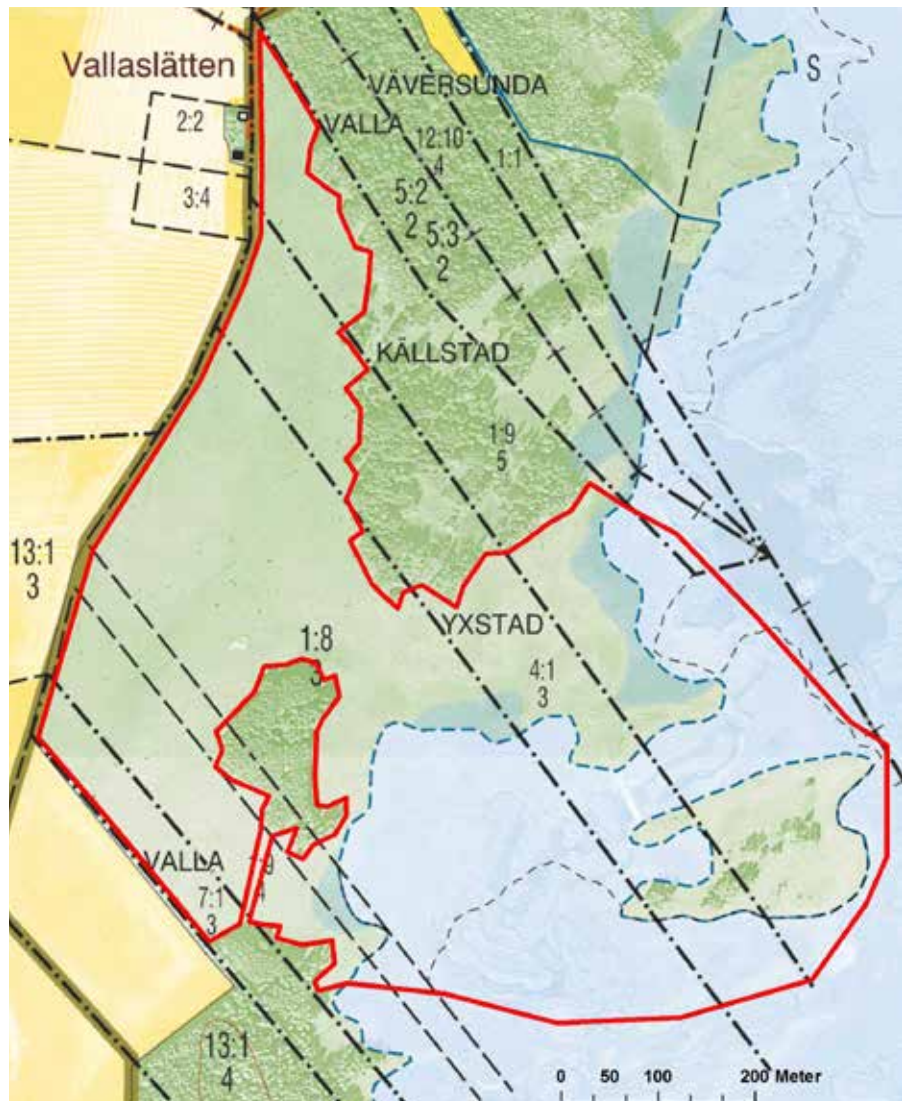
Detta stora strandängsområde är mycket välbetat och erbjuder utmärkta miljöer för häckande och rastande strandängsfåglar. Tyvärr är området svårinventerat till följd av få utsiktspunkter, besvärliga vattenhinder, halvvida kreatur och hänsynskrävande rovfåglar. Delar av området avspanas bäst från sjösidan via kanot. Till följd av områdets svårtillgängliga läge är det verkliga antalet revir troligen något högre än vad som redovisas nedan.

Antal häckande par:

	1993	medel 1996-2000	2001-04	2005-09	2010-14	2015-19	20	21	22
Strandskata	?	0,6	1	0,6	0,4	-	-	-	1
M. Strandp.	1	-	0,5	0,2	-	0,4	-	-	-
Tofsvipa	14-18	13	12,8	6	4	7,8	12	9	8
Brushane	1-2	0,2	0,5	-	-	-	-	-	-
Enkelbeck.	10-12	5	8,2	5	0,8	3	4	3	3
Storspov	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Rödbena	1	1	1,2	1,4	1,6	1,8	2	1	2
Drillsnäppa	-	0,4	0,5	-	-	-	-	-	-
Ängspiplärka	6	1	0,8	-	-	-	-	-	-
Gulärta	1-2	2	2,8	1,4	0,6	0,6	2	-	1

Övriga observationer:

Mosnäppa 3 ex 22 maj
Brushane 4 ex 23 april

Yxstad strand 10 ha. Hävd: god. Igenväxning: låg.

Området är i allmänhet mycket välhävdad och fågelrikt. Ängen är smal men öppen och utan träd/ buskar förutom i västra kanten. Blå bården är bred och öppen hela våren och sommaren och erbjuder goda förutsättningar för både änder och vadare. Norra delen av ytan ingick tidigare i betesfällan men brukas numera som åker (alltså den gulmarkerade delen på kartan nedan), varför arealen strandäng minskas med två ha till tio ha.

Antal häckande par:

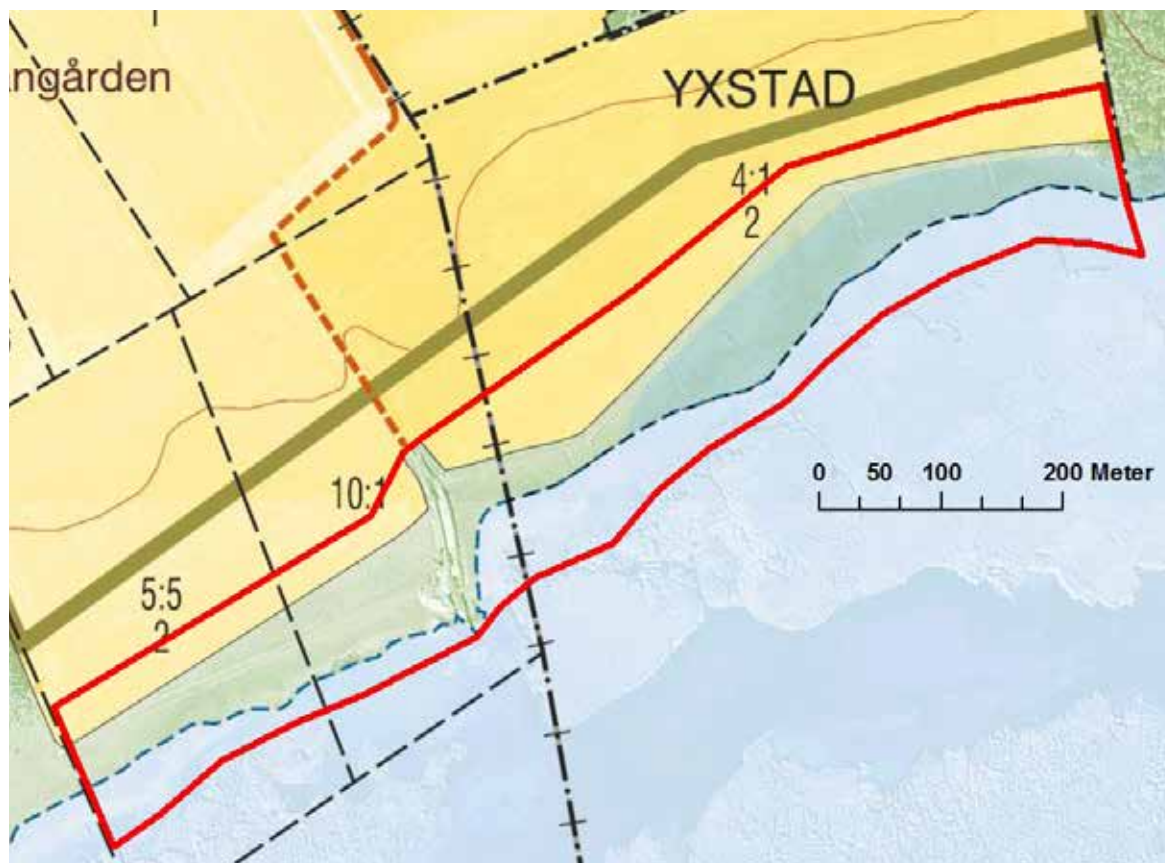
	medel 2003-07	2008-12	2013-17	2018	2019	2020	2021	2022
Strandskata	-	-	0,4	-	-	-	-	-
Tofsvipa	5,8	4,8	9	8	8	5	7	6
Enkelbeckasin	2,2	0,8	1,2	1	1	1	1	1
Rödbena	1,4	1,4	1	1	2	3	2	2
Gulärta	1,8	2	1,4	2	1	2	2	1
Ängsplärka	-	0,4	0	-	-	-	-	-

Övriga observationer:

Skedand 2 par

Snatterand 2 par

Gravand 1 par

Åsby 19 ha. Hävd: god. Igenväxning: låg.

Området har varit välbetat, ja rent av kortsnaggat, under många år och skapar utmärkta förhållanden för både häckande och rastande strandängsfåglar. Området hör till ett av de fågelrikaste vid Tåkern. Mellan ängen och vassen finns en välutvecklad och bred blå bård utan igenväxningssymptom, troligen beroende dels på bra betestryck och dels på det magra underlaget i form av gallstrand.

Antal häckande par:

	medel 2002-06	2007-11	2012-16	2017-21	2022
Strandskata	0,6	0,2	0,4	0,4	3
Tofsvipa	5	5,2	7,8	6	8
Brushane	0,2	-	-	-	-
Enkelbeckasin	2	0,6	0,6	2,6	4
Rödbena	2	0,4	1	1,2	2
Ängspiplärka	0	-	-	-	-
Gulärta	3	1,8	1	1,4	1

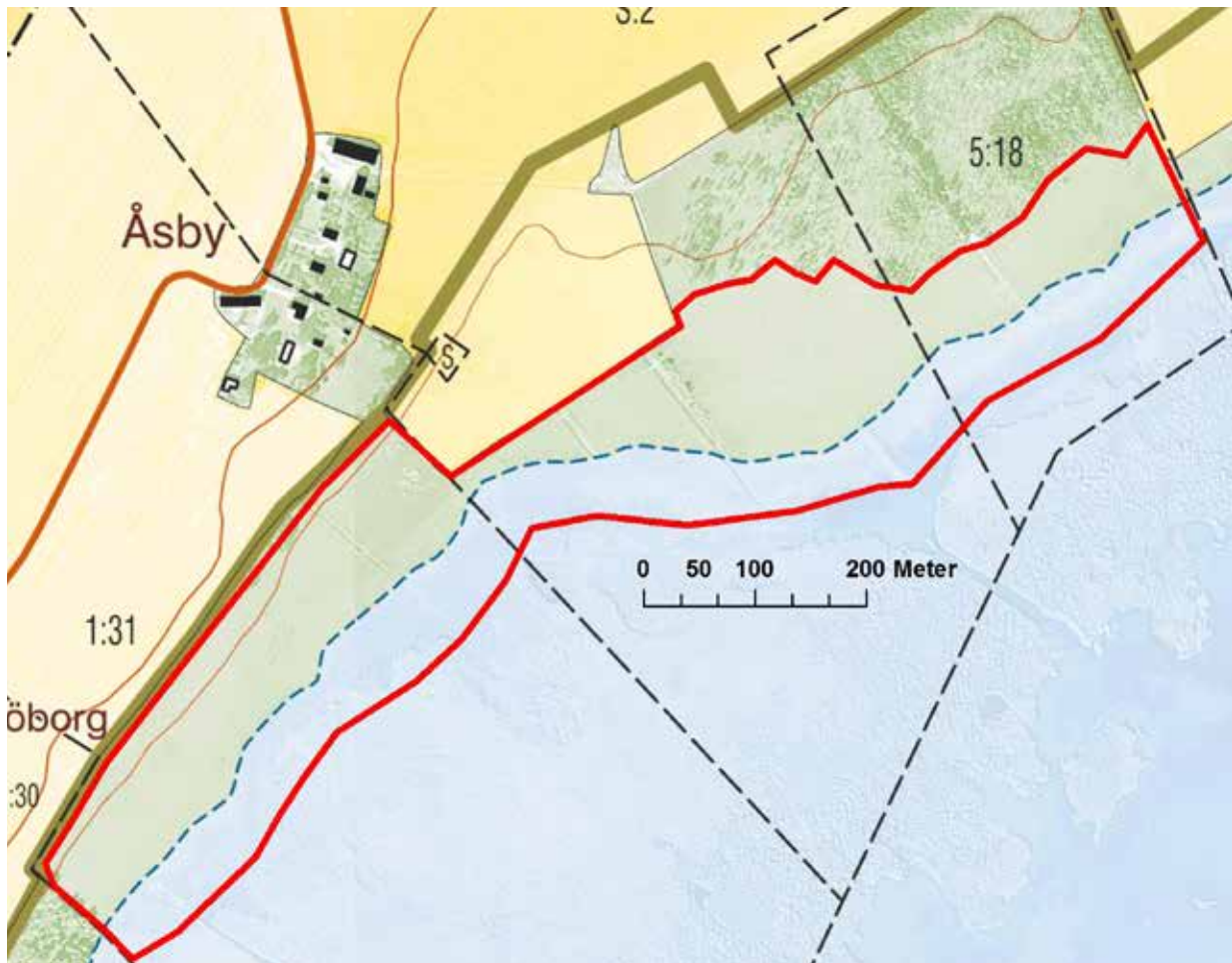
Övriga observationer:

Årta 2 par

Stjärtand 6 par 1 maj

Skedand 2 par

Ägretthäger 35 ex 16 augusti

Övriga observationer i Tåkernbygden 2022

Lars Gezelius

197 fågelarter finns rapporterade på artportalen för året.

Svanar-änder

En **storlom** sträckte förbi Väversunda 21.10 och en **smålom** rastade vid Havsstjärten 27.5. Vid Holmenmaden häckade **smådopping, gråhakedopping och svarthakedopping** (se avsnittet om strandängar). Utöver det sågs en smådopping vid Sjötuna 12.8 resp. Svanshals kanal 18.9 samt ett ex. vid Bankängen 29-30.4. En svarthakedopping noterades vid Svanshals 20.3 resp. Glänås 17.10. Flera revir av gråhakedopping konstaterades ute i sjön i april-maj. Vid Homen rastade en **alfågel** 9-15.11 samt en vid Hov 24.11 (troligen samma fågel). En **bergandhona** höll till vid Glänås 16-20.6. **Mindre sångsvan** sågs med två ex. vid Hov 18.3 och ett ex. vid Palsgården 24.4. **Sångsvanar** rastade med som mest 182 ex. vid Gärdslösa 14.3

Ägretthägrar sågs från mars till november. Toppnotering blev hela 84 ex. 28.9 (rekord för Tåkern). Sannolikt häckade några par i västra vassarna, men några bofynd gjordes aldrig. I juni sågs minst ett 10-tal individer i häckningsdräkt i västra delen av sjön. **Bronsibis** noterades vid Väversunda 22.5 och en **silkeshäger** rastade vid Sjötuna 23.7. En **vit stork** sågs vid Kälkestad 8.5.

Rovfåglar

Havsörn sågs alla månader med som mest 18 ex. 24.11. Nio fynd av enstaka (några gånger två) **kungsörnar** gjordes i januari-mars, samt ett ex 25.8. Minst sju par **fiskgjusar** häckade runt sjön. Fyra fynd av **stenfalk** under häckningstid gjordes och drygt 40 fynd av **tornfalk** rapporterades under hela året. **Pilgrimsfalk** observerades vid ett drygt 30-tal tillfällen alla månader utom mars och december. En **brun glada** sågs vid Gärdslösa 8.8. 14.5 sågs en honfärgad **stäpphök** vid Holmen och därstädes även en årsunge 7.9. En **ängshökhona** noterades vid Kyleberg 19.5.

Sumphöns-hackspettar

Nio fynd av **rörhöna** gjordes på tre platser; Svälinge, Hov och Homenmaden. 12 fynd av **rapphöns** föreligger, som mest 22 ex. vid Glänås gård i januari. Det blev dock ingen obs. av **kornknarr** detta år heller. Vaktel spelade på 12 lokaler i maj - juni.

Fyra **dubbelbeckasiner** spelade på Lövängsborgsmaden 7-11.5 samt två ex. på Bankängen 13.5. **Dvärgbeckasin** noterades med en spelande på Bankängen 29.4 samt två ex. på Svanshals äng 19.5. (Bland noteringarna på artportalen får vi backa till 1984 för att hitta spelande dvärgbeckasin).

Mindre strandpipare häckade vid Holmenmaden och två ex. noterades på Sjötuna 29.4. Hela 31 **större strandpipare** rastade vid Sjötuna 27.8 Två till fyra **isländska rödspovar** rastade vid Sjötuna och Hov 12 - 27.8. Den eruropeiska diton noterades med ett ex. vid Holmen 5.8 och ett ex. vid Sjötuna 11-18.8. **Brushanar** rastade med som mest hela 250 ex. vid Sjötuna 14.9. **Kärrensäppor** rastade frekvent vid Sjötuna under sommar/höst, som mest 58 ex. 28.9. Sju **spovsnäppor** rastade där 27-28.7. Hela 20 **kustsnäppor** rastade vid Hov 21.8, i övrigt enstaka vid Sjötuna. En **sandlöpare** sågs vid Sjötuna 4 . 10 och där även 8-9 **småsnäppor** 22-26.9. Tre **mosnäppor** noterades vid Tovören 22.5 samt en vid Holmen 17.5 och i augusti endast enstaka ex. En **myrsnäppa** rastade vid Sjötuna 9.7 och två ex. sågs där 24.8.

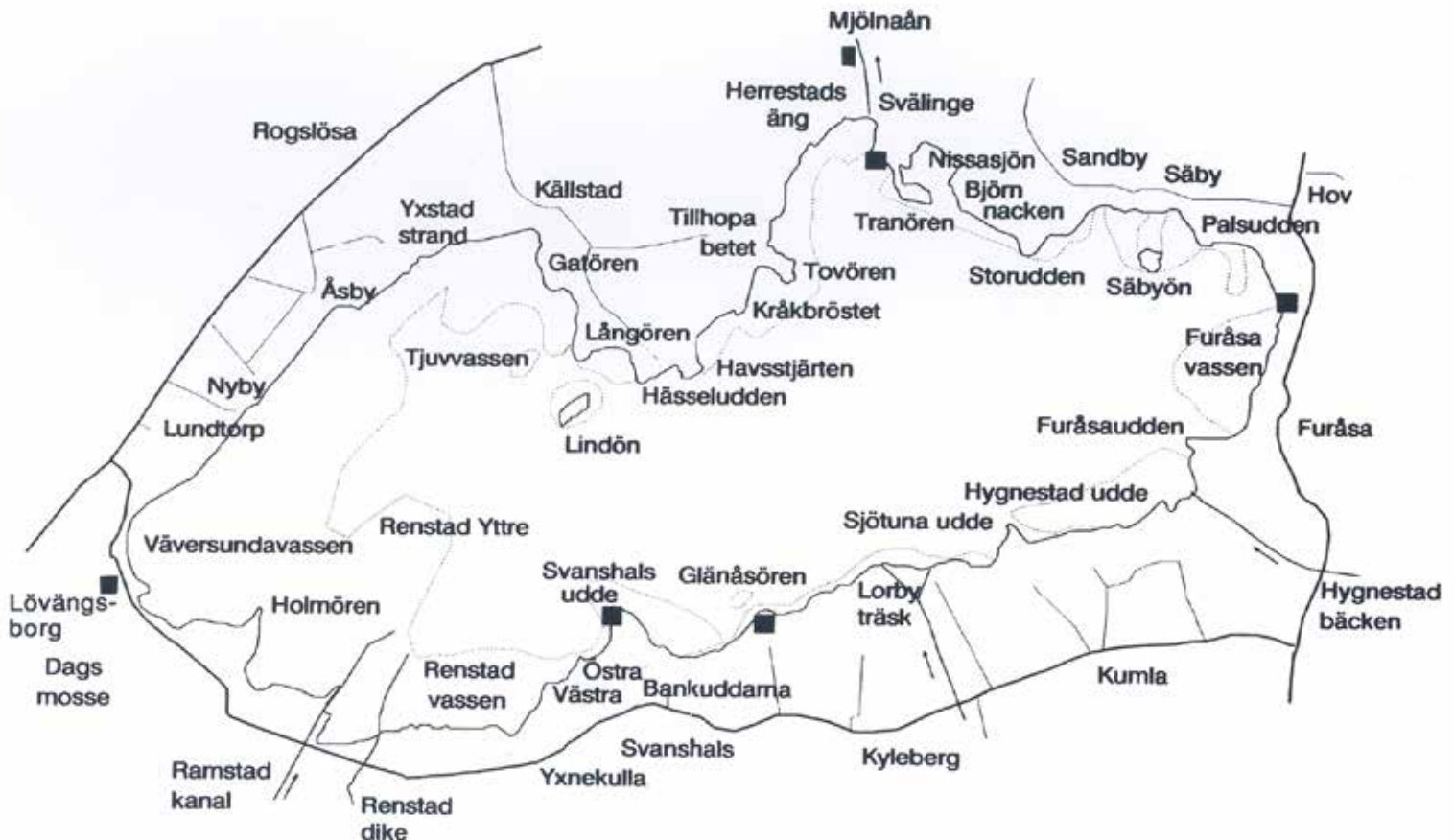
I månadsskiftet maj-juni noterades en adult **dvärgmås** vid Renstad yttre resp. Väversundakanalen. Två **svarthuvade måsar** rastade vid Glänås 23.4. **Skräntärnor** födosökte liksom föregående år i rekordantal i Tåkern från april till september, mest frekvent i juli - augusti. Toppnotering var hela 115 ex. vid Sjötuna 15.8 (rekord för Tåkern).

Den **hökuggla** som slog sig ner vid Åsen 8.12 i fjol stannade kvar till 14.3. En **jorduggla** noterades vid Ramstadbron 22.8 resp. 8.10 vid Glänås. **Mindre hackspett** noterades på sju lokaler under häckningstid. Bara en notering av **göktyta** gjordes; vid Glänås 26.4 och bara sex fynd av **kungsfiskare** föreligger vid Tåkerns kanal, Ramstadbron och Glänås.

Tättingar

Gräshoppsångare sjöng på fem lokaler i maj - juni; Charlottenborg (3 ex.), Väversunda, Holmen, Ramstadbron (2 ex.) En **busksångare** ringmärktes vid Glänås 11.9 och noterades där fram till 17.9. Under häckningstid finns noteringar av **törnskata** på sex platser runt sjön. En **rödstrupig piplärka** sågs vid Charlottenborg 11.9. Fem noteringar av **vinterhämlingar** gjordes, som mest 50 ex. vid Ramstad 9.4. Sjungande **rosenfink** har rapporterats med två sjungande vid Sandby 27.5 samt en vid Charlottenborg 9.6. Inte heller i år noterades **lappspurv** och bara fyra fynd av **snöspurv** föreligger, som mest 24 ex. vid Ramstadbron 19.2.

Några platsangivelser vid Tåkern:

Dagfjärilar och flora vid Tåkern

Adam Bergner

Dagfjärilar

Inga riktade inventeringsinsatser gjordes under 2022. Ett par intressanta fjärilsfynd gjordes dock i samband med annan inventeringsverksamhet kring sjön. Ett av de mest anmärkningsvärda fynden var återupptäckten av ängsnätfjäril *Melitaea cinxia*, då ett tjugotal larver hittades i en torr betesmark nära Hånger gård den 18 april. Det var första fyndet vid Tåkern sedan 2004 och arten har tidigare befarats vara lokalt utdöd. Uppföljande besök på platsen senare under våren bjöd dessvärre inte på några fler fynd, varken av larver eller vuxna fjärilar. Fler insatser kommer att göras under kommande år för att bringa mer klarhet i ängsnätfjärilens nuvarande status kring sjön. Tåkerns andra respektive tredje fynd av den expanderande kartfjärilen *Araschnia levana* gjordes den 27 maj då ensamma individer sågs dels vid Hånger gård och dels väster om Holmenmaden. En exemplar av den relativt sällsynta och rödlistade almsnabbvingen *Satyrrium w-album* noterades vid Hov 26 juli. Fynd av uppemot tre sexfläckiga bastardsvärmare *Zygaena filipendulae* gjordes på slåtterängen utanför naturum vid Glänås i mitten och slutet av juli. Arten är bara noterad ett fåtal gånger tidigare vid Tåkern men är sannolikt under etablering och spridning. Slutligen kan nämnas att ett ståtligt exemplar av makaonfjäril *Papilio machaon* sågs vid Lövängsborg 11 juni.

Kärlväxter

Under året fortsatte inventeringarna av Tåkernbygdens flora som ett led i atlasprojektet Östergötlands Flora. Inga riktigt anmärkningsvärda växter påträffades, men ett par fynd är värda att omnämna. Beståndet av fågelstarr *Carex ornithopoda* som upptäcktes strax väster om kalkkärret vid Svanshals äng 2021 konstaterades vid återbesök i juni 2022 vara betydligt större och omfatta ett hundratal plantor. Kanske är det numera Östergötlands största bestånd av detta exklusiva halvgräs? En annan art som verkar vara på expansion i Tåkern är grönskära *Bidens radiata* som har visat sig växa relativt rikligt på de nyanlagda öarna utanför Glänås, ofta uppblandat med den snarlika nickskaran. Därtill kan nämnas att den i Tåkern sällsynta vattenskräppan *Rumex hydrolaphatum* påträffades på en ny lokal i Renstad yttre i juni. Lundväxten sloknunneört *Corydalis pumila* har tidigare bara noterats en enda gång kring Tåkern (på Tranören 2018) men i mitten av april upptäcktes relativt stora förekomster i strandskogen vid Havsstjärten på sydvästra delen av Hångerhalvön. Slutligen kan nämnas att gulsippa *Anemone ranunculoides* för första gången påträffades på södra sidan av Tåkern när en ensam blommande planta hittades nära parkeringsplatsen vid Glänås. Har den kanske spridit sig dit med mänsklig hjälp?

Meddelanden från Tåkerns Fältstation

- Nr 1 Meddelande nr 1. Tåkerns Fältstation 1965.
- Nr 2 Meddelande nr 2. Tåkerns Fältstation 1966.
- Nr 3 Meddelande nr 3. Tåkerns Fältstation 1967.
- Nr 4 Meddelande nr 4. Tåkerns Fältstation 1968.
- Nr 5 Meddelande nr 5. Tåkerns Fältstation 1969.
- Nr 6 Meddelande nr 6. Tåkerns Fältstation 1970.
- Nr 7 Meddelande nr 7. Tåkerns Fältstation 1971.
- Nr 8 Meddelande nr 8. Tåkerns Fältstation 1972.
- Nr 9 Meddelande nr 9. Tåkerns Fältstation 1973.
- Nr 10 Meddelande nr 10. Tåkerns Fältstation 1974.
- Nr 11 Meddelande nr 11. Tåkerns Fältstation 1975.
- Nr 12 Meddelande nr 12. Tåkerns Fältstation 1976.
- Nr 13 Meddelande nr 13. Tåkerns Fältstation 1977.
- Nr 14 Meddelande nr 14. Tåkerns Fältstation 1978.
- Nr 15 Meddelande nr 15. Tåkerns Fältstation 1979.
- Nr 16 Meddelande nr 16. Tåkerns Fältstation 1980.
- Nr 17 Bergengren, G. & Elderud, C. 1975. Tåkerns fältstation - en presentation. *Vår Fågelvärld* 34:264-267.
- Nr 18 Ekstam, U. 1975. Förändringar av fågelfauna och miljö i och vid Tåkern 1850-1974. *Vår Fågelvärld* 34:268-282.
- Nr 19 Persson, T. 1975. Brun kärnhök, *Circus aeruginosus* och rördrom, *Botaurus stellaris*, i Tåkern 1972-1974. *Vår Fågelvärld* 34:283-289.
- Nr 20 Jakobsson, L. 1975. Doppingarna i Tåkern. *Vår Fågelvärld* 34:290-295.
- Nr 21 Björkman, G. 1975. Skäggesen *Panurus biarmicus* i Tåkern. *Vår Fågelvärld* 34:296-310.
- Nr 22 Nilsson, L., Nilsson, P. & Sandberg, H. 1982. Häckfågeltaxering i vass, särskilt av vattenrall *Rallus aquaticus* och rörsångare *Acrocephalus scirpaceus*. *Vår Fågelvärld* 41:26-28.
- Nr 23 Vingspegeln nr 2:1982.
- Nr 24 Björkman, G. & Tyrberg, T. 1982. Skäggesen *Panurus biarmicus* i Sverige 1965-1979. *Vår Fågelvärld* 41:73-94.
- Nr 25 Vingspegeln nr 2:1983.
- Nr 26 Vingspegeln nr 2:1984.
- Nr 27 Vingspegeln nr 2:1985.
- Nr 28 Nilsson, P. 1986. Vasslätter vid Tåkern. *Vår Fågelvärld* 45:35-36.
- Nr 29 Vingspegeln nr 2:1986.
- Nr 30 Vingspegeln nr 2:1987.
- Nr 31 Vingspegeln nr 2:1988.
- Nr 32 Elf, A. 1988. Vårsträcket av svanar, änder och skrakar vid Tåkern. *Vingspegeln* 7:51-56.
- Nr 33 Nilsson, L. 1988. Effekter av vasskörd på den häckande fågelfaunan i Tåkern. *Vår Fågelvärld* 47:310-319.
- Nr 34 Vingspegeln nr 2:1989.
- Nr 35 Vingspegeln nr 2:1990.
- Nr 36 Fältarbete 1990. Rapport till Tåkernfonden WWF. Mjölby 1991.
- Nr 37 Vingspegeln nr 2:1991.
- Nr 38 Milberg, P. 1991: Kålsenap *Erucastrum gallicum* en försvinnande växt vid Tåkern. *Svensk Bot. Tidskr.* 85: 105-109.
- Nr 39 Milberg, P. 1991. Vasshättan *Mycena belliae* en förbisedd svampart i Sverige. *Svensk Bot. Tidskr.* 85:171-173.
- Nr 40 Fältarbete 1991. Rapport till Tåkernfonden WWF. Mjölby 1992.
- Nr 41 Gustavsson, N. & Gezelius, L. 1992. Pungmesen i Tåkern - historik och häckningsbiologi. *Vingspegeln* 11:32-37.

- Nr 42 Vingspegeln nr 2:1992.
- Nr 43 Elf, A. 1992. Andra fyndet av vitvingad tärna i Östergötland. Vingspegeln 11:88-89.
- Nr 44 Gezelius, L. 1992. Skrattnåsen -ekologi och populationsförändringar.
Vingspegeln 11:114-121.
- Nr 45 Tyrberg, T. 1992. Det äldsta kända ornitologiska verket om östgötska förhållanden.
Vingspegeln 11:141-142.
- Nr 46 Fältarbete 1992. Rapport till Tåkernfonden WWF. Mjölby 1993.
- Nr 47 Vingspegeln nr 2:1993.
- Nr 48 Fältarbete 1993. Rapport till Tåkernfonden WWF. Mjölby 1994.
- Nr 49 Vingspegeln nr 2:1994.
- Nr 50 Fältarbete 1994. Rapport till Tåkernfonden WWF. Mjölby 1995.
- Nr 51 Nilsson, L. & Hagström, B. 1995. Fågelinventering i Sommen 1994. Vingspegeln 14:27-30.
- Nr 52 Vingspegeln nr 2:1995.
- Nr 53 Tranesjö, J. 1995. Caféguide för Tåkernbygden. Vingspegeln 14:103-108.
- Nr 54 Fältarbete 1995. Rapport till Tåkernfonden WWF. Mjölby 1996.
- Nr 55 Vingspegeln nr 2:1996.
- Nr 56 Gezelius, L. 1996. Rödspoven åter vid Tåkern. Vingspegeln 15:86-87.
- Nr 57 Gezelius, L. 1996. Första häckningen av vassångare *Locustella luscinioides* i Östergötland.
Vingspegeln 15:88-89.
- Nr 58 Gezelius, L. 1996. Något om häckningen hos Tåkerns skrattnåsar. Vingspegeln 15:142-144.
- Nr 59 Fältarbete 1996. Rapport till Tåkernfonden WWF. Mjölby 1997.
- Nr 60 Vingspegeln nr 2:1997.
- Nr 61 Fältarbete 1997. Rapport till Tåkernfonden WWF. Mjölby 1998.
- Nr 62 Vingspegeln nr 2:1998.
- Nr 63 Fåglar i Tåkern. Fältarbete 1998. Mjölby 1999.
- Nr 64 Vingspegeln nr. 2:1999.
- Nr 65 Fåglar i Tåkern. Fältarbete 1999. Mjölby 2000.
- Nr 66 Vingspegeln nr. 2:2000.
- Nr.67. Gezelius, L. & Nilsson, L. (eds). 2001. Årsrapport 2000 från Tåkerns fältstation. Mjölby.
- Nr 68 Vingspegeln nr. 2:2001.
- Nr.69 Milberg, P., Gezelius, L., Blindow, I., Nilsson, L., & Tyrberg, T. 2002. Submerged vegetation and the variation in the autumn waterfowl community at Lake Tåkern, southern Sweden. *Ornis Fennica* 79:72-81.
- Nr.70. Gezelius, L. & Nilsson, L. (eds). 2002. Årsrapport 2001 från Tåkerns Fältstation. Mjölby.
- Nr 71. Vingspegeln nr. 2:2002.
- Nr.72. Gezelius, L. & Nilsson, L. (eds). 2003. Årsrapport 2002 från Tåkerns Fältstation. Mjölby.
- Nr 73. Vingspegeln nr. 2:2003.
- Nr 74. Gezelius, L. & Nilsson, L. (eds). 2004. Årsrapport 2003 från Tåkerns Fältstation. Mjölby.
- Nr 75. Vingspegeln nr. 2:2004.
- Nr 76. Gezelius, L. & Nilsson, L. (eds). 2005. Årsrapport 2004 från Tåkerns Fältstation. Mjölby.
- Nr 77. Vingspegeln nr. 3:2005.
- Nr 78. Gezelius, L. & Nilsson, L. (eds). 2006. Årsrapport 2005 från Tåkerns Fältstation. Mjölby
- Nr 79. Vingspegeln nr. 3:2006.
- Nr 80. Gezelius, L. & Nilsson, L. (eds). 2007. Årsrapport 2006 från Tåkerns Fältstation. Linköping.
- Nr 81. Vingspegeln nr. 3:2007.
- Nr 82. Gezelius, L. & Nilsson, L. (eds). 2008. Årsrapport 2007 från Tåkerns Fältstation. Linköping.
- Nr 83. Vingspegeln nr. 3:2008.
- Nr 84. Gezelius, L. & Nilsson, L. (eds). 2009. Årsrapport 2008 från Tåkerns Fältstation. Linköping.
- Nr 85. Vingspegeln nr. 3:2009.

- Nr 86. Gezelius, L. & Nilsson, L. (eds). 2010. Årsrapport 2009 från Tåkerns Fältstation. Linköping.
Nr 87. Vingspegeln nr. 3:2010.
Nr 88. Gezelius, L. & Nilsson, L. (eds). 2011. Årsrapport 2010 från Tåkerns Fältstation. Linköping.
Nr 89. Vingspegeln nr. 3:2011.
Nr 90. Gezelius, L. & Nilsson, L. (eds). 2012. Årsrapport 2011 från Tåkerns Fältstation. Linköping.
Nr 91. Vingspegeln nr. 3:2012.
Nr 92. Gezelius, L. & Nilsson, L. (eds). 2013. Årsrapport 2012 från Tåkerns Fältstation. Linköping.
Nr 93. Bergner, A. & Gezelius, L. 2013. Territory vegetation structure and habitat preferences of the Savi's Warbler *Locustella luscinioides* in lake Tåkern, Sweden. *Ornis Svecica* 23:72-80.
Nr 94. Vingspegeln nr. 3:2013.
Nr 95. Gezelius, L. & Nilsson, L. (eds). 2014. Årsrapport 2013 från Tåkerns Fältstation. Linköping.
Nr 96. Vingspegeln nr. 3:2014.
Nr 97. Gezelius, L. & Nilsson, L. (eds). 2015. Årsrapport 2014 från Tåkerns Fältstation. Linköping.
Nr 98. Vingspegeln nr. 3:2015.
Nr 99. Gezelius, L. & Nilsson, L. (eds). 2016. Årsrapport 2015 från Tåkerns Fältstation. Linköping.
Nr 100. Bergner, A., Elderud, C. & Gezelius, L. 2016. 50 år med Tåkerns Fältstation. 1963-2013. Jubileumsskrift för Tåkerns Fältstation. Kalmar.
Nr 101. Vingspegeln nr. 3:2016.
Nr 102. Gezelius, L. & Nilsson, L. (eds). 2017. Årsrapport 2016 från Tåkerns Fältstation. Linköping.
Nr 103. Vingspegeln nr. 3:2017.
Nr 104. Gezelius, L. & Nilsson, L. (eds). 2018. Årsrapport 2017 från Tåkerns Fältstation. Vadstena.
Nr 105. Vingspegeln nr. 3:2018.
Nr 106. Gezelius, L. & Nilsson, L. (eds). 2019. Årsrapport 2018 från Tåkerns Fältstation. Vadstena.
Nr 107. Vingspegeln nr. 3:2019.
Nr 108. Gezelius, L. & Nilsson, L. (eds). 2020. Årsrapport 2019 från Tåkerns Fältstation. Vadstena.
Nr 109. Vingspegeln nr. 3:2020.
Nr 110. Gezelius, L. & Nilsson, L. (eds). 2021. Årsrapport 2020 från Tåkerns Fältstation. Vadstena.
Nr 111. Bergner, A., Elderud, C., Person, K. & Gezelius, L. 2021. Autumn migration of Jack Snipe *Lymnocyptes minimus* in southern Sweden: results from ten years of crepuscular ringing. *Ornis Svecica* 31: 113-122.
Nr 112. Vingspegeln nr. 3:2021.
Nr 113. Bergner, A., Johansson, L. & Johansson, A. 2022. Dagfjärilar vid Tåkern - ett inventeringsprojekt 2021.
Nr 114. Gezelius, L., Axelsson, K.M. & Bergner, A. 2022. Årsrapport 2021 från Tåkerns Fältstation. Vadstena.
Nr 115. Vingspegeln nr. 3:2022.
Nr 116. Gezelius, L., Axelsson, K.M. & Bergner, A. 2023. Årsrapport 2022 från Tåkerns Fältstation. Vadstena.

**Köp direkt vid Åsen, Tåkern
Pris 50 kr.**

**Beställ på mail till:
lars.gezelius@lansstyrelsen.se
så skickar vi för 90 kr inkl
porto. Betala då på Plusgiro
26 34 96 - 2 eller med Swish
till 1230180471**

